$2558

Preotul GRIGORE N. POPESCU
PROFESOR DE ISTORIE

PREOȚIMEA ROMÂNĂ
ȘI
ÎNTREGIREA NEAMULUI

— CHIPURI, FAPTE, SUFERINȚI ȘI PILDE PENTRU VIITOR —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(VOL. I)

TIPOGRAFIA „VREMEA" STR. CAROL No. 10.
1940

Preotul GRIGORE N. POPESCU
PROFESOR DE ISTORIE

PREOȚIMEA ROMÂNĂ
ȘI
ÎNTREGIREA NEAMULUI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— CHIPURI, FAPTE, SUFERINȚI ȘI PILDE PENTRU VIITOR —

TIPOGRAFIA „VREMEA" STR. CAROL No. 10.
1940

BCU Cluj-Napoca

PREFAȚA

Dacă am isbutit sau nu, iubite cititor, să aduc un strop dintr'un prea bine meritat prinos de recunoștință preoțimii noastre învățătoare și păstrătoare a patrimoniului național, preoțime care s'a jertfit alături de popor în grelele vremuri trecute, rămâne să apreciezi după cuviință.

Eu însă, acest gând am avut. Am văzut că în anii din urmă prea am fost priviți cu indiferență, ca și când în viața neamului am fi — noi preoții — a șaptea spiță la roată, de care uneori poți chiar să nu ții socoteală!

Babeș-Bolyai University Library Cluj

Știu un lucru de netăgăduit: DACA AZI AVEM O PATRIE, SE DATOREȘTE FAPTULUI CĂ AM AVUT UN ALTAR.

Flacăra sfântă a Altarului a fost flacăra Țării, ținută de smerite mâini preotești, ce au jertfit Domnului și nației, „în frica lui Dumnezeu cu credință și cu dragoste"!

Slujitorii Sfintelor Altare au ținut sus sufletele. Au avut o misiune istorică dela care nu s'au depărtat nicicând.

Se poate uita oare cu ușurință lupta națională de până eri, mucenicia atâtor preoți, idealismul lor, purtarea lor patriotică în sat și pe front, când au stat cu Crucea în mână în fruntea poporului și oastei?

Avem și noi eroii noștri, morții noștri în războaie și mai ales în măcelul ce s'a desfășurat acum 20 de ani ca o mare dramă pe pământul românesc.

Dacă nu i-am arătat până în prezent după cum trebuia, nu înseamnă că preoțimea română nu a fost în rândul întâi al jertfelor și suferințelor!

Frații preoți aflători în viață sau rudeniile celor trecuți în veșnică odihnă, a căror contribuție de jertfă este înfățișată în a-

ceastă carte, nu se vor mâhni că despre unii am scris poate prea puțin.

Eu nu vreau să fac din fiecare preot un erou, ci călăuzit de spiritul critic, de bunul simț, de dorința de a spune numai adevărul, mai bine să spun mai puțin decât să exagerez. Fiecare caz în parte ar alcătui o carte...

Când spun — menționând și documentul sau numele informatorilor — că preotul cutare a stat în temnița din Cluj un an, apoi la Seghedin un an și două luni, iar până la sfârșitul războiului în lagărul dela Sopron, înfățișez sinteza celor îndurate, cititorul cunoscând dela început, din capitolul „temnițe și lagăre" cum a fost viețuirea acolo. Dacă, totuși, despre unii preoți am scris mai mult, aceasta se datorește nevoiei de a înfățișa o situație mai generală. Repet : am fost călăuzit de un singur gând : adevărul ! Pentru acest motiv, lucrarea — chiar considerată ca material informativ — poate fi de folos.

Pentru o deplină lămurire trebuie să arăt și modul cum am procedat în alcătuirea ei :

Cel dintâi lucru a fost cunoașterea cazurilor; iar al doilea, informarea precisă. De aceea am mers cu răbdarea melcului din 1934 până astăzi și nu mi-a lipsit nici o ocazie în care să nu caut a-mi verifica informațiile și stabili adevărul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In urma cererii mele, D-l D. Iuca, fost ministru de interne, a binevoit să dea un ordin circular prin prefecturi și preturi tuturor primăriilor din țară cu privire la suferințele preoților în timpul războiului. Răspunsurile mi s'au încredințat spre consultare. Unde am aflat că preoții au fost omorâți, chinuiți, etc. m'am dus personal să cercetez încă odată. M'am dus în sate, în multe sate și pentru aceasta mi-a trebuit mult timp și mulți bani, pe care i-aș fi putut întrebuința altfel dacă nu mi-aș fi pus tot sufletul în realizarea acestui gând scump, pentru iubirea ce păstrez tagmei noastre preoțești.

Am căutat și cerut dovezi nu numai dela săteni — ei istorisesc de multe ori suferințele preotului lor cu multă inimă — ci și dela fruntașii satelor, dela preoți și învățători, dela autoritățile locale și județene.

Iar după un an și jumătate, ajungând cu cercetările mele în județul Putna la procesul de spionaj care a costat viața eroului Chilian și prietenilor lui, proces în care au fost implicați și trei preoți, precum și Cpt. Barbu Pârâianu, în urmă G-ral Ins-

pector al Jandarmeriei, ducându-mă la D-sa pentru informații și apelând la bunăvoința ce-l caracterizează, a dat ordin confidențial prin legiuni, tuturor șefilor dela posturile de jandarmi din țară, de au făcut cercetări în aceeași chestiune a preoților în timpul războiului; rapoartele primite la Inspectoratul General al Jandarmeriei mi s'au încredințat spre consultare.

Am cerut deasemeni relații oficiale dela părinții protoerei ai județelor, de la frații preoți cari au participat la congresele Căminelor Culturale ale „Fundației Culturale Regale Principele Carol" în București. M'am folosit de bunăvoința studenților teologi cari au activat din 1934 până astăzi în echipele regale ale aceleiași instituții.

Am stăruit ca studenții teologi echipieri să participe la cercurile pastorale și culturale învățătorești, să cerceteze cu toată atențiunea cazurile ce mă interesau, din județul respectiv. Le mulțumesc frățește pentru truda lor. Prin bunăvoința Direcțiunii Penitenciarelor din Ministerul Justiției am avut posibilitatea să aflu lucruri însemnate din arhiva veche și dosarele închisorilor din Transilvania, atât câte au mai rămas, fiindcă cele mai importante dosare au fost distruse, ori luate de unguri la retragerea lor, ca să dispară orice urmă a fărădelegilor săvârșite.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Am comparat informațiile din rapoartele primăriilor înaintate Ministerului de Interne cu rapoartele confidențiale ale șefilor de post prin legiuni la intervalul de un an și jumătate, cu adresele protoereilor și rapoartele studenților echipieri și am stabilit după cât mi-a fost posibil împrejurările și adevărul.

In urmă, — după ce am adunat tot materialul — am căutat să mai fac un control. M'am dus la Sibiu, la Cernăuți, la Iași, Arad, Buzău, Constanța, Blaj și am verificat adevărul informațiilor mele la Sfintele Mitropolii și Episcopii. P. S. Episcopi și Mitropoliți veniți la Sfântul Sinod, părinții referenți culturali, foștii directori și slujitori din timpul războiului, mi-au dat informații, povățuire și încurajare. Am conștiința împăcată că am făcut tot ce mi-a fost posibil pentru a săvârși o lucrare serioasă. Am menționat la fiecare caz în parte origina informațiilor, să poată controla și cetitorul.

Deasemeni citatele din diferite lucrări ce am folosit.

Posibilitățile de informare cu privire la preoții cari au însoțit regimentele pe front, se văd din nota capitolului respectiv.

Trebue să recunoaştem că dintre inamicii de acum douăzeci de ani, Germanii au avut în general o purtare civilizată faţă de populaţie.

Să ne gândim că războiul prelejueşte fiinţei omeneşti posibilitatea de a se arăta în toată ticăloşia ei. Fiecare popor are oameni buni şi oameni răi. Pădure fără uscături nu se poate. Cea mai mare parte a suferinţelor preoţilor români s'a întâmplat în timpul invaziei; deci înainte de stabilirea etapelor jandarmeriei germane în satele noastre. Populaţia Dobrogei a socotit o adevărată binecuvântare preluarea administraţiei de trupele germane, în locul stăpânirii bulgare. Ştim cât de nemulţumiţi au fost vecinii din sud din cauza aceasta.

Mulţumesc din toată inima D-lui D. Iuca, fost ministru, D-lui General Barbu Pârâianu, I. P. S. Mitropoliţi şi P. S. Episcopi, cucernicilor părinţi referenţi şi protoerei, D-lui Colonel V. Constantinescu dela serviciul istoric al Marelui Stat Major al Armatei, D-lui Gr. Ştefănescu din Direcţia închisorilor din Ministerul Justiţiei, prietenilor mei studenţi şi tuturor fruntaşilor satelor şi celorlalţi oameni, care m-au informat cu toată bunăvoinţa.

Preot **GRIGORE N. POPESCU**
Prof. de istorie

BCU Cluj / Central University Library Cluj

IN VREMURI TRECUTE...

„Lucrat-au altarele și stranele noastre"...
(Ep. Ciorogariu: „Zile trăite", Oradea, 1926, pag. 368).

Cine cercetează trecutul neamului nostru se încredințează că binecuvântarea lui Dumnezeu s'a pogorât cu cerească dărnicie peste sufletul și glia străbună în tot lungul viețuirii de veacuri.

Temeinicia existenței naționale se datorește nu numai voevozilor și boerilor credincioși, păstrători ai „legei din străbuni" ci mai ales acelor modești slujitori ai altarului prin propoveduirea cărora, norodul a biruit toate greutățile în viața Statului, acei „popi țărani" cum îi numește d-l Profesor Nicolae Iorga, cari au mucenicit împreună cu poporul ducând aceiaș trudnică viață, punând suflet și jertfire la înfăptuirea năzuințelor frumoase și nădejdilor neapuse.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

După cum pe lângă Sfânta Scriptură există Sfârta Tradiție, tot așa pe lângă Evanghelia Țării există o Sfântă Tradiție a neamului în toate manifestările și practicile vieții lui, în obiceiuri și datini, în cântec și joc, în bunul simț și cuviința purtării, care toate la un loc, alcătuesc un patrimoniu sufletesc, tot atât de prețios ca învățătura Cărții Sfinte. Chiar în urmarea în sfânta slujire a existat o tradiție!

Tagma noastră preoțească a dăruit țării mulți oameni de seamă în toate ramurile de activitate, numai că durerea cea mare este că ajunși acolo, în trepte înalte, pierd firul tradiției de iubire pentru slujitorii altarului și adeseori chiar al viețuirei în care s'au născut.

Nepoții și ceilalți urmași nu-și mai amintesc că bunicul a

fost preot, că datoresc mai multă iubire și aleasă prețuire atât slujitorilor cât și instituției de care se leagă trecutul atâtor înaintași. Mai ales preoții bătrâni își dau seama de aceasta.

Intr'o zi — e un an de atunci — mă aflam în cimitirul Belu din București. Murise un mare artist, fost seminarist. Urma să i se facă prohodirea. La ușa capelei, m'am întâlnit cu un preot trecut de nouăzeci de ani. Venise din fundul Bărăganului cu un buchet de tufănele pentru răposat. L-am ajutat să urce treptele, întrebându-l de unde este și dacă e vre-o rudenie cu artistul. Printre lacrimi mi-a răspuns :

— „A fost coleg în seminar cu feciorul meu. Îi primeam cu atâta drag în timpul vacanței... cânta atât de frumos... Imi slăvia sufletul când slujiam Sfânta Liturghie cu el la strană. Feciorul meu s'a făcut preot, dar s'a prăpădit ca și el înainte de vreme. Am rămas singur în lume. Cine să-mi mai ție pomelnicul ?"

L-am ajutat să urce și treptele catafalcului. Cu lacrimi amare a mângâiat obrazul mortului și l-a sărutat ca pe un copil drag, punându-i flori de tufănele din fundul Bărăganului, de oparte și alta a pieptului, în nespusa jale a mulțimei...

Mie mi-au rămas însă în minte cuvintele cu mare tâlcuire: „Cine să-mi mai ție pomelnicul ?"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tradiția preoțească în sfânta slujire... legătura sufletească între tineri și bătrâni, care începe să slăbească !...

Deaceea, ca un prinos de iubire și recunoștință pentru tot ceeace au trudit bătrânii înaintași în zidirea sufletească a României Mari, încerc să înfățișez chipul modestului preot de sat, ce-a păstrat prin veacuri un sfânt patrimoniu. Il găsesc oriunde pe întinsul Țării. Chiar în sat la noi : Moș Popa Niță. E la fel ca oricare altul din „cei vechi". Un slujitor al nației care prin râvna, conștiința, dragostea lui pentru popor și altar, a păstrat neprihănit sufletul, tradiția și frumoasele obiceiuri ale satului său. Ne-a deprins pe noi copiii de atunci să înțelegem rugăciunea, să pătrundem taina sfântă a chemării preoțești.

Dela el știu ce înseamnă mireasma fumului de tămâie și a florii busuiocului pus pe Masa Domnului, cuviința și respectul pentru tot ce e bisericesc și românesc. El e chipul modestului preot de sat care a păstrat prin veacuri un sfânt patrimoniu ; deci cu el încep.

. . . . . .

Il văd ca acum... mărunțel la trup, cu o frunte lată, ochi blânzi pierduți în nemărginit de zare, un păr albit de ninsoarea anilor ivindu-se argintiu de sub culionul de catifea neagră într'o singură șuviță împletită și furișută sub antereu între cei doi umeri puternici ; o barbă de fuior cânepiu ce încadra minunat de frumos fața-i arsă de soare...

Așa l-am pomenit pe „Moș Popa Nită" dela noi din sat.[1]

Cu mersul lui sigur, sprijinit numai arareori în bastonul de corn lucrat cu multă dibăcie de moș Vasile Mirită lemnarul, îl întâlneai din zori de zi pe ulițele satului, fie pentru servicii duhovnicești, fie după alte treburi.

Il iubea toată lumea și mai ales noi copiii. Nu știu cum, dar mult ne era drag !... Pentru fiecare avea o vorbă bună. N'ar fi trecut pe lângă tine fără să te întrebe : unde te duci, ce mai faci sau să nu-ți dea o povață !

Vedeam nu numai oamenii mai tineri, ci și pe bătrâni cum își scoteau dela distanță căciula sau pălăria, s'apropiau cu respect și bună cuviință, îi sărutau mâna alipind și fruntea, după care părintele întreba :

— „Ce-ți mai face băiatul, ți-a mai scris ?" și câte alte lucruri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De multe ori avea și vorbă de dojană :

— „Nepoate Alecule, am auzit că ți-ai bătut nevasta ! Nu e bine, să știi !"... și continua un șir întreg de bune îndemnuri pentru omul care sta rușinat înaintea lui...

Era Moș Popa Nită și pildă de vrednicie. Muncea la câmp și la vie cot la cot cu oamenii ! Dogar ca el mai rar ! Singur își făcea tocitoarele și butoaiele pentru vin ! Par'că-l văd cum sta în fața cramei dela Valea-Teancului răsucind șuvițele de tei, cu care prindea capetele cercurilor. Pe vremea aceea nu ieșiseră butoaie cu cercuri de fier, nici lacăte secrete ! Lumea punea vinul în cramă, unde adesea nimeni nu păzea. Nu erau atâtea hoții și fărădelegi ! Incuetoarea cramei părintelui Niță era un lemn crestat în laturea de sus, pe care-l împingea pe dinăuntru în curmezișul celor două uși de stejar cu ajutorul unei chei din două vergele de fier !...

Alte vremuri, alți oameni ! Alt duh de viață, mai curată, mai sfântă, mai cuvioasă !

Nu pot uita niciodată câtă înfiorare simțeam când intram în biserica noastră. Prin ferestrele înguste, cu flori multe în

1) Preotul Niță Chiriloiu din com. Lipia-Buzău.

chenar de piatră, pătrundea puţină lumină; pasul răsuna pe pardoseală în chip deosebit, iar cele câteve făclii din sfeşnicile de lemn de lângă altar, ardeau ca nişte luminiţi rupte dintr'o rază, ce se pogora de sus, dela Dumnezeu.

In tainica jumătate de lumină strecurată molcom în sfântul locaş, sufletul — fără să vrei — era pătruns de o simţire cucernică, ce nu se poate spune ! Cu cât te apropiai de altar, aveai pătrunderea că vii în faţa unui nevăzut judecător. Glasul conştiinţei răsuna puternic în întreaga fiinţă omenească !

Dar deniile noastre ? Deniile dela noi din sat !... Cu miros de tămâie şi flori primăvăratice, cu minunatele sfinte povestiri ale femeii păcătoase, ce a şters picioarele Mântuitorului cu părul capului şi slava pe glasul al 8-lea : „Doamne, femeia cea păcătoasă"... cum numai Moş Popa Niţă şi dascălul Iancu o cântau şi cele 12 Evanghelii de Joi seara,... şi Vinerea Mare, când toată şcoala „lui domnu Ionică", prin atâtea glasuri de copii cânta prohodul : „In mormânt viaţă !"...

Şi plânsul femeilor la mormintele cimitirului după slujba îngropării Domnului !... Şi luminiţele cu care ne'ntorceam acasă !...

Cine n'a văzut, nu ştie, nu-şi poate închipui cum licăresc fugare, în toate părţile, făcliile din noaptea Vinerii celei Mari !

Par'că pe nimeni n'am mai auzit în noaptea Sfintei Invieri, chemând din uşile împărăteşti cu atâta pătrundere : „Veniţi de luaţi lumină, lumina lui Hristos luminează tuturor !" ca pe Moş Popa Niţă.

Ştiu eu ?... Poate că amintirile copilăriei s'au întipărit adânc în mintea mea şi a altora, cari nu putem uita bucuria Sfintei Invieri, nici slujbele părintelui Niţă, cel ce ne-a îndemnat la învăţătură pentru jugul lui Hristos şi altarul Neamului !

Sunt de atunci peste treizeci de ani, dar am credinţa nestrămutată că glasul toacei şi clopotului bisericii noastre, când chema în sfinte înserări şi prăznuiri la rugă şi închinare, suna altfel peste dealuri şi suflete de oameni !

Moş Popa Niţă nu învăţase ca noi la şcoli înalte, nici la seminar, nici la teologie ! Fusese hirotonit preot de Chesarie, unul din vlădicii depe vremuri ai Buzăului. Il văzuse odată într'o vizită canonică la mănăstirea Ciolanul, unde se „pedepsea" cu învăţatul scrisului şi cititului cirilic, cu cântările bisericeşti, el şi alţi câţiva băeţi de seama lui, ucenici ai călugărului Nicanor, venit acolo nu ştiu din ce altă chinovie. Destul atâta că, vrând

cuviosul Nicanor să arate ierarhului agonisita ucenicilor, i-a pus de au cântat „axionele" şi alte „glasuri" învăţate şi mult i-a plăcut vlădicului cum a cântat Niţă... deoarece nu l-a uitat şi la timp cuvios l-a învrednicit cu darul preoţiei, trimiţându-l la noi în sat ca duhovnic şi păstor poporului.

Domnul l-a binecuvântat cu cerească dărnicie pe Moş Popa Niţă de a liturghisit până la adânci bătrâneţe, ca un adevărat părinte.

Ţin minte că multe neînţelegeri dintre locuitori erau împăcate de el, ajutat de un sfat de bătrâni, din care făceau parte : moş Lixandru Mihăiaş, Vasile Miriţă, Isar Matache, domnu Ionică, Sava primarul şi alţi oameni respectaţi şi ascultaţi nu de teamă, ci de ruşine !

Pe vremea copilăriei mele — aşa am pomenit — la sărbători şi praznice împărăteşti, veneau oamenii şi femeile mai tinere de sărutau mâna celor mai bătrâni, luându-şi „iertăciune !"

Iar la hram, la „Adormire", prânzea tot satul în curtea bisericii pe iarbă verde, împărţind pomeni din pârga pomilor, din roada viei.

Sfinte obiceiuri moştenite „din bătrâni din oameni buni", cari din nenorocire încep să dispară ! Oamenii de atunci au trecut prin lume cu gând bun la Dumnezeu, cu rugăciune, cu posturi păstrate cu străşnicie — deaceea trăiau şi mai mult, — cu datini şi obiceiuri, cari împreună cu isvorul înţelepciunii Evangheliei şi rugăciunile Molitvenicului, au alcătuit temelia zidirii sufleteşti a poporului român, veacuri după veacuri.

Simţirea creştină, cugetul drept, sfatul părintesc dat cu toată voia bună de Moş Popa Niţă oricărui păstorit, se mai constată ca o pioasă şi vrednică aducere aminte în „hârtiile vechi" din lăzile oamenilor, acele minunate foiţe de zestre scrise de mâna lui, unde începe tot cu gând la Dumnezeu : „Fie Doamne mila Ta spre noi, precum şi noi nădăjduim întru Tine. Dăm această foiţă de zestre, fiicei noastre cutare, dela noi mai puţin, dela Dumnezeu mai mult", iar la urmă: „Şi am scris eu Popa Niţă Duhovnicu cu zisa Dumnealor şi sânt şi matur" !

Dar diatele, atâtea şi atâtea acte de vânzare-cumpărare, zapise de tot felul ? Hotărât ! Moş Popa Niţă pătrunsese întreaga viaţă a satului, pe care o călăuzea cu povăţuirea sfintelor învăţături pe drumul mântuirii.

Astfel putem înțelege omenia, religiozitatea, cinstea unei vieți de altădată, după care noi cei de azi năzuim cu atâta râvnă.

Moș Popa Niță duhovnicu a fost adevărat „preot după rânduială", cum scrie la carte. Din strădania lui plină de osârdie, din sufletul lui mare, ce ni l-a împărtășit ca un milostiv samarinean, ne-am învrednicit și noi, copiii de atunci, să dăm altora cu aceeaș dragoste și idealism apostolic cu care el și-a purtat în lume jugul păstoriei pentru Hristos și popor. Hălăduirea într'o Românie Mare, binecuvântarea unei sfinte întregiri, n'ar fi venit fără ruga, fără pregătirea sufletească făcută norodului de Moș Popa Niță și alții ca dânsul veacuri dearândul, păstrând nestirbit cu toate grelele vremuri, un patrimoniu național, unitatea de credință, ființa neamului românesc prin acelaș crez, aceeaș limbă, „limba vechilor cazanii, care-o plâng și care-o cântă pe la vatra lor țăranii", aceleași curate și sfinte obiceiuri !

O !... dacă ar ști Moș Popa Niță cât bine a făcut și cu câtă recunoștință îngenunchiem cu lacrimi curate la mormântul lui din dreapta bisericii, ori de câte ori venim la neamuri în sat !

Mormântul unchiașului vorbește inimii noastre ! Are glasul lui, glasul conștiinții noastre ! Glas de întărire sufletească și îndemn apostolic, așa cum ne spunea, cum ne povățuia întotdeauna, fără de care n'am fi ajuns oameni în lume !

Ne era atât de drag Moș Popa Niță !... deaceea și azi îl vedem pe ulițele satului... ulițele sufletului nostru...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„AVEM O PATRIE, FIINDCĂ AM AVUT UN ALTAR"

(Nifon Mitropolitul Ungro-Vlahiei, în cuvântarea ţinută la Senat, 1868).

Poporul român s'a născut creştin. A fost deci firesc ca reprezentantul religiei creştine să împlinească un rol foarte însemnat în desvoltarea vieţii sale dela început şi până astăzi.

Slujitorul Altarului a stăpânit întreaga viaţă sufletească a norodului cu ajutorul Sfintelor Predanii, deşi n'a avut posibilitatea să-şi însuşească cine ştie ce înaltă ştiinţă teologică. Darul lui Dumnezeu, cultura inimii, bunătatea sufletului şi învăţătura „legii sfinte" i-au fost povăţuire în misiunea lui în lume. Am dat un exemplu : pe Moş Popa Niţă din sat dela noi, preot ca oricare altul.

Grija păstrării bunelor moravuri, — cel dintâiu şi preţios lucru ce se cere oricărui popor — a avut-o preotul şi sfatul bătrânilor din fiecare sat.

Morala noastră publică şi-a avut temeiul în S-ta Scriptură. Legiuirile scrise mai târziu au tot caracter bisericesc : pravila mică, pravila mare, îndreptarea legii din veacul al XVII-lea şi însuşi obiceiul pământului moştenit, "ab antiquo", caşi toate ce lalte obiceiuri „din bătrâni, din oameni buni" poartă pecetea religiozităţii noastre.

Până şi întemeierea Principatelor Române se datoreşte în mare parte persecuţiunilor religioase din Transilvania şi Maramureş, din cauza cărora voevozii întemeietori au trecut Carpaţii în sud şi răsărit.

„Biserica Neamului a fost cheia de boltă a rezistenţei na-

ţionale, căci noţiunile de patriotism şi credinţă se confundau într'una singură" [1]).

Ţara se conduce cu ajutorul lui Dumnezeu. Aceasta a fost concepţia voevozilor români. Deaceea în titlul lor din documente citim cuvintele : „cu mila lui Dumnezeu şi cu darul lui Dumnezeu stăpânind şi domnind"...

Iată, de pildă cum începe Mircea cel Mare în actele sale :

„Eu, cel întru Christos Dumnezeu binecredinciosul si binecinstitorul şi de Christos iubitorul şi singur Stăpânitorul Io Mircea, mare Voevod şi Domn, cu mila lui Dumnezeu şi cu darul lui Dumnezeu, stăpânind şi domnind toată Ţara Ungro-Vlahiei...".

Ei socotiau domnia un dar de sus, o binecuvântare dela Dumnezeu! Purtarea lor faţă de supuşi trebuia să fie după legile creştine şi propoveduirea Bisericii, după cum scrie atât de frumos cronicarul Grigore Ureche în cronica sa :

...„Dumnezeu pre cel mai mare l-au lăsat şi judeţul cel ceresc al Său pre pământ i-au dat şi precum iubeşte el să vază pre Dumnezeu în cer judecător blând faptelor lui, aşa să se arate şi el celor ce sunt sub stăpânia sa şi cum nu sufere Dumnezeu strâmbătate, aşa şi el să nu facă altuia".

Voevozii noştri socotiau înfrângerile din războae ca o pedeapsă dela Dumnezeu pentru păcatele lor...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Intre Stat reprezentat prin Domn şi Biserică, s'a închegat o legătură strânsă ca între trup şi suflet. Evlavioşii Voevozi „au făcut toate sacrificiile pentru întărirea bisericii. Aceasta, la rândul ei a sprijinit şi apărat Statul cu sinceritate şi credinţă. Biserica noastră s'a subordonat totdeauna intereselor supreme ale Statului, pe care l'a ajutat în toate împrejurările" [2]).

Tăria vieţuirii noastre rezultă din minunata plămădire a celor trei elemente : I. creştinismul nostru social şi moral cu propovăduirea ajutorării aproapelui şi răbdarea în suferinţă II. naţionalismul nostru care niciodată n'a fost agresiv, cristalizat atât de genial de Mihai Eminescu în cuvintele „eu îmi apăr sărăcia şi nevoile şi neamul", III. firea poporului român, puternic înrâurită de biserica străbună.

Primul sfetnic al Voevozilor a fost multă vreme Mitropolitul

---

1) M. S. Regele Carol II-lea : Cuvântarea la comemorarea Voevodului Alexandru cel Bun, Octombrie 1932, Rev. „Albina" No. 21/932.

2) I. Ursu : „Ştefan cel Mare", Bucureşti, 1925, pag. 400.

Țării. Avea loc de cinste în Divanul Domnesc, semna actele imediat după Voevod. Chiar în 1858, președinte al Divanului Ad-hoc. tot mitropolitul a fost ! Dealtfel, Biserica s'a bucurat din partea Voevozilor nu numai de sprijinul moral, ci și de însemnate ajutoare materiale : danii felurite, moșii, mori, dreptul de a primi venitul unor vămi, dreptul acordat unor episcopi și egumeni, de a judeca neînțelegerile din satele vecine și a încasa amenzile.

Cel dintâi document intern din Țara Românească este actul de danie al lui Vlaicu Vodă prin care înzestra mănăstirea Vodița — întemeiată de călugărul Nicodim — cu sate, moșii, robi, veșminte și odoare bisericești și o sumă de bani pe fiecare an.

Monumentele noastre istorice, bisericile și mănăstirile ce împodobesc pământul țării dela un capăt la altul, evidențiază mărinimia sufletească, evlavia și cugetul creștin, sacrificiile de legendă ale Voevozilor „dătători de legi și datini". Fiecare ctiatorie își are povestea sa: și Argeșul și Putna, Probota, Sucevița Cozia, Cotmeana, Comana și Snagovul și toate celelalte...

Legătura cea mai sfântă între Bucovina și Moldova a fost în toată vremea mormântul lui Ștefan Vodă dela Putna... Noi n'am uitat niciodată că sfântul trup al lui Mihai Vodă Viteazul zace în câmpia Turdei iar țeasta dela mănăstirea Dealu a poruncit în toată vremea conștiinței românești cu glas de strășnicie, acelaș glas de tunet ce a răsunat odinioară pe podul Neajlovului și dincolo în Ardeal în câmpia dela Șelimbăr !...

Voevozii au sprijinit legăturile între Românii de dincolo și dincoace de Carpați, prin Biserică.

Ștefan cel Mare a înființat episcopia Vadului pe Someș, cu episcop sfințit la Suceava; Radu cel Mare, episcopia Geoagiului, cu vlădică hirotonit de Mitropolitul Țării Românești. Neagoe Basarab a zidit biserica din Scheii Brașovului; Zamfira — fiica lui Moisă Vodă — pe cea din Dănsuș și Prislop a lui Nicodim; Brâncoveanu pe cea din Sâmbăta de sus...

Răposatul Patriarh Miron Cristea a cristalizat contribuția Bisericii noastre în viața neamului, în următoarele cuvinte: „Biserica noastră națională și ortodoxă a păstrat sănătatea sufletească a pcporului, purtându-l neabătut către idealurile de înflorire națională !"; iar scriitorul și ziaristul N. Batzaria a scris în „Universul" din 9 Septembrie 1937, în judiciosul articol, „Din

tinda bisericii", următoarele : „Un cunoscător fie şi superficial al trecutului neamului românesc ştie că, în vremurile de restriste ale poporului acesta, limba română, cultura română, sufletul românesc şi toate speranţele şi năzuinţele de mai bine ale poporului român şi-au găsit adăpost în tinda bisericii, precum şi-au găsit expresiunea şi afirmarea în munca şi devotamentul pios al preoţilor şi călugărilor".

Slujitorii Altarului, vlădici, preoţi şi călugări, au fost cei mai buni pedagogi şi educatori ai poporului. Au ştiut să lege trecutul cu viitorul făurind o temeinică tradiţie de viaţă morală-creştină, pe care o dorim înfloritoare până la sfârşitul veacului !

Harnicii călugări din mănăstiri au început a scri „letopiseţul" şi alte preţioase însemnări, de care s'au folosit istoricii de mai târziu, când au alcătuit evanghelia ţării.

Au copiat cărţile de slujbă, la început slave, apoi române şi tot ei au fost tipografi de seamă. Cel dintâi meşter în arta „invenţiunii negre", un călugăr a fost : Macarie tipograful, de neam muntenegrean, care a venit cu litera în desagi „în ţara vestită între toţi creştinii răsăriteni pentru iubirea de lege, simţul de artă şi dărnicia ei" [3]) şi Radu Vodă cel Mare l-a sprijinit de şi-a întocmt tiparniţa la Târgovişte. El a tipărit cea dintâi carte în 1507 : un Liturghier. Orânduirea literelor în şiruri negre este muncă de migală, cere râvnă şi răbdare, două virtuţi de care călugărul îşi călăuzeşte viaţa. Mănăstirile au răspândit veacuri dearândul cartea de slujbă dumnezeiască în toate părţile ţării, trecând şi peste munţi la fraţii din Ardeal, fără teamă, fără vamă !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cartea bisericească dusă de călugări şi ciobani peste graniţele nefireşti a fost legătura de unire între Români. „Tipăriturile bisericeşti au avut o covârşitoare însemnătate în fixarea limbii literare, în înfăptuirea unităţii noastre culturale, în răspândirea cuvântului creştinesc şi românesc şi în naţionalizarea vieţii noastre de stat" [4])

Biserica noastră a înlăturat slavonismul rămânând naţională. Ea a fost singura legătură de unire între Români, singura

---

3) N. Iorga : Istoria Bisericii Româneşti, Vălenii de Munte, 1908. pag. 124.

4) N. Iorga, Ibidem, op. cit.

instituție culturală în jurul căreia s'au grupat sufletește toți Românii răzlețiți sub stăpâniri diferite. Cărțile bisericești formează cel mai vizibil simbol al unității noastre de popor. Literatura noastră bisericească a avut o covârșitoare însemnătate în fixarea limbii literare, în înfăptuirea unității noastre culturale, în răspândirea cuvântului creștinesc și românesc și în naționalizarea vieții noastre de stat : unitate de limbă, unitate de cultură, unitate politică !

Vlădicii cărturari au strălucit în veacuri ca niște stâlpi ai înțelepciunii creștinești și românești, răspândind lumina când dintr'o parte, când dintr'alta, până în cele mai depărtate meleaguri ale neamului nostru. Cartea sfântă românească ieșită din tipărițele lor era folosită pretutindeni.

Moldova : Cazania mitropolitului Varlaam al Moldovei — mitropolitul lui Vasile Vodă Lupu — a fost tipărită nu mai puțin de zece ori și în diferite locuri : la mănăstirea Dealu, la Bălgrad, București, Râmnic, Buzău, Sibiu ; în 1898 și 1911 iar la București [5]).

„Nicio carte nu a contribuit atât de mult la fortificarea unității noastre sufletești" [6]).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prin „Soborașul" dela Iași din 1642, s'a arătat apărător al ortodoxiei. Multă dreptate are Mihai Eminescu, când spune că Ortodoxia a fost aceea care 'n persoana lui Varlam Mitropolitul a făcut ca Duhul Sfânt să vorbească în limba neamului românesc, să redee în graiul de miere al coborâtorilor armiilor romane, Sf. Scriptură și preceptele blândului Nazarinean,... că s'a ridicat cu putere contra raționalizării, iudaizării bisericii creștine prin Luther și Calvin !...

Dosoftei, mitropolitul-poet, autorul Psaltirei în versuri, onorează biserica și literatura noastră cu primele începuturi ale poeziei culte. Tot el „deschide cel dintâiu drumul pentru naționalizarea slujbei bisericești, punând-o pe românește [7]). Mitrofan, — ucenicul lui Dosoftei — episcop la Huși, și în urmă la

---

5) Dr. Gh. Comșa : Istoria Predicii la Români, București, 1921. pag. 64.

6) Dr. Grigorie Gh. Comșa, episcopul Aradului : Ortodoxia și românismul în trecutul nostru, Arad, 1933, pag. 64.

7) Ștefan Ciobanu : Dosoftei, mitropolitul Moldovei, tradus de St. Berechet, Iași 1918, pag. 87.

Buzău, a ajutat la răspândirea limbii românești prin cărțile de slujbă. El a tipărit „Pravoslavnica Mărturisire" a lui Petru Movilă, Octoihul, Mineele, Triodul, Penticostarul, Molitvenicul și Sfânta Liturghie.

Iacob Putneanul se mândrea cu umila lui origină de om din popor. Cunoscător al sărăciei și durerilor norodului, a citit în biserică la Sf. Daruri blestemele celor 4 patriarhi, ca să nu se mai încaseze darea văcăritului în veci, iar poporul întreg a strigat într'un glas : amin !

„Când Scarlat Ghica, urmașul lui Constantin Racoviță, a încercat să-l înduplece a deslega afurisania aceasta, mitropolitul a refuzat categoric... Tot asemenea s'a împotrivit și încercărilor lui Ion Vodă Calimah... înaintându-și demisia, rostind următoarele cuvinte:

„Iată că m'am lepădat de mitropolie și de cinste și de toate ale lumii, numai focul jurământului să nu-l iau în cap și în suflet și socotiți că suntem toți musafirii acestei lumi și în ceea lume avem a trăi și a răspunde pentru faptele noastre" [8]).

Mitropolitul Iacob a tipărit „Cereasca floare", prin care povățuia lumea să-și dea copiii la învățătură și luminare; iar pentru preoți: Adunarea de rugăciuni, Cele șapte taine, Psaltirea, Molitvenicul, Târnosania, Penticostarul...

Veniamin Costache — blândul,înțeleptul și harnicul Veniamin — era dimpotrivă, de neam boieresc. Se cobora din acea boerime credincioasă, cu atâtea nobile însușiri puse în slujba neamului, de care o mare parte din pătura înaltă a societății de astăzi este lipsită, fiind cutropită de francmasonerie, ticăloșie, necredință și atâtea alte poveri de păcate !

Mitropolitul Veniamin a deschis drumuri noi de lumină în Moldova, cu mari jertfe și într'o vreme de mari prefaceri. Seminarul „Veniamin" din Iași, înființat la 1803, a fost pepinieră aleasă a românismului datorită distinșilor profesori aduși de mitropolit din Ardeal și alte părți, „dascăli în depline științe" [9]) iar protopsaltul Bisericii celei Mari, Petru din Efes, plătit cu 300 lei pe lună „pentruca să paradosească muzica, trebuia să pregătească pe viitorii preoți și în această privință" [10]).

8) Kogălniceanu, Cronicile României, ed. 1874, vol. III, pag. 242. Cf. I. Lupaș : Istoria Românilor, București, 1935, pag. 235.

9) N. Iorga : Ist. Bis. Rom. vol. II pag. 224.

10) N. Iorga : Ibidem.

Şi acestea, în afară de uriaşa muncă tipografică desfăşurată la Neamţu şi în Iaşi ! Veniamin a binemeritat numele de cititor al limbii române şi părinte al şcoalelor româneşti din Moldova; lupta împotriva grecismului şi catolicismului îl arată deplin înţelegător al vremii sale.

Basarabia : Mitropolitul Gavriil Bănulescu Bodoni „a pus bazele culturii româneşti în Basarabia, sub stăpânirea străină ; în urma activităţii lui, cultura românească s'a întărit, a luat o direcţie care a contribuit foarte mult la conservarea spiritului românesc în provincia noastră" [11]).

A înfiinţat seminarul, iar în Mai 1814 tipografia care a existat până în 1881, unde a tipărit catehismul, ceaslovul, psaltirea, mineele, tipicul, traducând în 1819 şi Biblia dela Petersburg, „care a adus mari foloase culturii româneşti în Basarabia" [12]).

Cel mai frumos imn din slavă închinat limbei române — din câte se cunosc până azi — se datoreşte unui fiu al împilatei Basarabiii, unui preot, Alexe Mateevici !

Bucovina : Şi ea se poate mândri cu luptători şi tipografi de seamă ca mitropolitul Silvestru Morariu Andreevici, care s'a interesat până şi de învăţământul primar dela sate, tipărind „Aritmetica pentru şcoalele sătesti", Cărticica de rugăciuni, în afară de marile lucrări dogmatice, cuvântări şi predici şi tot felul de studii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Bucovina a avut o întreagă pleiadă de clerici predicatori buni misionari, unii din ei folkloristi ca Simeon Fl. Marian, membru al Academiei Române, alţii, pavăză a românismului, izvor de simţire naţională, ca preotul Constantin Morariu cu rodnica lui activitate.

„Grupaţi în Societatea pentru cultura şi literatura română în Bucovina, au păstrat flacăra credinţei şi naţionalismului cu toată tăria, iar în 1918 au ridicat steagul libertăţii şi au îndrumat proclamarea realipirii Bucovinei la Moldova întregită, chemând apoi armatele române" [13])... Prin această societate s'a

---

11) Şt. Ciobanu : Cultura Rom. în Basarabia sub stăpânire rusă, Chişinău 1923, pag. 37.

12) Dr. Gr. Comşa, ep. Aradului : Ortodoxia şi românismul în trecutul nostru, Arad 1933, pag. 210.

13) Gr. Nandriş : Şaptezeci de ani dela înfiinţarea Soc. pentru cultură, Cernăuţi, 1932, pag. 6.

introdus limba română în învățământul din Bucovina. Ea a tipărit cele dintâi manuale românești pentru școli. Este demn de amintit că din 185 membri, 71 au fost preoți, 62 boeri, 52 funcționari de diverse categorii... După 1860, când numărul boerilor cu sentimente românești începe să scadă și influența lor să se diminueze, vine să le ia locul o altă categorie de Români : preoțimea, care de acum se înghesuie spre locul de frunte, pe care-l va deține multă vreme [14]).

Țara Românească : Mitrofan, episcop la Buzău, venit din Moldova, mitropolitul Teoddosie Vestemeanul, ardelean de lângă Sibiu, râvnitor la cele sfinte și iubitor de neamul său, care a supraveghiat tipărirea Bibliei lui Șerban în 1688 care înfățișează cea mai înaltă expresie a limbii literare a timpului'. A servit ca bază pentru toate edițiile bibliei de mai târziu.

Damaschin, episcopul Râmnicului, cu învățătura despre șapte taine și psaltirea, traducător al multor cărți, căruia Consiliul de război austriac, în anul 1725, „îi respinge cererea de a răspândi în Ardeal, în Banatul Timișoarei și în ținutul Aradului cărțile de rugăciune tipărite la Râmnic [15]).

Inochentie, Chesarie și Filaret, urmașii săi au conitnuat hărnicia tipografică.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Antim mitropolitul, deși georgian de origină, a fost însă un mare patriot român. Didahiile lui sunt lecții de înaltă morală creștină și deosebit naționalism.

Grigorie dela Căldărușani, mitropolitul Ungro-Vlachiei, exilat de Ruși în Basarabia, a fost un om de muncă, un bun român, un mare binefăcător, mare traducător în românește. A murit sărac, dând tot ce a avut.

Mitropolitul Nifon a fost deasemeni bun următor al datinelor de ctitorie și cultură [16]).

Păstoria lui este împodobită de o mare activitate tipografică. Să nu uităm marile prefaceri din vremea sa : Unirea Principatelor, secularizarea averilor mănăstirești, cearta cu călugării greci, pregătirea autocefaliei...

Mitropolitul Nifon are încă două mari merite : a alcătuit și tipărit tipicul (cartea de reguli după care trebuie să urmeze

---

14) C. Loghin : Inființarea Soc. pt. cultură, op. cit. pag. 10.
15) Dr. Gr. Comșa, ep. Aradului : op. cit. pag. 93.
16) N. Iorga : Istoria Bis. Rom. vol. II, pag. 249.

slujba bisericească) — atât de necesar după Unirea Principatelor — şi a fondat Seminarul şi Aşezămintele de binefacere, care-i poartă numele, înzestrându-le cu toată agonisita vieţii sale. „Toată averea mea părintească, toate îndelungatele mele economii ce mi-am impus, tot ce am agonisit din fragedа mea vârstă până acum, le consacru cu inimă voioasă la învăţământul fiilor prezenţi şi viitori ai României, scumpa şi iubita mea patrie [17]).

Transilvania : Legătura cu Transilvania s'a păstrat cu toată sfinţenia în lungul veacurilor prin feţele bisericeşti.

Diaconul Coresi din Târgovişte şi ucenicii săi au tipărit la Braşov cărţi bine primite de mulţi preoţi, cari după spusa lui însuşi, i-au cerut să adaoge la ele şi un tâlc al Evangheliei, ca să poată şi ei propovădui şi spune oamenilor învăţătura după cititul Evangheliei.

Coresi are meritul de a face să triumfe gândul de a se scri în româneşte, de a aduna pe toţi românii la o viaţă literară comună, de a pune temelia limbii literare.

Eftimie dela Vad fusese egumen la Neamţu. Ghenadie dela Silvaş (Prislop) a fost sfinţit episcop în 1578 de mitropolitul Serafim al Ungro-Vlachiei. Ioan dela Prislop, ajuns sub Mihai Vodă Viteazul mitropolit canonic al Românilor de peste munţi, tot în Ţara Românească a fost vlădicit. Ghenadie dela Brad, sfinţit la Târgovişte; Ilie Iorest, [18]) deşi ardelean de origină, fusese călugăr în mănăstirea Putna. El a păstrat strânse legături cu Moldova lui Varlaam, care prin soborul dela Iaşi condamnase drept eretică învăţătura calvină a principelui Rakoczy. Pentrucă şi-a apărat ortodoxia, Ilie Iorest a fost bătut cu vergi, închis nouă luni şi a pierdut chiar scaunul vlădicesc, trecând apoi în Moldova şi în Rusia după ajutor.

Simion Ştefan tipărea cărţi româneşti cu ajutorul călugărului Silvestru, fost egumen la Govora (Noul Testament în 1648, în a cărui prefaţă se arată un formator al conştiinţei naţionale : „Vinovat este cel ce a răspândit pe Români". Psaltirea în 1651).

Sava Brancovici, cel mai de seamă mitropolit al Ardealului din a doua jumătate a veacului XVII-lea, fusese călugăr la

---

17) Nifon Mitropolitul : Acte testamentare, Bucureşti, 1909, pag. 9.
18) N. Iorga . op. cit. vol. I pag. 323.

Comana, la mănăstirea lui Radu Şerban şi a primit hirotonia de vlădică prin mâinile mitropolitului Ţării Româneşti, — Ştefan, — ca şi toţi ceilalţi mitropoliţi ardeleni, ce au urmat după el.

Pe inteligenţa şi geniul Mitropolitului Andrei Şaguna s'a sprijinit toată organizarea vieţii bisericeşti, culturale şi economice a întregului Ardeal dela începutul celei de a doua jumătăţi a veacului al XIX-lea până astăzi ! Cu drept cuvânt d-l Prof. I. Lupaş spune despre Şaguna în Istoria bisericească a Românilor Ardeleni : „Cârmuirea acestui providenţial mitropolit a fost atât de mănoasă şi de binecuvântată, încât formează epoca cea mai glorioasă în istoria bisericească şi naţională a poporului nostru"...

Vlădicii tipografi, cărturari şi patrioţi, au păstrat legătura sufletească între Românii de pretutindeni şi ideia naţională. Rodnicia muncii lor este temelia pe care s'a sprijinit întregirea neamului. Ei sunt făuritorii unităţii de credinţă, limbă, cultură şi păzitorii obiceiurilor, slăviţi înaintaşi reprezentanţi ai culturii religioase şi naţionale într'o vreme când aceasta era singurul nostru isvor de viaţă.

Alături de ei, atâţi călugări şi preoţi, „pedepsiţi la carte", cari învăţau în chilii şi tindă de biserici pe coconii boerilor ceaslovul şi bucoavna, atâţi cuvioşi şi cucernici părinţi slujitori în paraclise şi dascăli ai copiilor... însăşi viaţa paracliselor de mult a apus !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Au fost apoi atâţi meşteri, artişti adevăraţi, iconari, sculptori în lemn şi piatră şi ne minunăm de răbdarea şi truda pusă în săvârşirea lucrărilor artistice, deşi nu le mai ştim numele !

Săpăturile în piatră şi înfloriturile în lemn, catapetesmele, uşile de stejar, iconostasele şi şfeşnicele sculptate în ghirlande de flori şi struguri, ce evidenţiază un minunat simţ artistic, sunt mărturia netăgăduită a priceperii, răbdării şi credinţei părinţilor călugări !

Specificul nostru românesc, geniul nostru artistic naţional îr biserici şi mănăstiri şi-au găsit sălăşluire, aici s'au desvoltat !

Unii susţin că Biserica a împiedicat progresul civilizaţiei, negând marele adevăr că atât în apus, cât şi în răsărit, cele dintâiu creaţii ale Renaşterii, prin Biserică s'au manifestat în toate domeniile !

Aşa dar, Biserica Ortodoxă a fost sprijinitoarea morală în

trecutul nostru de veacuri. Ea a unificat sufletul românesc, l-a inobilat, a cultivat poporul întemeindu-i cultura şi literatura; a sprijinit Statul spre împlinirea năzuinţelor sale. Ea a patronat întreaga operă de binefacere, de asistenţă socială, isvorâtă din bunătatea sufletului omenesc, plămădită cu aluatul evanghelic !

Eri şi azi şi mâine şi în veci a existat şi va dăinui **cetatea sufletului românesc,** Biserica noastră naţională !

Nădejdea învierii din Evanghelie a avut de soră scumpă nădejdea învierii şi întregirii neamului nostru.

Drapelele Voevozilor, binecuvântate de Biserică, purtat-au chipurile sfinţilor mucenici, ostaşi ai lui Hristos : Dimitrie, Gheorghe, Procopie. Sub ele au căzut în lupte ceilalţi mucenici...

Creştinismul s'a înălţat şi răspândit prin glas apostolic, prin jertfa sfinţilor ale căror moaşte, măcar câte o părticică — oricât ar fi de mică — se păstrează în Sfânta Masă de jertfire din altar ; naţia română şi-a plămădit fiinţa cu propovăduirea urmaşilor în apostolie şi suferinţa atâtor luptători !

Biserica a fost în tot timpul păstrătoarea sfintelor tradiţii din care a înflorit în binecuvântată rodire ideea naţională cu nobilele năzuinţi de îndeplinire a chemării noastre istorice, ca stat modern, unitar, în graniţe etnice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Două împărăţii vecine, Austro-Ungaria şi Rusia — nu trebue să uităm nici raialele turceşti — au sfâşiat trupul Daciei Romane de odinioară. Când a venit plinirea vremii, s'au prăbuşit într'o mare catastrofă, în urma căreia s'a hotărât dreptatea mucenicilor noştri ştiuţi şi neştiuţi, peste trupurile cărora s'a zidit România Mare !...

Dacă în 1916 s'a ridicat întreaga naţie română cu toată dorinţa şi voinţa de a se jertfi, nu trebuie să uităm că Biserica a format şi a păstrat conştiinţa neamului românesc. Când trupul ţării era îmbucătăţit sub jug strein, cetatea sufletului nostru românesc a rămas neclintită cu toate bântuelile din afară !

Cine ar putea tăgădui marele adevăr istoric că în lupta naţională preoţii au fost cei dintâi susţinători şi cei dintâi propovăduitori ai întregirii ? Cunoaştem fete bisericeşti ce au reprezentat întreaga simţire românească în colţuri de lume; au călăuzit norodul cu vorba, scrisul şi fapta pe calea idealului neamului...

Biserica a binecuvântat jertfa trecutului.

In Sfântul Altar s'au păstrat tablele legii unui neam, mana de hrănire în cântec şi slavă şi toiagul înverzit al nădejdilor neapuse...

Iar la vreme sorocită, într'o zi de înviere, norodul drept credincios a sfinţit crucea răstignirii sale, punând-o în semn de mărire deasupra unei coroane cu care s'a încununat marele rege Ferdinand în cetatea lui Mihai... Peste edificiul naţiei s'a înălţat crucea nădejdilor trecute şi celor viitoare, slujind liturghie Sfântului din Cer, „Cel ce a înviat din morţi, dăruind învIere Neamului Românesc, Hristos Adevăratul Dumnezeu nostru !

...In Sfintele Altare se continuă slujba... Avem o Patrie fiindcă am avut un Altar !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PE URMELE INAINTAŞILOR . . .

Dacă preoţimea română dela începutul veacului al XX-lea şi-a împlinit misiunea ei istorică în războiul întregirii cu atâta însufleţire, n'a făcut altceva decât a urmat un vechiu drum de tradiţie, arătându-se demnă de înaintaşii cari l-au creat.

N'a fost nici un fapt istoric din viaţa poporului, în care feţele bisericeşti să nu fie la datorie !

Au ştiut întotdeauna să dea „cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului, iar lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu !"

S'au supus stăpânirii — fiindcă stăpânirea dela Dumnezeu este — şi au slujit pe voevozi cu toată credinţa. Au apărat tronul şi altarul cu aceeaş convingere şi dragoste.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru deosebitele lor însuşiri, mulţi voevozi i-au avut sfetnici apropiaţi, încredinţându-le tot felul de misiuni. Acest lucru s'a întâmplat şi în zilele noastre într'o vreme de mare turburare sufletească. Patriarhul Miron Cristea a îndeplinit greaua sarcină de prim ministru, având în Guvern încă doi slujitori pe P. S. Nicolae Colan şi Preotul Nicolae Popescu.

Trei feţe bisericeşti sfetnici ai M. S. Regelui...

Acest fir tradiţional este vechiu cât ţara. Se continuă din îndepărtatele vremi, când mitropolitul sta întotdeauna alături de domn ca sfetnic de încredere !

In relaţiile diplomatice ale voevozilor şi în tratate, vlădicii şi mitropoliţii sunt o cinstită chezăşie a păstrării obligaţiunilor luate.

In tratatul cu Polonii, din 1499 citim [19]:

. . . „Toate acestea mai sus scrise, adecă aceste făgăduieli şi

19) I. Bogdan: Doc. lui Ştefan cel Mare, Buc. 1913, vol. II, p. 434

jurăminte ce scriem mai sus cu privire la toate lucrurile şi treburile şi zapisele, noi sus scrisul Ioan Ştefan Voevod, din mila lui Dumnezeu domn al ţării Moldovei, împreună cu fiul nostru Bogdan Voevod şi cu toţi arhiepiscopii şi cu episcopii şi cu toţi boerii noştri sfetnici... făgăduim pe legea noastră şi pe credinţa noastră creştinească... că le vom ţinea şi le vom împlini cu tărie, nestrămutate, necălcate şi nestricate, atât noi cât şi supuşii noştri toţi, că le vom ţinea şi le vom împlini fără nici o prefăcătorie, fără nici o viclenie şi fără nici o necredinţă"...

Şi cei dintâi care semnează după Voevod şi fiul său Bogdan sunt :

...„Noi Gheorghe arhiepiscopul Sucevei şi al Terii Moldovei, Vasile episcop al Episcopiei de Jos din târgul Romanului, Ioanichie episcop al Episcopiei de Rădăuţi"...

La 13 Octombrie 1529 când trupele lui Petru Rareş asediau Bistriţa, Anastasie episcopul Vadului a condus un atac al Românilor împotriva Saşilor din Bistriţa şi tot el a încheiat un armistiţiu cu cei asediaţi [20]).

Despre el spune d-l Nicolae Iorga că era „un cleric deprins la războaie, care alerga înaintea Domnului său când el trecea munţii pentru lupte [21]).

Nu ştim sigur întrucât va fi adevărată afirmaţia că ar fi avut gând rău la inima lui împreună cu Simion Pârcălabul împotriva lui Petru Rareş, cum scrie Ureche în cronica lui ; ştim însă sigur că acest vlădică şi-a păstrat scaunul până în 1546, deci şi în a doua domnie a voevodului.

In fruntea delegaţiei lui Mihai Vodă Viteazul, trimisă în 1595 să încheie tratatul cu Sigismund Bathory, erau : Eftimie mitropolitul din Târgovişte, Luca episcopul Buzăului şi Teofil al Râmniculuí ; iar între principalele clauze ale tratatului este una de mare însemnătate istorică : „toate bisericile româneşti din ţara Măriei Sale lui Sighismund Craiul vor fi sub judecata şi dispusul (sub jurisdictione vel dispositione) Mitropolitului din Târgovişte, după dreptul bisericesc şi orânduiala ţerii aceleia (Ţara Ro-

---

20) Ep. Gr. Comşa : Ortodoxia şi Românismul în trecutul nostru. Arad, 1933, pag. 42, N. Iorga : Ştefan cel Mare şi Mihai Viteazul ca întemeietorii Bisericii Românilor din Ardeal, Bucureş i 1904.pag. 17.

21) N. Iorga : Ist. Bis. Rom. Vălenii de Munte, 1908, v. I, pag. 110.

mânească) şi preoţii îşi vor putea strânge veniturile lor îndătinate şi obişnuite" [22]).

Legătura aceasta între Românii din cele două laturi ale Carpaţilor a fost şi mai mult realizată de mitropolitul Sava Brancovici, ierarh cu mare demnitate, mare sprijinitor al Românilor. Îl întâlnim în Rusia [23]) după ajutor bănesc pentru refacerea reşedinţei din Bălgrad arsă de Turci în 1658, iar în 1670 în Ţara Românească la Antonie Vodă din Popeşti. Altădată îl aflăm trimis ca sol la paşa turcesc din Buda... şi astfel, bănuit de principele Apaffy. De două ori, scos din scaun şi aruncat în temniţa din Vinţ [24]).

Între boerii trimişi la Constantinopol să roage pe sultan pentru recunoaşterea alegerii lui Matei Vodă Basarab, aflăm şi doi vlădici din Muntenia, pe Grigorie şi Teofil şi mai mulţi preoţi.

Mitropolitul Varlaam al Moldovei a fost trimis în 1644 de Vasile Lupu la Târgovişte să mijlocească împăcarea cu Matei Basarab, după cum însuşi spune în prefaţa Răspunsului la catehismul calvinesc: „Iubiţii mei fii, tâmplându-mi-se est timp a fi în părţile Ţării Româneşti cu trebi domneşti... [25])

Gheorghe Ştefan, voevodul Moldovei, a trimis pe mitropolitul Ghedeon la Moscova „care iscăli la 1656 primul tratat de alianţă cu Rusia" [26]).

„In Ianuarie 1684, Dosoftei Mitropolitul Moldovei, împreună cu cei mai de seamă membri ai clerului şi boerilor moldoveni, se îndreaptă către ţarii din Moscova, Ion Alexei şi Petru Alexei, cu rugămintea de a-i lua sub aripa lor, ca să le trimită oaste împotriva „Agarenilor", cari sunt gata a pustii pământul" [27]).

In Februarie 1719 aflăm pe Damaschin, episcopul Râmnicului în fruntea delegaţiei boerilor, prezentând Curţii Aulice din Viena un memoriu pentru apărarea intereselor Ţării şi Bisericii.

---

22) N. Iorga: Ştefan cel Mare şi Mihai Viteazul ca întemeietori ai Bis. Rom. din Ardeal, 1904, pag. 34—35.

23) N. Iorga: op. cit. vol. I, pag. 360.

24) Ep. Gr. Comşa al Aradului: op. cit. pag. 62. N. Iorga op. cit. vol. I, pag. 367.

25) Ep. Gr. Comşa al Aradului: op. cit. pag. 65.

26) P. P. Panaitescu: Istoria Românilor, Craiova, 1927, pag 219.

27) C Bobulescu: Feţe bis. în războaie, răsvrătiri şi revoluţii. Chişinău 1930, pag. 12.

Tot astfel Inochentie episcopul Hușilor împreună cu arhimandritul Vartolomeiu Măzăreanu, egumenul mănăstirii Solca, Benedict al Moldoviței și alți boeri se prezentau la 28 Martie 1770 împărătesei Ecaterina a Rusiei, chiar în Dumineca Floriilor, să-i mulțumească pentru trimiterea oștilor sale să-i scape de Turci. Discursul rostit de Inochentie împărătesei, este icoana scriitorului și a vremei [28]).

Mitropolitul Grigorie al II-lea și episcopul Chesarie al Râmnicului se interesau în 1769 la curtea aceleiași împărătese de soarta țării, căci se credea atunci că Țările Române vor rămâne statornic ale Rusiei.

Este destul de bine cunoscută lupta națională a episcopului unit Ion Inochentie Micu-Klein, acel om de mare caracter, prin glasul și pana căruia s'a ridicat năvalnic întreaga pătimire a fraților de peste munți: „Noi am fost moșteni în acest pământ al crailor încă din vremea lui Traian, înainte ca nația săsească să fi intrat în Ardeal... și am fost împovărați cu sarcini de tot felul și cu mizerii milenare... Națiunea noastră nu e inferioară nici uneia din Ardeal, fie prin virtute fie prin știință, fie prin pricepere în afaceri"... Nici hohotele de batjocură, nici urletele de ură, nu l-au împiedicat să-și apere în dieta maghiară nația valahă și drepturile cuvenite. Cele 22 memorii înaintate Curții Aulice din Viena cuprindeau nu numai cauza lui, ci a întregului popor român din Ardeal! El înfățișa starea Românilor de peste munți ca robia egipteană de altădată...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vlădicii Gherasim Adamovici din Sibiu și Ioan Bob din Blaj au prezentat la Viena acel: „Supplex Libellus Valahorum"... iar I. Para, vicarul Năsăudului scria în 1790 — după revocarea ordinelor date de Iosif II — că: „clerul e fără de orice sprijin, neamul zace oropsit, nobilii români sunt dați afară din slujbe, de nicăieri nici un ajutor" [29]).

Tactul diplomatic al Mitropolitului Șaguna îi înfuria pe Unguri.

„Șaguna mărturisea că ținta vieții lui va fi potrivită cu trebuințele bisericii, cu mântuirea poporului și **cu spiritul timpului...** pe Românii ardeleni din adâncul lor somn să-i deștepte și cu

---

28) C. Bobulescu: op. cit. pag. 13.

29) Canonic I. Georgescu: Politica Românilor din Ardeal și Bucovina, în Enciclopedia Română, Buc. 1938, vol. I, pag. 773).

voia către tot ce e adevărat, plăcut şi bun să-i tragă" (I. Lupaş: Ist. Românilor, Bucureşti 1937, pag. 309).

...„In zile de grea cumpănă el a ştiut să îndrume poporul şi preoţimea pe calea dificilă a luptelor pentru drepturi naţionale, politice şi bisericeşti"... (Ibidem, pag. 310).

Fraţii Neofit şi Filaret Scriban au fost în 1859 în fruntea luptătorilor politici pentru Unirea Principatelor.

In 1868 Regele Carol I a trimis pe episcopul Melchisedec şi Ioan Cantacuzino, fost ministru de justiţie, la Petersburg, spre a înmâna împăratului Alexandru II o scrisoare a sa şi a trata cu guvernul imperial chestiuni politice de mare însemnătate. Cât de binevenită era această misiune politică o arată Bismark într'o scrisoare din 27 Februarie 1868 către Principele Carol: „Nu mă îndoesc, că misiunea la Petersburg va avea un efect cu atât mai favorabil cu cât episcopul de Ismail va reuşi să asigure simpatiile colegilor şi coreligionarilor săi şi a arăta în chip public acest succes [30]).

Istoria va aminti întotdeauna — şi aceasta spre marea cinste a Bisericii — că Patriarhul Miron Cristea, fostul vlădică ortodox al Caransebeşului, împreună cu episcopul greco-catolic Iuliu Hossu şi alţi doi mari bărbaţi politici din Ardeal Al. Vaida-Voevod şi Vasile Goldiş au fost soli binevestitori ai Unirii Transilvaniei cu patria mamă, la curtea Regelui Ferdinand I din Bucureşti.

Iată câteva exemple — numai câteva — din cele multe, în care slujitorii altarului au reprezentat prin alesele lor însuşiri de iscusiţi diplomaţi interesele voevozilor şi ţării cu rezultatele vrednice de toată lauda!

Alături însă de episcopii şi mitropoliţii cărturari şi diplomaţi, cari alcătuesc clerul superior, aflăm marea masă a preoţilor şi călugărilor luptând împreună cu poporul în toate împrejurările, în războaie şi răscoale, din porunca lăuntrică a aceleiaşi simţiri şi vieţuiri!

Din lungul şir al acestor preoţi desprindem câteva chipuri :

In 1424 Alexandru cel Bun a boerit pe popa Iuga din Baia, pentru „slujbele lui drepte şi credincioase, dăruindu-i şi satul Buciumenii de lângă Baia. Privilegiul se păstrează şi astăzi într'un neam răzăşesc de popi. Răsplata aceasta domnească, pe care

30) C. Bobulescu : op. cit. pag. 14.

popa luga o primește, desigur că nu-i decât pentru slujba care o va fi îndeplinit ca preot de oaste pe lângă Domn, sau poate chiar alăturea în focul vreunei lupte — de când nu l-a putut uita" [31]).

Despre Popa Stoica din Fărcaș, „care sare șapte pași și iese din liturghie și tae la turci o mie", au pomenit cântecele populare și legendele bătrâne până aproape în zilele noastre.

Dionisie Fotino scrie că: „acesta fusese preot mirean și se numea Popa Stoica din satul Fărcaș județul Romanați; dar luând parte în războaie de bună voie și arătând talente ostășești Mihai Vodă l-a tuns, l-a numit agă și l-a făcut căpitan peste pedestrime" [32]).

Că Mihai Viteazul a fost ajutat de preoți la intrarea lui în Transilvania, se vede și din hotărîrea unui consiliu de stat din Ieftfalău (25 Sept. 1600) — după istorisirea din Cronica lui Șincai — „ca preot românesc din Valahia să nu vină în Ardeal, dar mai ales călugării, să se oprească din Ardeal, pentrucă aceștia au fost spionii lui Mihai Vodă când au venit în Ardeal [33]).

In vremea lui Gheorghe Rakoczy al II-lea (1659) numit de români „Racolcea" s'a distins viteazul Chirilă, fost protopop al Inidoarei, căruia nobilii unguri îi ziceau „ticălosul popa Chirilă" și care „muri luptând cu Turcii în câmpul Cristișului de lângă Turda, acolo unde fusese ucis și Mihai Vodă" [34]).

Tot în același an 1659, domnind principele Acațiu Barcsay, au fost spânzurați în curtea castelului din cetatea Făgărașului „viteazul popa Gheorghe din Ciurila jud. Turda împreună cu fratele său, pentrucă au luptat în fruntea a 600 români, alături de Gh. Rakoczy II, în contra lui Barcsay [35]).

La 1761, după înăbușirea mișcării religioase a călugărului Soronie din Cioara, mulți credincioși ortodoxi au fost depuși în

---

31) C. Bobulescu: op. cit. pag. 7. I. Bogdan: Analele Academiei Române secția ist. ser. II tom. XXX (1907—1908) p. 344

32) C. Bobulescu: op. cit. pag. 18, citat din Istoria Daciei, Viena, 1818, tom. II, pag. 128, nota 1.

33) Șincai: Cronica 1886, tom. II, pag. 448 Bobulescu: op. cit. pag. 21.

34) N. Iorga: Ist. Bis. Rom. Vălenii de Munte, 1908, vol. I pag 353.

35) Pr. Coriolan Buracu: Cetatea și Castelul Făgărașului, Făgăraș 1937, pag. 14.

celulele castelului și supuși torturilor celor mai groaznice. În deosebi generalul Nicolae Adolf Buccov a înscris pagini foarte sângeroase în istoria acestui castel și a Țării Făgărașului. La ordinul lui s'au ars și distrus toate mănăstirile ortodoxe din această regiune, multe din ele ctitorii ale piosilor Voevozi Români. Mulți preoți și credincioși au suferit în liniște chinurile iscodite de inchiziție și mulți au căzut pradă fioroasei „fecioare de fier" [36]).

In răscoala lui Horia, mulți preoți au fost alături de el, deși istoria nu-i amintește pe toți.

Preotul Ionaș Căzan a luat jurământ poporului adunat de Horia, Cloșca și Crișan în biserica din Mesteacăn.

Intre devotații celor trei mucenici aflăm pe popa Simion din Lupșa, popa cel tânăr Gheorghiță Nicula căruia Horia și-a desvăluit sufletul prin taina spovedaniei, popa Costan Turciu din Cristior și popa Dănilă tot de acolo, popa Petre Iancu din Lupșa, popa Dumitru din Cinciș și Mihai din Băcia, făcuți prizonieri împreună cu alți țărani, de locotenentul Kallyani, popa Zaharia din Bretea care poruncise țăranilor să vie la el înarmați; de fiecare casă câte un om; popa Nicolae Rațiu din Măerii Bălgradului, care a și scris testamentul lui Horia și l-a însoțit până sus pe eșafod, pierzându-și simțirea când a văzut atâtea chinuri...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Memorialul coletiv al magnaților unguri contra lui Horia afirmă despre preoți că ei „stăpânesc inima Românului". Cât de mare a fost rolul preoților în această mișcare de desrobire se vede la tot pasul. Preotul unit Gavril Sularu a mers în fruntea trupelor lui Cloșca purtând în mâini o cruce roșie, lungă de un stânjen și jumătate, în drum spre Cricău. Și e foarte caracteristic cazul preotului ortodox Ion Crișănuț din Abrud. Văzând cum îi duc legați pe Horia și pe Cloșca în ziua din urmă a anului 1784, el exclamă cu durere : „Acum îl au Ungurii în mâinile lor pe bietul Horia și pot să-l mănânce de viu... Aveți grijă Ungurilor că în curând veți vedea ce veți păți voi pentru asta". Până să pățească Ungurii, inimosul preot e tras în țeapă. De multimea preoților de amândouă confesiunile românești, bătuți, amendați, întemnițați, nu mai vorbim. Numărul lor e enorm" [37]).

---

36) Pr. Coriolan Buracu : op. cit. pag. 20.

37) Pr. I. G. : Politica Românilor din Ardeal și Bucovina, în Enciclopedia Română, București 1938 pag. 768.

In 2 Iunie 1790 nobilii din adunarea județului Hunedoara cer ca Iosif Meheși, secretar la cancelaria aulică din Viena și cancelaristul Aron Pop să fie scoși din slujbă, pentru că Meheși e fecior de preot, iar preoții au fost conducătorii revoluției din 1784" [38]).

Revoluția din 1848 a Românilor din Transilvania constituie o pagină luminoasă de bărbăție. Ea cunoaște mulți viteji și mucenici dintre slujitorii altarului. Avram Iancu i-a făcut tribuni și căpitani.

Despre „admirabilul" preot Simion Groza spunea că și-a apărat satele din tribunatul său „cu atâta circumspecție, iscusință și izbândă, încât Ungurii nici nu s'au putut apropia de ele".

„Ungurii, ca să răzbune sângeroasa înfrângere a lui Hatvani, au trimis la sfârșitul lui Mai 1849 contra Românilor din munți 7000 ostași cu 19 tunuri sub comanda colonelului Kemény Farkas. Acesta abia sosi în Abrud, când fu atacat de Români. Preotul Simion Groza, învingând 2 companii de săcui, reuși să izoleze și să înfometeze armata lui Kemény, care isprăvindu-și repede proviziile, fu nevoit să vadă cum soldații hămesiți încearcă a-și alina foamea cu tărâțe și boabe de cucuruz" [39]).

Consiliul de război ținut la Câmpeni în 12 Iunie, hotărî să pornească din toate părțile atacul contra lui Kemény, care ajunse într'o situație disperată.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sub comanda preoților-prefecți, Balint, preotul martir dela Roșia-Abrudului, Gomboș, Groza, Fodoreanu, Vlăduțiu, glotașii români isbutiră a respinge armata ungurească în toate punctele și o strimtorară în Abrud; lupta cu preotul Groza a durat în 15 Iunie, până la miezul nopții. Kemény descurajat rosti atunci cuvintele: „Dracu să se mai bată cu popii"; iar în dimineața zilei următoare, învăluit într'o perdea de negură foarte deasă, fugi din Abrud cu resturile armatei sale.

Furios pentru îndoita înfrângere a spânzurat pe Buteanu, care moare spunând cuvintele: „Mor liniștit, căci moartea mea este răzbunată prin cele două înfrângeri ale Ungurilor la Abrud" [40]).

---

38) Ep. Gr. Comșa al Aradului: op. cit. p. 102. Z. Pâclișanu: Luptele politice ale Românilor ardeleni din anii 1790-1792, Buc. 1923, pag. 8.

39) C. Bobulescu: op. cit. pag. 106, I. Lupaș: Avram Iancu în anuarul institutului de istorie națională, Cluj, 1926, III, pag. 22.

40) Xenopol: Ist. rom. din Dacia-Traiană, București, ed. III, vol. XII, pag. 44.

In 1848 au primit cununa muceniciei mulţime multă de români, bărbaţi, femei, bătrâni şi copii, în frunte cu preoţii lor :

Pr. Iosif Cazan — nepotul celui ce a primit jurământul în 1784 — din com. Mesteacăn, a fost prins şi ucis de Unguri în modul cel mai barbar; i s'au smuls unghiile, i-au tras dinţii din gură, i-au ars barba şi apoi l-au omorât. După depărtarea Ungurilor, rudeniile l-au îngropat în locul unde a fost omorât, iar la cap i-au ridicat o cruce de piatră care există şi azi.

„Popa Tem" (Eftimie Popovici) şi „popa Nuţ" (Ioan Popovici) amândoi preoţi în Hălmăgel au fost spânzuraţi „la podul Băneştilor, la furci", împreună cu alţi 5 preoţi români [41]).

Pr. Ioan Oncu din Tomeşti, maior — după spusa bătrânilor — în armata lui Iancu, a fost chinuit de Unguri la Oradea Mare si din cauza suferinţelor îndurate, a murit în 1852 în etate de 41 ani.

Popa Iasipaş din Vaţa de Sus şi preotul Ioan Bura tot de acolo, primul omorât, al doilea împuşcat cu alţi 6 oameni, a scăpat cu viaţă ca prin minune.

Pr. Simion Grozav din Gurahonţ, originar din Secaş, spânzurat împreună cu alţi preoţi pe dealul Iosaşului.

Pr. Sinesie Grozav din Aciuţa, spânzurat în 1849 pentrucă nu a dat ascultare să iasă cu steag alb de supunere în calea Ungurilor, ci a ascultat de ordinele venite de la Avram Iancu şi Ion Buteanu şi astfel şi comuna Aciuţa a fost mistuită de foc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pr. Nicolae Farcaş din Pleşcuţa, spânzurat la Iosaş pe deal lângă Iosăşel.

Pr. Ioan Faur din Juncul de Sus a luat parte cu rang de sub-tribun în luptele dela Mihăileni şi trecătorile dela Buceş contra armatelor lui Hatvani şi Kemény, cari înaintau spre Abrud.

Pr. Marin David din Juncul de Jos numit vice-prefect în Junc de Ioan Buteanu şi preotul Simion Groza.

Pr. Lup Iov din Vaca, un mare naţionalist, îndena poporul la luptă. Era ascultat ca un prooroc.

Pr. Mihai Oprişa şi învăţătorul cantor Ioan Tisu, ambii din Ţebea, au fost împuşcaţi în iarna 1848—1849.

Pr. Lazăr Comşa din Ribiţa a înfrânt în com. Grohot pe

---

41) Ep. Gr. Comşa : **Ortodoxia şi românismul în trecutul nostru. Arad, 1933, pag. 138 şi urmare.**

valea Crișului: Alb spre Brad o ceată de Unguri cari au dat foc bisericii din Grohot.

Preoții Atanasie Popovici din Ribicioara și Gheorghe Roman din Grohot au trecut munții la Câmpeni împreună cu alți români, înrolându-se în armata lui Iancu.

Pr. Ciocan Avram din cătunul Blăjeni-Plaiu a fost căpitanul lui Iancu și s'a luptat vitejește ca și preotul Leacha din Blăjeni-Criș.

Pr. Pântea din Țerățel a fost împușcat de Unguri după slujbă, în fața bisericii, căreia i-au dat apoi foc, arzând până la zid.

Pr. Ioan Nicola din Arada a luat parte la toate luptele purtate de Avram Iancu având grad de căpitan.

Pr.Petrea Nicola a avut acelaș grad.

Pr. Gheorghe Nicola numit și „Popa Dochii" a fost conducătorul Românilor înarmați cu topoare în lupta dela Fântânele.

Pr. Dumitru Necșa din Valea Verde, mare maestru de făcut tunuri. El a condus Românii din Valea Verde, Poiana, Peleș și Sohodol la Abrul, luând parte la luptele de acolo, iar în urma ordinului lui Avram Iancu trece prin Bucium, Mogoș și Aiud și bombardează orașul.

Pr. Ion Iancu, văr primar cu Avram Iancu. Omul cel mai de încredere al său. La ocuparea Zlatnei a fost însărcinat să păzească cămara de bani din Zlatna să n'o jefuiască cineva.

Pr. Ioan Gomboș, căpitan în armata lancului. A luat parte la toate luptele dela Abrud și Zlatna. A fost rănit.

Preoții Motora și Sicoe erau sfetnicii de încredere ai lui Avram Iancu.

Iată nume de preoți scoase din praful uitării de răposatul vlădică al Aradului Dr. Grigore Comșa cu ajutorul protopopilor și preoților, după cum au fost aflate din gura bătrânilor din satele respective!

Viața neamului românesc a fost împletită în două șuvițe strânse cu aceea a bisericii. Păstorii poporului n'au lipsit dela nici un eveniment însemnat și deci nici din revoluția din 1848 „product al redeșteptării conștiinței naționale... care proclamă pentru prima dată cu arma în mâini dreptul poporului român la existență, în țara unde zăcuse ca rob secole îndelungate" [42].

42) Xenopol: Ist. Rom. din Dacia-Traiană, Buc. ed. III, vol. XII, pag. 68.

Exponenţii acestei conştiinţi naţionale au fost preoţii. Cu drept cuvânt spunea mai târziu Bălcescu, în discursul său comemorativ că „generalii acestei oşti ţărăneşti erau nişte preoţi şi nişte tineri abia ieşiţi din şcoalele de teologie, filosofie şi jurisprudenţă; ei puseră mâna pe armă când nevoia îi sili a se face generali şi a câştiga bătălii [43]).

In revoluţia din 1848, preoţimea română s'a purtat întocmai cum a dorit-o şi văzut-o Andrei Mureşeanu, autorul marşului deşteptării naţionale: „preoţi cu crucea'n frunte!".

Ei au fost adevăraţii propagandişti în masa poporului şi susţinătorii drepturilor lui, ca nişte buni cunoscători ai nevoilor şi durerilor lui şi împărtăşitori ai soartei lui, cum spune şi Eliade Rădulescu în memoriile sale.

Revoluţia din 1848 din Muntenia cunoaşte strădania unui inimos preot de mir pomenit până în zilele noastre: Popa Radu Şapcă, de neamul lui din com. Celei-Romanaţi.

La Popa Şapcă acasă se adunau revoluţionarii şi discutau nopţi întregi cum să procedeze mai bine. Când Pleşoianu — după înţelegere — i-a trimis scrisoare „vino cu crucea şi evanghelia spre a cununa mireasa", adică să binecuvânteze mişcarea, el a şi pornit cu oamenii săi la Islaz, iar a doua zi, Miercuri 9 Iunie dimineaţa după slujbă, a citit cap. 37 din Ezechiil, despre vedenia cu oasele uscate şi învierea morţilor şi apoi acea rugăciune compusă de el „cea dintâiu scânteie scăpărată le revoluţia munteană, din care3 răsare gândirea ce va stăpâni întreaga mişcare: Izbăveşte Doamne şi mântuie pe tot omul care sufere; ridică şi însufleţeşte pe acest popor care moare ca să facă să trăiască pe asupritorii lui. Scapă-l de abuzul clăcei, de ticăloasa iobăgie, de podvoada drumurilor şi a şoselelor, de acele munci ale Faraonilor" [44]).

După aceea a sfinţit cele două drapele şi a stropit cu aghiazmă trupele şi poporul. A fost în guvernul provizoriu şi în fruntea revoluţiei până după semnarea Constituţiei şi abdicarea domnitorului Bibescu. După intrarea Turcilor şi Ruşilor în ţară, s'a început prigoana împotriva capilor revoluţiei. Popa Şapcă s'a văzut adus în lanţuri ca un făcător de rele la Craiova şi Bucureşti. Închis la Văcăreşti; după câtva timp exilat la Brusa

43) C. Bobulescu: op. cit. p. 104.

44) Xenopol: op. cit. pag. 69.

(Asia Mică) de unde s'a întors tocmai după 1856, ajungând duhovnic la mânăstirea Sadova, apoi la Cozia şi în urmă la mânăstirea Brâncoveni, unde a şi murit.

Cântecul lui Popa Şapcă făcut de anonimul poet — poporul — care ştie să-şi exprime recunoştinţa faţă de binefăcătorii săi, s'a cântat până târziu în urmă, ca un ecou al frământărilor şi suferinţelor îndurate:

Să trăiască popa Şapcă
C'a scăpat ţara de clacă!

Intre preoţii propovăduitori ai acestei revoluţii trebuie să amintim pe:

Preotul Atanasie dela Episcopia Râmnicului.

Teodorit Zăgănescu dela mânăstirea Bistriţa (Vâlcea).

Ierodiaconul Atanasie Stoinescu şi protopopul Dincă din Dolj.

Ieromonahul Varlaam şi protopopul Cristea Economul din Ruşii de Vede.

Preotul Dinu Proistosul şi Drumea Sârbul din Luica şi Herăşti (Olteniţa).

Preoţii Radu şi Vlad dela Ulmeni-Pământeni (Ilfov).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Popa Neagu din satul Domniţa, chemat la ordine de preşedintele comisiunii de săteni şi proprietari în August 1848, pentru „înveninate cuvinte asupra proprietarilor". Tot atât de dârz s'a arătat acest preot şi în celelalte şedinte, apărând cu tot sufletul pe ţărani [45]).

Preotul Gheorghe Bodescu din Bârlad arestat pentru o predică plină de asemenea idei.

Intre exilaţii peste graniţă au fost şi clerici:

Diaconu Nichifor (propagandist),

Ghenadie Poenaru, egumen.

Părintele Snagoveanu [46]).

Preoţii au pregătit şi unirea din 1859. Tot ei, însufleţitorii unirei celei mari din 1918!

45) Xenopol: op. cit. pag. 106.

46) 1848 în România, Bucureşti 1898 pag. 129.

CARTEA NEAGRĂ

Duhul de viaţă naţională pentru care s'au jertfit luptătorii din 1784 şi 1848 s'a desvoltat zi de zi.

Stăpânirea streină îşi da seama de aceasta; deaceea prigoana vrăjmaşă s'a îndreptat mai ales împotriva slujitorilor Bisericii, cari ţineau aprinsă candela nemuririi întregului norod!

E o tactică întrebuinţată de mult, de mai bine de o mie de ani, faţă de poporul românesc. Ştim noi bine cum au voit Ungurii să-i lase pe Români fără conducători, atrăgându-i la catolicism cu titluri de nobleţe şi daruri de moşii, căci altfel n'ar fi avut pe puternicii Corvini, apărătorii naţiei maghiare faţă de Turci. Ştim noi bine scopurile de maghiarizare „mai ales ale cunoscutei Emke, căreia Românii din Regat i-au răspuns cu înfiinţarea Ligii pentru unitatea culturală a tuturor Românilor"[47]).

Cunoaştem deasemenea prigoana împotriva „cnezilor" şi „popilor valahi", cari cu „ceaslovul" lor au mucenicit generaţie după generaţie în sărăcie, dispreţ şi obidă, pentru a ne lăsa patrimoniul curat al unităţii de credinţă şi neam, unitatea de conştiinţă întemeiată pe unitatea de credinţă [48]).

Aceşti modeşti, ştiuţi şi neştiuţi, cuvioşi şi cucernici părinţi, mulţi cât şirul suferinţelor de veacuri, jertfind Domnului şi Naţiei s'au purtat după cuvântul Sfântului Apostol Pavel : „au ales mai bine a pătimi cu poporul ... prin credinţă au biruit împărăţii, au lucrat dreptate ..., s'au făcut tari în războaie, unii au fost

---

47) Z. Pâclişanu : „Guvernele ungureşti şi mişcarea memorandistă" în Rev. Fundaţiilor Regale, Bucureş i 1934, luna Mai, pag. 340.

48) I. G. Savin : Biserica ortodoxă şi Unirea, Rev. Viitorul No. 3, anul XXV, pag. 4 Bucureşti, 1938.

omorâți ca să dobândească mai bună înviere. Alții de batjocuri și de bătăi au luat ispitire, încă și de legături și de temnițe, lipsiți fiind, necăjiți, de rău supărați" [49]).

Asupra lor s'a năpustit mai neîndurată mânia asupritorilor.

Din rapoartele primite dela prefecții din județele locuite de români, cât și în urma discuțiilor în conferința convocată la 21 August 1893 la Budapesta de ministrul de interne, cu scopul de a cerceta mijloacele prin care s'ar putea potoli, dacă nu chiar înăbuși mișcările naționaliste românești, **Guvernul s'a convins că elementele care țin în mâinile lor întreaga mișcare românească, fiind conducători de fiecare zi ai poporului și trăind în mijlocul lui, sunt preoții.** Fără îndoială, conferința a văzut bine, căci în tr'adevăr, preoțimea românească răsfirată pe tot întinsul teritoriului locuit de români **era fermentul tuturor agitațiilor naționale și răspânditoarea tuturor ideilor de conservare și de progres național.** Sandor Ianoș, cumnatul contelui Ștefan Tisza, prefectul județului Târnava Mică, care a ajuns mai târziu în timpul războiului, ministru de interne, raporta la 22 Octombrie 1893, prin raportul confidențial Nr. 28 că „preoții fanatizează poporul, că au reușit să adune averi mari pentru scopuri școlare și bisericești cu caracter național ... adună bani pentru propaganda națională... și cum mână poporul la biserică, tot astfel îl mână și la întrunirile și manifestațiile naționaliste fie la Sibiu, fie la Viena. Trei sferturi din publicul conferințelor naționale dela Sibiu îl formează preoții, iar la întrunirile provinciale, nouăzeci din participanți sunt preoții; paravanul adunărilor secrete e Biserica, căci nu este adunare bisericească, care să nu fie folosită și pentru discuții secrete politice și naționaliste ... Preoții sunt firele prin care se răspândesc atât de repede cele mai mici mișcări; acestea ajungând în popor, produc starea de agitație despre care am avut onoarea a raporta cu adresa mea confidențială Nr. 24 dela 18 l. c." [50]).

Cartea neagră, întocmită de cancelaria secretă ungurească n'a fost o legendă, ci o crudă realitate.

... „O carte mare, peste 900 pagini, scrisă de Husar Adolf, funcționarul secției politice din Minister și tipărită înainte de răz-

---

49) Ep. Evrei II, 24 — 28.

50) Z. Pâclișanu: „Guverrele ungurești și mișcarea memorandistă" în Rev. Fundațiilor Regale, luna Mai 1934, pag. 357, București.

boiu în număr restrâns, numai pentru uzul şefilor din ministerele budapestane.

De cartea aceasta ţinută sub lacăte nu ştie nimenea, afară de cei iniţiaţi din ministere. Ea conţine planurile strategice pentru desfiinţarea neamului românesc.

In mână ne-a ajuns după ocuparea Budapestei. Când am citit-o, m'au cuprins fiori de lanţurile cari ni s'au aruncat din Budapesta. In această carte am aflat izvorul de unde au emanat toate legile şi ordonanţele ministeriale, care dădeau concentric asaltul contra instituţiilor noastre bisericeşti, şcolare, economice, peste tot contra întregei noastre fiinţe naţionale. Aşa se explică acea admirabilă unitate de acţiune îndreptată împotriva noastră pe toate terenurile vieţii publice şi particulare.

Cartea se prezintă mai înainte cu un inventar material şi personal al tuturor instituţiilor noastre bisericeşti, scolare, economice, etc., alcătuit pe baza unei statistici căreia nu i-a scăpat nici o slovă din organizaţia noastră scrisă, nici un cui din avutul nostru şi nici o funcţiune a organismului nostru naţional" [51]).

In această carte neagră erau scrişi toţi „daco-românii" preoţii şi ceilalţi apărători ai românismului, urmăriţi pentru naţionalismului lor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Surghiunul la Şopron şi Thalerhof, întemniţările la Vaţ, Seghedin, Aiud şi Cluj, erau hotărîte cu mult mai înainte !

De observat este faptul că tipărirea cărţii negre s'a făcut în anul 1907, adică după deschiderea expoziţiei din 1906 dela Bucureşti, unde s'au întâlnit Românii de pretutindeni în aceeaşi dragoste şi înfrăţire, iar după întoarcerea lor acasă, au început lupta cu mai mare nădejde. Serbările expoziţiei din 1906 au cutremurat întreaga simţire românească până în cele mai tainice adâncuri sufleteşti, ce s'a revărsat clocotitoare în cântecele cântate de toţi laolaltă în faţa Regelui Carol I : „Trăiască Regele", „Pe al nostru steag", „Deşteaptă-te Române", sub bagheta conducătoare a unui om mic de stat, cu ochii vii şi suflet mare, maestrul D. Chiriac.

Am avut norocul să particip cu Societatea Corală „Carmen" a lui Chiriac — înfiintată în 1901 — la serbările încoronării din 1922 la Alba-Iulia, precum şi în excursiile făcute după unire, prin Ardeal şi Banat. Am văzut cu acest prilej ţărani gos-

51) Ep. Roman Ciorogariu : „Zile trăite" Oradea 1926, pag. 92.

podari, preoți și profesori din ținuturile desrobite, îmbrățișându-se cu maestrul Chiriac ca niște prieteni de demult, dela București din 1906, răscolind amintirile zilelor frumoase cu soare liber românesc ce le-au încălzit inimile [52]).

Toți participanții din 1906 s'au întors „apostoli" ai sfintei uniri [53]). Bătrânul preot-poet Vasile Berbecar-Muntenescu din Solovăstru pe Mureș exprimă într'unul din caetele sale de versuri următoarea stare sufletească :

„De pe culmea carpatină, nu-mi pot astâmpăra dorul
Și privirea-mi să nu-și iee înc'odat' în tine sborul
Soarta ne'ndurată-mi cere să plec iarăși înapoi
Fii ferice Românie și să vii și tu la noi !"

Așteptarea nu le-a fost zadarnică.

Intrarea României în războiu a însemnat însă începutul mucenicie tuturor conducătorilor — mai ales a preoților — cari apăraseră până atunci nația față de toate încercările asupritorilor.

Nu numai în Ardeal, în țara Crișurilor și Banat, ci pretutindeni, în Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina, preoțimea a mers pe urmele înaintașilor, aducând prinos de jertfă, de suferință, pentru România-Mare !

52) După reîntoarcerea în Transilvania, corurile și societățile românești care participaseră la expoziția din 1906 în București, au fost date în judecată de autoritățile maghiare pentru : „agitație și trădare de patrie". (Vasile Stoica : Suferințele Românilor din Ardeal, Buc. 1916, nota dela sfârșit).

53) Gr. Nandriș : Șaptezeci de ani dela înființarea Soc. pentru cultura și literatura română din Bucovina, Cernăuți 1923, pag. XI : „Peste 2000 țărani și intelectuali din Bucovina conduși la această expoziție, s'au întors cu nădejdea vremurilor care se apropiau în suflet"...

PREOȚIMEA ROMANA

pe

FRONTUL DE LUPTA

D-l. Profesor Nicolae Iorga a spus într'o cuvântare de ziua eroilor, că cineva este „cu atât mai erou, cu cât a jertfit mai mult și cu cât a cerut mai puțin, cu cât i-a fost mai puțin recomandat sau poruncit să fie așa, cu cât a tras mai puțin din cărți și din exemple străine și cu cât mai mult i-a venit să facă așa din adâncul, neîntrebat și necercetat de nimeni, al firii moștenite din strămoși . . . " [54]).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mult se potrivesc aceste cuvinte, la vrednica, pilduitoarea purtare a preoților noștri, cari au fost „în toată vremea și în tot ceasul" alături de ostași în spitale și pe front, împărtășind aceeași viață de nepăsare în fața morții, încurajând pe luptători, binecuvântând în veșnică odihnă pe cei adormiți . . . Preoții aceștia n'au cerut nimic României Mari, la făurirea căreia au avut parte hotărîtoare.

Preoții români nu s'au mărginit la îndeplinirea obligațiilor sacerdotale de a liturghisi, spovedi, împărtăși sau prohodi pe cei căzuți pe câmpul de onoare, ci — fără vreo poruncă dela comandanți și ofițeri —, dintr'un imbold al sufletului lor, din adâncul neîntrebat și necercetat de nimeni al firii moștenite din strămoși — cum spune Dl. Iorga — s'au ridicat la înălțimea adevăraților eroi, punând suflet și nădejde în marea dreptate a biruinții noastre, îmbărbătând soldații ce-au pornit în atâtea și atâtea atacuri și lupte vijelioase . . . „Soldatul român a murit fără

54) N. Iorga : Sfaturi pe întunerec, Buc. 1936 pag. 64.

să facă consideraţii filosofice pe marginea celei mai sublime şi mai dureroase jertfe, jertfa vieţii"! [55]).

România Mare nu s'a înfăptuit cu teorii, ci cu suflet, cu credinţă şi jertfă, cu nădejde în Dumneze, cum spune Bălcescu :

„Dumnezeu este sprijinitorul pricinilor drepte şi cine se luptă pentru dreptate, se luptă pentru Dumnezeu". Noi ne-am luptat cerând Tatălui Ceresc dreptate pentru fraţii robiţi, iobagi de veacuri în vechiu-ne pământ, pământul nostru sfânt ! Deaceea ne-am învrednicit de atâta binecuvântare... pentru jertfa şi credinţa noastră !

Intregirea nu s'a făcut fără cuvântul nădejdei predicat de smeritul slujitor ce şi-a lăsat altarul spre a însoţi armata în lupte.

Eroismul acestor modeşti preoţi n'a fost la întâmplare sau din poruncă; ci din suflet, din firea lor de oameni ridicaţi păstori din brazda pământului, obişnuiţi dela început să împărtăşească aceeaşi trudnică viaţă cu norodul dreptcredincios.

O tradiţie adânc crestată pe răbojul trecutului ne arată că acolo unde e turma trebue să fie şi păstorul. Preotul nostru n'a lipsit dela nici o înfăptuire a acestui trecut, numai că în modestia lui — fiindcă aşa-i porunceşte firea şi preoţia — n'a vrut să se ştie că el a fost poate, cel dintâi...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Răposatul preot Constantin Nazarie, fost profesor universitar — şef al serviciului religios al armatei în timpul războiului întregirii, — caracterizează activitatea preoţilor de sub conducerea sa în următoarele cuvinte :

„In învălmăşagul luptelor, în ţipătul răniţilor, în vaetul bolnavilor, în suspinul muribunzilor, în depresiunea morală aproape generală, preoţii au făcut lucruri minunate". [56]).

„Preoţii de armată — afirmă dl. mareşal Prezan — şi-au făcut mai mult decât datoria. Este o cinste pentru cler că alături de ostaşi au făcut mai mult decât li s'a cerut pentru Ţară şi Neam";

Dl. General Răşcanu adaogă : „Au dat pildă de curaj tru-

---

55) Em. Voinescu : Umilii luptători pentru unire, în Rev. „Vremea" Nr. de Crăciun Buc. 1938.

56) Pr. C. Nazarie : Activitatea preoţilor de armată, Bucureşti 1921 pag. 34.

pei şi ofiţerilor în situaţiile cele mai periculoase. Au fost preoţi de elită, dotaţi cu toate calităţile necesare".

Dl. General Panaitescu: „au fost adevărate isvoare de hrană sufletească". [57]).

Iată de pildă ce raporta unul dintre preoţii de armată Protoeriei Serviciului Religios:

... „Convins de frumosul rol ce-l avem noi preoţii din armată, mai ales în aceste vremuri, am căutat întotdeauna de a lumina şi întări sufleteşte pe iubiţii noştri ostaşi.

M'am simţit şi mă simt mulţumit în ziua când pot alina o suferinţă şi pot şterge o lacrimă.

Aşa, fiind pe front, vizitez aproape zilnic bateriile de tragere, trenurile de luptă şi celelalte formaţiuni ale Brigăzei.

Duminica şi sărbătorile slujesc Sf. Liturghie sau numai Tedeum de război cu aghiasmă, cu care ocazie le vorbesc şi ceva pentru înălţarea lor sufletească. Stau de vorbă cu iubiţii noştri ostaşi, le dau cărţi de citit"... [58]).

Preotul Ilie Deleanu dela Regimentul No. 20 Teleorman raportează deasemeni:

... „Niciunul n'a avut umbră de îndoială că ar primi aceste Sfinte Taine în vederea unei apropiate morţi, ci toţi s'au simţit înălţaţi sufleteşte prin sfaturile ce le-am dat"... [59]).

Atât rapoartele preoţilor de armată cât şi rapoartele comandanţilor de unităţi cari cereau înaintarea preoţilor lor în grad sau decorarea lor, cuprind astfel de mărturisiri, dovadă evidentă că „au fost adevărate isvoare de hrană sufletească".

De unde la început mulţi comandanţi — de ce să nu spunem adevărul — socoteau pe preotul venit la unitate, necesar pentru prohodirea viitorilor morţi, o plantă streină în grădina regimentului, — fiindcă serviciu religios bine organizat cum este astăzi, nu era atunci, — s'au convins cu vremea că cel dintâiu şi preţios colaborator în mijlocul trupei este preotul, care a ştiut să se impună atât ofiţerilor cât şi soldaţilor ca un adevărat părinte.

---

57) Pr. C. Nazarie: cp. cit. pag. 95.

58) Pr. Cârlănescu M., Brigada XIV Artilerie către Protoerie, serv. Ist. al Marelui Stat Major, serv. relig. eşalon II, dosar No. 16, anexa 3, pagina 12.

59) Dosar No. 8, pag. 2.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Foile calificative ale preoților date de ofițerii comandanți de unități și spitale, — preoții fiind socotiți ofițeri asimilați — constituiesc un binemeritat elogiu. Sunt cu atât mai mult demne de luat în considerare, cu cât, fiind secrete, ca orice memoriu, sunt obiective. Cuprind aprecierea comandantului. Înfățișează o pagină de eroism în cartea neamului nostru.

Ele ne dovedesc înalta înțelegere a preoților români în împlinirea datoriei, pe front în mijlocul soldaților, unii devenind chiar comandanți de mici unități în cele mai grele clipe, când ofițerii erau morți sau răniți, ajutând la aducerea muniției pentru tunuri, mitraliere, în sectorul de luptă, alții prohodind viteții sub ploaia de gloanțe. Cunoaștem cazuri când preotul român s'a strecurat printre rețelele de sârmă în linia dușmanului târând după sine trupurile celor rămași acolo, spre a-i îngropa în pământul necutropit.

...„La propunerea Domnului Locotenent Colonel Florescu Gheorghe făcută în fața trupei și a ofițerilor, cine are curajul să meargă între tranșeele noastre și ale inamicului, care se aflau la 50 m. de noi, am răspuns eu, preotul .... (cer ertare că nu-i arăt numele, fiindcă sunt foarte mulți preoți cari au săvârșit acest lucru n. a.) sublocotenentul Socolescu și doi sanitari. Ne-am împlinit misiunea cu prisosință, iar Dl. Lt. Colonel mi-a zis: „ești un viteaz al regimentului, părinte !".

Oare, fapte ca acestea n'au avut nici un răsunet în sufletul soldatului român ?

Aproape toți au deprins meșteșugul de a face pansamente răniților. Alinarea sufletească a cuvântului preoțesc pentru răniții din spitale, încurajarea în suferință, au fost balsam tămăduitor.

Unii preoți cu talent muzical au organizat șezători și coruri; alții s'au îngrijit de copii orfani. N'a fost faptă bună la care să nu ia inițiativă sau să participe; iar cei căzuți prizonieri n'au încetat nici acolo a păstra nădejdea mântuirii în sufletul ofițerilor și soldaților.

Cunoaștem cazuri când soldații au plâns cu amar pe „tătucul" lor mort, rănit sau mutat la altă unitate, după cum știm și cazuri de preoți care au refuzat evacuarea, deși sângerau din cauza gloanțelor dușmane, spre a nu se despărți de viteții regimentului !

Ce să mai amintim de comandanții cari „se felicită că au

avut norocul să aibă în regiment" pe preotul cutare sau cutare ? Nu este oare o mândrie pentru orice român şi creştin, când un comandant de regiment scrie în foaia calificativă a preotului său :

„Consider ca o datorie a afirma că în isbânzile dela Mărăşeşti preotul X îşi are partea sa dreaptă, o largă parte sufletească". Sau când de pildă, generalul Vlădescu, după ce a ascultat în faţa a 15 drapele slujba parastasului pentru eroii români şi aliaţi căzuţi în Dobrogea şi cuvântarea părintelui... X... a venit de lângă ceilalţi generali, sărutând plin de emoţie în faţa tuturor — ofiţeri şi trupă — dreapta preotului zicând : „sărut mâna, părinte ! Eşti o podoabă a Bisericii şi a Neamului nostru !"... ce zici, iubite cititor, preoţimea română nu are partea ei dreaptă şi cinstită de jertfă şi înălţare sufletească în luptele pentru România Mare ?

Multe exemple de suflet înălţătoare se pot arăta urmaşilor, pilde de epopee din marea dramă ce s'a desfăşurat pe pământul ţării noastre în anii mântuirii 1916—1918 !

Păstorii poporului au dovedit cu prisosinţă nobile şi strămoşeşti virtuţi, cu ajutorul cărora au ştiut să fie la înălţimea chemării sfinte, împărtăşind laolaltă cu ostaşii calvarul retragerei şi bucuria victoriei ! Aceşti modeşti apostoli, — cei mai mulţi smeriţi şi cuvioşi preoţi de ţară, — s'au întors după lupte iarăşi la sfânta slujire, mulţumiţi că Dumnezeu i-a învrednicit şi ajutat să-şi împlinească datoria cu credinţă şi cu dragoste pentru altar şi neam, ca şi vrednicii înaintaşi.

Din ospăţul răsplătirilor materiale depe urma atâtor jertfe au rămas să se împărtăşească alţii, oameni din lume, aleşi şi nealeşi ai naţiei, politicieni şi democraţi pricepuţi în aplicarea curbelor de sacrificiu pentru preoţime, drămuitori ai banului văduvei şi săteanului cu titlu de taxă de epitrahir, oameni cari au ieşit de unde ştim şi de unde nu ştim, ca ciupercile după ploaie, oameni cu misterioase afaceri de tot felul, curate şi necurate, cu fărădelegi şi panamale la care însă preoţimea, dintr'o înaltă morală apostolică n'a participat.

Mulţi preoţi au fost răniţi; alţii, ca părintele C. Dinescu din Iaşi dela Spitalul Mobil Nr. 10, au scăpat înnot, trecând Dunărea după dezastrul dela Turtucaia; iar unii din cei socotiţi de Statul Major al Armatei ca dispăruţi, s'au coborît în fundul adâncurilor de valuri, ori au îndurat robia.

„In campania 1916—1918, raportează Primăria comunei Urziceni-Ialomița prin raportul Nr. 458 din 8 Mai 1936 — a murit preotul Nicolae Furnică, preot al Regimentului 75 Infanterie, care a luat parte în primele lupte la Turtucaia 20-25 August 1916 și preotul Nicolae Furnică nu s'a mai înapoiat nici până azi, fiind dat ca dispărut".

Eu am aflat însă că acest preot a tras cu mitraliera dintr'un pom până la ultimul glonț și apoi a fost sfârticat de Bulgari cu baionetele.

Cei mai mulți au înfruntat tifosul exantematic și boala ca și ostașii pe care-i pansau și îngrijeau în spitale.

Alții au rămas acolo, departe de soție și copii, laolaltă cu iubiții lor ostași, pe cari i-au povățuit să lupte, să moară pentru țară, așteptând învierea de apoi !...

„In cimitirul nostru — spune primarul comunei Hârlău din județul Botoșani — a fost îngropat un preot din cei de armată, dar cum s'o fi numit sau din ce loc va fi fost, n'aș putea să dau cuvânt.·. Nu i se mai cunoaște nici locul unde este îngropat".

Iată și două dovezi din cele multe de o rară duioșie, cu privire la iubirea desăvârșită de care s'au bucurat preoții noștri din partea ofițerilor și soldaților, înălțimea și frumusețea morală în care au viețuit, pilda vie pe care au dat-o și puterea cu care au stăpânit întreaga viață sufletească a luptătorilor pe frontul de luptă și în captivitate, unde au păstrat neclintită nădejdea biruinței în sufletele lor. Nu numai în actele oficiale, ci mai ales în scrisorile particulare se pot vedea aceste lucruri atât de prețioase, de sincere și frumoase.

Iată o mărturie ce evedențiază legătura sufletească între preotul de regiment și ostașul român, scrisoarea soldatului Bolovan Constantin către preotul Runceanu:

„Kișinău 1917 Martie 22

Sărut mâna cinstite părinte,

Vă doresc sănătate de sfintele sărbători și la tot personalul acelui spital și la iubiții mei camarazi care zac în spitalu ce D-voastră îngrijiți, le urez ca de sfintele sărbători să le dea Dumnezeu ușurare de boale și vindecare la rane și cu toți să mulțumim lui Dumnezeu că am ajuns până în acest ceas. Și cu ajutorul lui Dumnezeu o să ne vedem la casele noastre cu toți.

Sărut mâna taică părinte, aflați că aicea suntem îngrijiți foaarte bine și avem preoți cari fac slujba pe Românește și acum de sfintele Paști am fost împărtășiți și am avut voe a merge la toate slujbele la Biserică. Și aducându-mi aminte de glasul sfinții tale cel milos și îngrijitor mă face să nu vă uit al Sf. voastre fiu care vă dorește.

Costandin"

Soldat Bolovan Constantin, poate că trăești sau poate că ranele tale deși tămăduite, ți-or fi grăbit pașii spre mormânt înainte de vreme,... tu nu știi că prin simplitatea, duioșia și măreția înțelesului rândurilor tale scrise pe patul de durere din Chișinău, felicitarea ta de Sfintele Paști către preotul tău drag este cel mai neprețuit certificat de recunoștință și merit dat de tine, în numele tuturor camarazilor tăi, preoților noștri, cari nu v'au părăsit nici sub ploaia de gloanțe, nici în spitale !

Nu ne trebue nimic altceva, soldat Bolovan ! Orice alte recompense și omenești mulțumiri n'au valoarea istorică a simplelor tale cuvinte ! Sunt cuvinte cari rămân, fiind rupte din suflet, din sufletul tău cinstit, curat, nevinovat, de țăran și ostaș român !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Știu sigur că și în sat la tine ai fost om de omenie, gospodar de ispravă ! Recunoștința către preotul tău te vădește ! De vei fi trăind, Dumnezeu să-ți dăruiască zile bune și adânci bătrâneți, să-ți povățuești nepoții din duhul și curățenia ta sufletească; de vei fi murit, Dumnezeu să te odihnească în latura celor drepți, după cum ai fost în viață !

O altă dovadă : este o amintire scrisă de Colonelul Urdăreanu într'o Evanghelie a Preotului Gheorghe Jugureanu, fost prizonier în Germania, azi consilier referent la Sf. Episcopie a Buzăului :

Ströhen Kreis Sulingen

16 Mai 1937

Departe de plaiurile iubite ale țării noastre, asvârliți în nisipurile Hanovrei, închiși cu zăbrele de sârmă, cu orizontul limitat la vârful baionetelor dușmanilor ce ne păzesc, cu trupurile din ce în ce mai slăbite din cauza lipsurilor materiale și durerilor sufletești, trei sute cincizeci de ofițeri români își torc cu amar firul zilelor.

De mult greaua robie, odată cu corpul le-ar fi secat și sufletul lor, dacă un glas dumnezeesc nu le-ar fi strigat : Nu disperați, creștinilor, răbdați cu smerenie; Dumnezeu va avea grijă de voi și de țara voastră !

Și acel glas dumnezeesc ne-a fost trimis prin Sf. ta, preotule Jugureanu ! Tovarăș de nenorocire cu noi, ai știut prin graiul Sf. tale binecuvântat să redeștepți în noi credința în Atotputernicul, speranța în viitor și să întărești în noi puterea de răbdare.

Mai târziu, la bătrânețe când vei răsfoi această Evanghelie să-ți aduci aminte că, cuvântările Sf. tale ne-au stors lacrimi la toți și bătrâni și tineri, prin căldura lor sufletească și morală și că însușirile Sf. tale sufletești, înalte prin puterea și delicatețea lor, te-au impus ca păstor moral al celor trei sute cincizeci de suflete necăjite.

La necazuri și dureri se cunosc adevărații oameni de inimă și cu suflet; în aceste momente te-am cunoscut pe Sf. ta.

Și de va fi ca în curând să te întorci iarăși pe pământul drag al țării noastre, cea dintâi rugă a Sf. tale, preotule, să fie în biserică pentru cei robiți pe pământ străin.

Și acum, că momentul despărțirii e aproape, îți zic : cu bine și te rog a mă considera ca un bun prieten ce îți voi fi pururea

Colonel Nic. Urdăreanu".

Ca preotul Jugureanu au fost mulți slujitori !... Câte alte amintiri nu vor fi existând în cărțile sfinte de care s'au folosit preoții în timpul războiului întregirii !

Ce literatură sănătoasă am putea da tineretului ! [60]).

Poate că aceste lucruri atât de înălțătoare ce împodobesc chipul preotului român se vor uita cu vremea, ca orice lucru omenesc... toate trec în lume !

Un lucru însă va răsuna puternic, ca un ecou din taina mormintelor în sufletul generațiilor viitoare, că în războiul întregirii

---

60) Posed multe însemnări și amintiri de felul acesta pe care le voi publica în curând. Rog însă respectuos și stăruitor pe cetitorii cari mai știu ceva, să le copieze și să mi le trimită, să nu lipsim tineretul de astfel de flori frumoase ale sufletului românesc. (Adresa : Pr. Grigore Popescu Str. Traian No. 142 București).

neamului, ce s'a întâmplat în anii dela Hristos 1916—1918, Preoţimea română şi-a făcut datoria cu prisosinţă![61]).

Şi..· după noi vor veni alţi păstori şi alţi duhovnici, ca să înscrie, poate mai frumos, alte pagini de istorie în Cartea Neamului, spre povăţuirea strănepoţilor ce vor fi chemaţi în vârtej de bătălii pentru Ţara întregită în zilele noastre cu atâta jertfă şi însufleţire!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

61) Spre încredinţarea cititorului publicăm la anexe, în orânduire alfabetică, rezumate din foile calificative ale preoţilor, precum şi situaţia lor în prima şi a doua campanie pe unităţi de armată.

CÂTEVA CHIPURI DE PREOȚI RĂNIȚI ȘI MORȚI, PRIZONIERI, CĂLUGĂRI SANITARI ȘI CĂLUGĂRIȚE

Preotul N. Armășescu, Tomșani Vâlcea, Regimentul 2 Vânători.

Rănit mortal pe câmpul de luptă. A încetat din viață în Spitalul Colțea din București. I s'a făcut înmormântare ofițerească în cimitirul Ghencea [62]), în ziua de 8 Noembrie 1916. Părintele Nazarie i-a ținut cuvânt din suflet. Ii fusese profesor și director la Seminarul Central, cât și la Facultatea de Teologie.

...„Bun profesor și bun învățător, preotul N. Armășescu nu putea rămâne acasă, când voinicii formați de el în vederea zilei celei mari a dezrobirii fraților, porneau să scrie cu vârful baionetei istoria viitorului nostru apropiat. Și a căzut în fruntea lor, jertfă a datoriei și a idealului său de bun român...

Dormi în pace, deopotrivă de vrednic martir și ostaș al lui Hristos și al Patriei, care continuu, în biserică, în școală și în fruntea viteților pe câmpul de război, ți-ai dat sufletul întru nădejdea vieții veșnice și răsplătirii Neamurilor. Te vor răzbuna aceia pe care tu i-ai format...

Un prieten, preotul C. Diaconescu, a acoperit corpul neînsuflețit al aceluia care, împrejurările neîngăduind, n'a avut parte de ultimul sărut al soției și copiilor săi, cu flori albe, minunat simbol al conștiinței curate ce a trăit într'însul"... (Iconom C. Nazarie, op. cit. pag. 90).

---

62) Până la 23 Nov. 1916 st. v. au fost îngropați în Cimitirul Ghecea : 993 ostași, din care 11 ofițeri și 1 preot mobilizat, N. Armășescu. (Serv. Ist. M. C. G. eșalon II, dosar 3 anexa. pag. 17).

Părintele Diaconescu dela Biserica „Delea Veche" din București, căruia poporenii îi zic în semn de iubire „părintele Costică" pentru bunătatea inimii sale și duhul adevărat evanghelic, cu care își călăuzește pașii în lume, a tresărit când l-am rugat să-mi istorisească de prietenul drag pe care l-a însoțit până la mormânt.

Cu mărgele 'n colțul genii, mi-a împărtășit într'o înserare de iarnă geroasă în lumina flacărei din căminul încălzit, toată tristețea acelor zile...

...„Eu n'am fost coleg de clasă cu răposatul Armășescu. Era cu doi ani înaintea mea. Eram însă prieteni. Știa să-și dăruiască bunătatea sufletului nu numai colegilor de clasă, ci și celorlalți. Eram mândri de prietenia lui, mai ales că ne dam seama cât de mult se deosebia de ceilalți colegi ai lui. Era premiantul clasei, recunoscut nu numai de profesorul de limba latină ca un viitor mare latinist — răposatul Ion Dianu era scump la notă și la laude — ci de mai toți cari îl rugam din când în când să ne traducă înainte la lecții. Blând, bun, harnic, totdeauna cu o carte în mână, greoiu în a face glume, cu vorbă cumpătată, ca de bătrân înțelept, îndatoritor cu toți din jurul său, încât din prima clasă a cursului superior judecata noastră asupra lui era hotărâtă : om capabil de lucruri mari; nici nu ni-l puteam închipui altfel decât un viitor mare profesor de limba latină sau preot cu vază. Împrejurările vieții l-au chemat însă preot și învățător în Tomșanii Olteniei lui, unde a știut să-și cinstească cinul din care făcea parte și catedra încredințată.

Tot așa s'a purtat și pe front. Intotdeauna în mijlocul ostașilor, încurajându-i în acele atacuri desnădăjduite, când încercau să stăvilească puhoiul năvălitor peste zăgazurile Țării... A fost rănit de moarte între vitejii săi vânători și trimis cu trupul sfârticat de un obuz vrăjmaș în spitalul Colții, în nădejdea unei tămăduiri ce i-a fost zădărnicită de soartă.

Cum am aflat, am alergat la spital. N'am vorbit prea mult, temându-mă să nu-l obosesc. Și apoi... vorbia atât de greu... „tu știi, frate Costică,... un preot trebue să fie îngropat cu toată cuviința și rânduiala... și eu n'am vesmintele cu mine... lada mea de campanie... te rog... ai toată grija... dar copiii ?... soția ?... nu pot veni... dincolo e dușmanul..." L-am încurajat cum am putut. L-am sfătuit să nu-și mai chinuiască mintea cu învălmășagul gândurilor negre. Pe cât mi-a fost posibil, mi-am ascuns emo-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ferdinand I. din Cluj • Biblioteca Universitară ROMANIA

ția... știam sigur însă și eu și el, fără să ne-o mărturisim, că sfârșitul e aproape. Ne-am despărțit... din pragul ușii mi-am aruncat însă privirea încăodată spre prietenul din copilărie peste care noaptea veșniciei se cobora neîndurătoare. Mi-a făcut semn să mă apropii... să apropii fața de el... „așa... mai mult... mai aproape" și pentrucă nu putea să se ridice să mă îmbrățișeze, mi-a mângâiat obrajii ca un copil istovit de boală ce dorește să cuprindă grumazul mamei... L-am sărutat așezându-i capul pe pernă și am plecat cu nestăpânite șivoaie de lacrimi. Cât de neputincioasă este sărmana ființă omenească !... Prietenul Armășescu a biruit însă durerile morții !

A doua zi am primit vestea... i-am împlinit dorința, ultima dorință. I-am dat veșmintele mele cu care slujiam în biserică, l-am îmbrăcat după orânduielile noastre preoțești, „după cuviință" cum spunea el și după ce i s'a făcut pogribania cum scrie la carte pentru preoții mireni, în biserica din curtea spitalului în acea zi tristă de Noembrie, l-am așezat în loc de veșnică odihnă în cimitirul Ghencea împreună cu câțiva prieteni, ce s'au întâmplat de față... cei dragi ai lui erau departe, în munții Vâlcei, neștiind nimic de sfârșitul trist, dar eroic al tatălui lor... In racla prietenului am pus câteva flori albe, ca sufletele nevinovate ce-l așteptau în prag...

BCUCluj / Central University Library Cluj

Peste 10 zile părăsiam și eu căminul, pornind împreună cu soția și copiii pe drumul pribegiei spre Moldova...".

Preotul St. Ionescu Cazacu, ortodox, comuna Poiana, Regimentul 3 Olt.

Deși trecut de pragul bătrâneții, părintele Ștefan, căruia lumea îi zisese încă din tinerețe Cazacu, poate pentru voinicia lui, n'a stat la îndoială. Ca bătrânul din poezia „Trei Doamne și toți trei", s'a îndreptat cu hotărâre spre regimentul 3 Olt, să-și facă datoria după sufletul și porunca inimii sale, mai ales că avea și dânsul doi feciori plecați la bătălie. Dumnezeu l-a învrednicit de cununa muceniciei pentru Patrie, numărându-l între eroii neamului, iar dreapta în care a ținut sfânta cruce când goarna a sunat atacul, nu i-a putrezit, ci s'a păstrat așa, spre încredințarea tuturor creștinilor că Dumnezeu face minuni cu cine voește, că prin smerita dreaptă cea neputrezită și-a trimis binecuvântarea Sa asupra celor pristăviți pentru dreptatea neamului și sfânta întregire, care, hotărât, nu s'ar fi săvârșit fără ajutor de sus. Am fi niște păgâni și vameși dacă n'am mărturisi cu

adâncă evlavie că norodul românesc a fost dăruit întotdeauna cu binecuvântarea sfântă a Tatălui Ceresc.

Despre părintele Cazacu a scris şi preotul C. Bobulescu în cartea sa „Feţe bisericeşti în războae", Chişinău 1930 pag. 117, unde arată că preotul Cazacu a înaintat cu crucea în mână în faţa celor două plutoane la Mărăşeşti, că a fost rănit de moarte şi a murit ca un viteaz, fiind îngropat cu toată cinstea cuvenită; iar la mult timp în urmă, adică în 1926, deci peste 8 ani dela pogribania sa, Societatea „Mormintele Eroilor" a strâns în cripta „Bisericii Neamului" dela Mărăşeşti toate osemintele eroilor căzuţi acolo, găsind dreapta preotului neatinsă de putreziciune. „Plutonierul major Chelaru, delegatul Societăţii „Mormintele Eroilor" şi-a dat seama că e un fapt neobicinuit. Trupul preotului era putrezit în întregime afară de braţul care ţinea sfânta cruce". D-l Gh. Lungulescu, redactor al ziarului „Universul" a scris în Nr. 168 din 24 Iulie 1926 :... „după războiu s'au găsit sute de eroi îngropaţi cu arma în mână. Braţul lor era însă putrezit. Braţul Preotului Petru Cazacu era întreg ca o ramură verde pe un trunchiu uscat"...

Cu toate că atât preotul C. Bobulescu, cât şi D-l Gh. Lungulescu îl amintesc cu numele de preotul Petru Cazacu, adevărata identitate este cea din istoricul regimentului 3 Olt unde l-au aflat astfel : „20 August 1916. Preot al regimentului, preot confesor Ionescu Ştefan Cazacu". Nu rare sunt cazurile când un copil are un nume de botez, iar părinţii îi zic altfel. Ex. Ion, Ioniţă, Niţă; Gheorghe, Gogu, etc. Alţii poartă două nume şi de aici, uneori, confuzie.

Aşi fi dorit să aflu multe din faptele preotului Ionescu Ştefan Cazacu. Am cercetat istoricul multor regimente prin binevoitoarea aprobare a Marelui Stat Major.

Din nenorocire, istoricul regimentului nu arată faptele preoţilor în chip special, ci mai mult tactica de luptă, acţiunea fiecărui regiment zi cu zi, dela începutul până la sfârşitul războiului. Şi se explică acest lucru : In toiul luptelor, în mijlocul greutăţilor retragerii, în văpaia frontului Mărăşeştilor cu defecţiunea rusească şi în toate celelalte încercări prin care au trecut unităţile noastre, cfiţerul — deobiceiu adjutantul regimentului — — însărcinat cu istoricul regimentului era preocupat cu partea tehnică militară. ca să-i spunem aşa, a întregei unităţi, nu de

BCU Cluj / Central University Library Cluj

persoane pentru descrierea faptelor cărora „gând slobod trebueşte" cum zice cronicarul.

De cele mai multe ori nici nu-i menţionat numele preotului în cursul istorisirii, ci numai atât :... „dimineaţa s'a făcut serviciul religios" sau... „14 Mai 1917. Sărbătoare. La ora 9 a. m. s'a oficiat serviciul religios în tabără. S'a vorbit trupei despre grelele momente prin care trecem", încât dacă n'ar fi citat în ordinea de bătae, sau la refacerea regimentului, nici n'am şti despre ce preot este vorba.

Deaceea însemn aci pentru ştiinţă : dacă vom fi chemaţi în viitor în vârtej de noui bătălii, preoţii regimentelor să fie obligaţi a însemna pildele de eroism şi alte fapte măreţe ale ostaşilor, pe care ofiţerul însărcinat cu istoricul unităţii n'are cum să le amintească fiind preocupat de partea tehnică militară. Am contribui astfel cu flori frumoase la împodobirea sufletului generaţiilor viitoare.

In istoricul regimentului 3 Olt am aflat numai aceste trei însemnări cu privire la preotul Cazacu :

... „29 Septembrie 1916... Tot în aceeaşi zi la ora 4,30 p. m. s'a botezat în satul Ivrezul Mare (Dobrogea n. a.) de către regimentul 3 Olt, reprezentat prin Adtor Slt. Vernescu Oprişan, ofiţerul de stare civilă, o fetiţă căreia i s'a dat numele de Slatina. Serviciul ceremonial s'a oficiat de preotul corpului Ionescu Ştefan în prezenţa persoanelor civile rude cu noul născut". (istoricul regimentului 3 Olt pag. 31).

...13 August 1917, Confesorul regimentului preotul Ionescu Ştefan Cazacu (menţionat la plecarea pe front a reg. pag. 30).

...4 Ianuarie 1918... Se înmormântează preotul regimentului Ştefan Ionescu Cazacu, căzut viteje şte pe câmpul de onoare. Au luat parte la înmormântare D-l Comandant al regimentului cu 11 ofiţeri din corp, iar onorurile au fost date de două plutoane cu efectiv de război. Cu această ocazie, D-l General Vlădescu, comandantul Diviziei II, prin cuvinte simţite a evidenţiat meritele bătrânului preot, care deşi înaintat în vârstă n'a pregetat un singur moment să întovărăşească regimentul atât în prima parte a campaniei, cât şi în a doua parte a campaniei".... (istoricul regimentului 3 Olt pag. 77).

Cititorul înţelege dacă preotul Ionescu Ştefan Cazacu şi-a făcut sau nu datoria faţă de Patrie..

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pr. Ioan Florescu-Dâmbovița, dela Biserica „Stejarul" Bucureşti, Reg. 2 grăniceri.

Părintele Florescu are un chip plin de bunătate, blând la grai, cu vorbă de om chibzuit. Nu numai pregătirea superioară — fiindcă Sf. Sa este o figură de adevărat preot cum îl dorește Scheldon şi Petrow — dar şi experienţa vieţii, din care şi-a însuşit atâta înţelepciune, blândeţea duhului de duhovnic şi pedagog în cel mai frumos şi înalt sens al cuvântului, toate acestea sunt o podoabă sufletească din care ai dori să te împărtăşeşti cât mai mult...

Aceste virtuţi alese, precum şi temeinica sa cultură, l-au ajutat în calea vieţii să-şi îndeplinească îndatoririle atât ca spiritual al internatului Facultăţii de Teologie din Bucureşti, ca duhovnic şi educator al viitorilor preoţi, cât şi ca profesor la una din cele mai distinse şcoli din Capitală, Şcoala Centrală de Fete.

Tot cu ajutorul acestor virtuţi creştineşti şi româneşti şi-a împlinit datoria pe frontul de luptă şi în captivitate, în Bulgaria, unde a mângâiat multe suflete desnădăjduite.

Am avut prilejul să vorbesc cu mulţi profesori, foşti prizonieri cu părintele Florescu. Dumnezeu să învrednicească pe cât mai mulţi dintre slujitorii altarului de dragostea şi recunoştinţa de care se bucură Sf. Sa din partea celor ce l-au cunoscut ! Când cineva îţi vorbeşte cu duioşie şi lacrimi în colţul genii de „preotul nostru, cu care am suferit împreună la Bulgari", când acel cineva este mândru de duhovnicul „care a pătimit împreună cu noi, singura mângâiere ce ne mai rămăsese, singurul curaj al vieţii noastre de atunci", îţi dai prea bine seama de covârşitoarea influenţă ce a avut părintele Florescu asupra întregului corp ofiţeresc din lagărele bulgăreşti, de personalitatea lui şi nu numai că-ţi slujeşte drept pildă pentru viaţa ta preoţească, dar te simţi mândru că printr'acest slujitor al celor sfinte, Biserica ta naţională ortodoxă a fost şi acolo, în robie, prezentă şi la înălţimea misiunei Sale în lume ! Încă o dovadă mai mult că viaţa neamului şi a bisericii au fost strâns unite în aceeaş sfântă legătură ! Altarul şi moşia constituesc deopotrivă acelaş patrimoniu !

Mobilizat ca preot confesor al Reg. 2 Grăniceri cu grad de locotenent, îl întâlnim în ziua de 16 August 1916, adică a doua zi după decretarea mobilizării, la regimentul său concentrat în

Com. Hodivoaie (Vlașca) ținând predici și conferințe trupei pentru împlinirea datoriei, pregătind-o sufletește.

Peste două săptămâni îl aflăm în vârtejul și dezastrul dela Turtucaia, între cei 480 ofițeri și 28.000 soldați prizonieri, căzuți pradă dușmanului din care nu s'au mai întors decât 15.000 și aceia sdrobiți, schilodiți, cu sănătatea ruinată pentru totdeauna!

Cine poate descrie tragedia românească de acolo? Desnădejdea, încleștările supraomenești, exemplele de eroism antic ale unora, de lașitate dureroasă ale altora?

Din învălmășagul celor năuciți, — când tirul ucigător al dușmanului bătea râpa și apa Dunării — desprind chipul unui bărbat cu cruce roșie pe mână, care, în loc să treacă mai departe pe pontonul mântuirii și pe șlepul ciuruit de gloanțe, a ascultat glasul inimii întârziind în pansarea răniților, cari la început l-au crezut doctor, iar când au aflat că e preot, îi cereau suprema binecuvântare și împărtășirea cu cele sfinte. Astfel preotul a zăbovit în duhovniceasca lui datorie și când a vrut să plece, a fost prea târziu... A căzut prizonier.

Nu mă sprijin în dovedirea acestui fapt nici pe istorisirea Sf. Sale, nici pe ale prietenilor foști ofițeri, ci pe cuvintele din foaia calificativă scrisă de Lt. Col. Șeinescu:

„In ziua de 24 August 1916, când toți căutau să fugă peste Dunăre dela Turtucaia, părintele Florescu sta neclintit la postul său, dând ajutoare răniților și muribunzilor"...

Și din clipa aceasta a suferit ca oricare dintre acei mucenici din lagărele bulgărești... știm noi cum s'au purtat Bulgarii!... Cine nu știe, să citească „Bulgarii" de pictorul C. Vlădescu, biblioteca ziarului Universul, București 1926, și cartea „Nouăsprezece luni în Bulgaria" de N. Russu Ardeleanu, Brașov 1919. Aci vor afla tot adevărul.

Cu capul gol, numai cu un veston pe dânsul, jefuit de tot ce avusese, afară de cele două cruci de argint, mergea în convoiul de ofițeri și soldați prizonieri spre Razgrad,... ar fi murit dacă un caporal român înduioșat de soarta în care ajunsese părintele, nu i-ar fi dat în cea dintâi noapte a drumului o capelă și o manta, pe care le-a purtat în tot timpul robiei!

Dela Razgrad, prizonierii români au fost trimiși în trei lagăre: Tulovo, Sliven și Orhania. Sf. Sa în grupul cel dintâiu: Tulovo-Gorni-Panicerevo! Drumul dela Razgrad la Tulovo, în

BCU Cluj / Central University Library Cluj

vagoane de vite, pline cu bălegar, lipsa de aer, înghesuiala celor 70-80 inşi, căldura soarelui, aerul infect, trecerea prin cele 28 de tuneluri din Balcani, când fumul pătrundea în vagoane mai lesne decât aerul, toate aceste nu le pot uita niciodată nici ofiţerii prizonieri, nici părintele Florescu ! A fost o călătorie de infern, în care singura nădejde de scăpare era numai moartea, dar şi aceea întârzia să vină !

La Tulovo, n'au stat decât o lună. Au fost mutaţi la Kârdjali, orăşel cu caracter turcesc, în sudul Traciei. Numai câteva prăvălii din centru au faţadele la stradă, restul caselor au spatele la drum, ziduri mari de piatră ce ascund taina vieţii cadânelor. Locuitorii buni, miloşi, necunoscând limba stăpânirii, a Bulgarilor, le-au arătat multă dragoste prizonierilor noştri. Poate şi aceasta a fost cauza mutării lor la Ustovo, numai după două săptămâni de stat în Kârdjali, pe un ger cumplit cu ninsoare şi vijelie de năpraznă. Din istorisirile foştilor prizonieri am înţeles că Ustovo a fost cel mai îngrozitor loc de suferinţă. Aici ofiţerii români au fost torturaţi, flămânziţi până la moarte, bătuţi cu vergi în piaţa publică, din cauză că au refuzat a se umili să muncească la şoselele bulgăreşti, după dorinţa celor dela Sofia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Preotul Florescu, despre care pictorul Vlădescu în cartea sa (pag. 60) scrie, „iubitul preot Florescu, care, surprins la datorie între soldaţii lui ca un vrednic păstor lângă turmă, şi-a urmat sub vestonul militar, regimentul în captivitate. Om în puterea vârstei, cuminte, bun şi cumpănit la vorbă, preotul nostru şi-a făcut şi aici datoria".

Pictorul Vlădescu istoriseşte episodul când ofiţerii români, deşi flămânziţi până la moarte, refuzau să lucreze şi întărirea sufletească a rugăciunii părintelui Florescu, în cuvinte ca acestea : „E a patra zi de când stăm închişi în mormântul nostru. Mulţi din cei întinşi gem uşor şi rar se mai aude câte un schimb de vorbe : un infanterist delirează... Rar, ici, colo, câte unul se mai mişcă, sprijinindu-se cu mâinile pe pereţi. Figurile sunt străvezii şi cearcăne mari s'au săpat în jurul ochilor căscaţi, în care pâlpâe febra.

După amiază, Părintele Florescu ne adună la o slujbă religioasă. Rugăciunile de circumstanţă în cari revin cuvintele : „Scapă Doamne pe robi din robie" sunt neînchipuit de impresionante în acele clipe, iar ofiţerii credincioşi ridică mâinile îm-

preunate către cer, în care își pun ultima nădejde, pe când pe fețele lor străvezii se preling boabe mari de lacrimi.

Un cor de voci slăbite, cu glas tremurat, îi dau răspunsurile. Slujba se încheie cu imnul național, început într'un murmur ca să crească cu toate puterile ce ne-au rămas, ca o sfidare la adresa lor și ca o expresiune a dragostei de țară, în care găsim puterea să înfruntăm moartea... moartea prin foame" (pag. 65).

Ce zici, iubite cititor, preotul român n'are partea lui de suferință, de înălțare sufletească, de contribuție la zidirea României-Mari ?

După torturile din piața publică din Ustovo, ofițerii români au renunțat la hotărârea de a nu lucra, fiindcă în loc să-i bată pe toți, comandantul lagărului bulgar a voit să-i chinuiască tot pe cei răniți și torturați în prima zi și în acest caz ei ar fi murit !

Camarazii lor au renunțat la hotărîrea luată ca să le scape viața ! Preotul Florescu a lucrat la șoselele bulgărești din munții Rodope cu toți ceilalți frați de suferință și osândă. „Intre noi e și preotul Florescu, care, la rând cu ceilalți, cară bolovani..."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Conducătorul bulgar îl zărește, îl măsoară o clipă din ochi. Ne așteptam ca, la vederea insignei preoțești brodată pe mânșeta albă la veston, să-l scutească măcar pe el de rușinoasa corvoadă.

Bulgarul însă și-a oprit privirea pe crucea de argint ce atârnă pe pieptul preotului și, repezindu-se, i-o smulge cu o smucitură care face pe preot să se clatine, gata să cadă. In acelaș timp îl scuipă în obraz. Apoi depărtându-se câțiva pași, privește râzând câteva clipe prada, o pipăie, o cântărește cu mâna și băgând-o brusc în buzunarul hainei, pleacă grăbit și sprinten în oraș... (C. Vlădescu, op. cit. pag. 81).

Părintele mai avea însă încă o cruce de argint în legătură lângă cartea și epitrahirul său. I-a fost luată la plecarea întregului convoi de ofițeri prizonieri înapoi, o parte la lagărul din Kârdjali, iar alta la lagărul din Hascovo, în următoarele împrejurări :

...„Pentruca ultimele momente să nu fie în desacord cu grozăvia zilelor trăite aci, înainte de a porni la drum convoiul, locot. bulgar Enciu Stoicicoff, zări în mâna preotului nostru o legăturică: — Stai ! îi zise el și apropiindu-se scotoci în legătură,

unde lângă un patrafir şi o carte de rugăciuni, găsi o altă cruce de argint încrustată cu pietre, ultima podoabă de pietate rămasă preotului. Ochii bulgarului se aprinseră de plăcere şi râzând mulţumit dete să se depărteze. Preotul însă, jefuit a doua oară, îl blestemă în numele crucii pângărite şi bulgarul, înţelegând din gestul lui, se întoarse şi-l lovi în obraz cu pumnul" (op. cit. pag. 87).

Poetul Th. Castrişeanu, în volumul său „Versuri din captivitate", Breaza-Prahova 1920, redă această întâmplare în poezia sa „Crucea de argint" în felul următor :

„Poruncă nouă : ofiţerii
Sunt adunaţi grămadă'n stradă
Cu ceasovoii pe de lături.
Porni-vor iar, ca o cireadă,
Pe drumuri lungi. Dar, Doamne, unde ?
Aceasta nimeni nu le spune.
Destul că-i preotul cu dânşii
Şi'ngână'ncet o rugăciune.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In pragul crâşmei, comandantul,
Cu nasul roş de băutură,
Roteşte peste tot convoiul
A lupului căutătură.
Ar vrea acuma de plecare
Vr'un ceas, un lanţ sau vreo scumpete
Să smulgă vre'unuia din ceată
S'o dea pe spirt ca să se'mbete.

Dar goi sunt toţi. De preţ cu dânşii
Nimic n'au alt decât răbdarea.
Şi-aceea nu se poate vinde.
De-odată-l prinde-aşa turbarea,
Despică'n două tot convoiul
Cu-a ochiului fulgerătură
Şi drept la preot se opreşte :
— „Părinte, ce-ai în legătură ?

— „O poţi desface, răscoleşte-o
Doar sărăcia'n ea străluce

Căci mulți au mai cătat într'însa
Și n'au iertat decât ... o cruce.
Și-aceea, dacă vrei tu, ia-mi-o
Dar, dela mine ține minte :
Osânda ta va fi grozavă
Dacă te legi de cele sfinte !

Atâta spune... iar spurcatul
Născut din furie și ură
Turbat la preot se repede
Și-i dă cu pumnul drept în gură...
Apucă iute legătura
Se uită'n boarfe și zâmbește
Când dă cu ochii lui cei lacomi
De crucea care strălucește.

Cu sfântul giuvaer în mână
El intră'n cârciuma tixită
Un freamăt peste tot convoiul
O clocotire stăpânită ;
Iar preotul, uimit se lasă
Proptit de marginea ulucii.
Inalță către cer privirea
Și-și face iute semnul crucii !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Op. cit. pag. 17—18). Să fii jefuit de însuși comandantul lagărului de prizonieri-... Și ce cumplită ticăloșie, ce exemplu nenorocit pentru soldați ! [63]).

In lagărul dela Kârdjali au stat părintele Florescu și ceilalți ofițeri până la 1 Mai 1918, când a fost repatriat cu un grup de 100.

Merită a fi menționată și observația preotului Florescu asupra ședерii în Kârdjali :

....„zilele treceau foarte greu și singurele clipe de mângâere erau tot slujbele religioase ce le țineam regulat. E de remarcat că mulți dintre ofițerii prizonieri, cari în viața lor nu știuseră ce-i biserica și nu simțiseră niciodată fiorul credinței și nă-

63) N. Iorga : Memorii, Buc. 1931, vol. I, pag. 321 și 337 ; Vol. II, pag. 17.

dejdei în Dumnezeu, s'au întors din captivitate convertiți, hotărîți a fi buni creștini de aici înainte și că nu vor uita niciodată pe Dumnezeu, al cărui singur sprijin l-au simțit în timpul marilor suferinți de aproape doi ani...".

Dumnezeu a binecuvântat preoția părintelui Ion Florescu Dâmbovița și l-a învrednicit să înalțe sufletele atâtor ofițeri în robie, să le aducă mângâiere, să le păstreze nădejdea și încrederea în Cel de Sus.

Și tot bunul Dumnezeu l-a întărit — ca altă dată pe Sfântul Pavel, care era tot atât de puțin voinic — să îndure cu bărbăție toate suferințele și chinurile Bulgarilor, făcându-se pildă tuturor celorlalți ofițeri, pentru cari a fost „Părintele nostru".

Pr. Vasile Gh. Ionescu, ort. Comuna Groșerea — Gorj. Reg. 18 Tg. Jiu.

Numai omul călăuzit de toiagul credinții în Dumnezeu izbutește să biruiască toate greutățile și nevoile vieții. Prezența preotului român în mijlocul ostașilor prizonieri a fost cu adevărat o binefacere. Cine a avut nenorocul să trăiască doi sau trei ani în robia lagărului știe să prețuiască puterea sufletească, nădejdea și răbdarea de care s'au învrednicit ostașii noștri prin glasul și rugăciunile smeritului slujitor al altarului. Preoți români și-au îndeplinit și acolo în lagăre, un mare și sfânt apostolat. Mărturiile ofițerilor și soldaților prizonieri sunt un prea bine meritat prinos de recunoștință pentru strădania lor. Intre astfel de preoți se numără și părintele Vasile Ionescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Inrolat în războiul întregirii ca preot confesor al regimentului 18 Infanterie, a însoțit unitatea în toate luptele până la 20 Noembrie 1916, când a căzut prizonier în Com. Greci — Argeș, împreună cu alți ofițeri și soldați din regiment.

La 27 Decembrie au fost internați în lagărul din Stralsund (Germania) unde mai erau doi preoți prizonieri : Gheorghe Jugureanu din regimentul 72 Infanterie și Emanoil Mărculescu din regimentul 59 Infanterie.

La începutul lunei Martie 1917, părintele Ionescu a fost transportat în lagărul din Tukel, Emanoil Mărculescu în lagărul din Lamsdorf, iar părintele Jugureanu a rămas în Stralsund.

Lagărul din Tukel avea peste 2.500 prizonieri români, cea mai mare parte din ei bolnavi, sfârșiți de nemâncare. Mureau câte 50—80 pe fiecare zi.

A căutat părintele să vindece mai întâi rănile sufletești. La-

gărul din Tukel, ca orice alt lagăr, avea patimile şi ticăloşiile lui : joc de cărţi, speculă cu pâinea, cu tutunul, împărţirea nedreaptă a hranei, bătaia bolnavilor ; cei sănătoşi luau mâncarea celor bolnavi... personalul rus, care pregătia mâncarea, se îndestula, iar prisosul dobândit prin furtişag din raţia bolnavilor români, îl vindeau.... Merită toată lauda generalul german von Kalkreutz că în urma reclamaţiei preotului Ionescu a luat toate măsurile, trimiţând la închisoare nu numai pe prizonierii ruşi dela bucătărie, ci şi pe soldaţii nemţi, păzitori ai ordinei din lagăr, cari se făcuseră vinovaţi de atâta nelegiuire. Să furi hrana celui ce murea tocmai din lipsa ei ? Nu e o adevărată crimă ?

Urmarea ? Odată cu primirea raţiei întregi de hrană, a început să scadă şi numărul morţilor bieţilor noştri prizonieri.

„Toţi oamenii prizonieri din acel lagăr, dacă au scăpat cu viaţă, aceasta se datoreşte în primul rând părintelui Vasile şi sergentului sanitar Vişan Dumitru din regimentul 64 Infanterie". (Mărturia sergentului Gomoi Vasile din regimentul 17 Mehedinţi).

Datorită supravegherii Sf. Sale, alimentele şi îmbrăcămintea şi celelalte lucruri trimise prin Crucea Roşie prizonierilor români, s'au împărţit în chip egal şi cinstit. Nu numai atât : A obţinut încuviinţarea să meargă şi într'alte lagăre şi chiar în locurile unde munciau românii pentru a sluji şi predica, dând sfaturi şi îngrijindu-se de soarta prizonierilor noştri.

„Subsemnaţii foşti prizonieri în lagărul Danzig-Trôyl până în Decembrie 1918, am fost vizitaţi de preotul Vasile Ionescu în mai multe rânduri. Sfinţia Sa venia însoţit de un post german (sentinelă n. a.) care ştia româneşte. Părintele ne făcea slujbe şi ne dădea sfaturi cum să ne purtăm în viaţă, să ne rugăm lui Dumnezeu totdeauna, să ne ajute şi multe, multe.

Il aşteptam totdeauna cu multă bucurie, căci vorbele sale ne mergeau la inimă, ne uşura sufletele şi ne da putere să ducem greutăţile.

Cu toate ordinele germane de a nu comunica nimic în afară de cele ale serviciului bisericesc Sfinţia Sa ne-a învăţat să cerem ajutoare dela Comitetul din Tukel, ceeace am şi primit" ..... (semnează sergentul Pantelimon Radu din regimentul 5 vânători, caporal Gălătescu Nicolae din regimentul 1 grăniceri

BCU Cluj / Central University Library Cluj

şi alţi 11 soldaţi din diferite regimente. Declaraţia este legalizată de brigada I Infanterie).

In altă declaraţie citim :

„Eu sergentul instructor Cioroianu din regimentul Gorj Nr. 18, fiind la lucru la o mină de cărbuni cu 332 români, în luna Decembrie 1918 ne-am pomenit că vine părintele Vasile Ionescu fără să ştim. Ne-a făcut slujbă şi ne-a sfătuit de multe lucruri bune. Ne-a spus să cerem alimente şi efecte dela comitetul din lagărul Lamsdorf. Ne-am dus doi delegaţi şi am primit efecte şi conserve şi am fost foarte mulţumiţi.

Ne-a sfătuit să lucrăm mai departe şi să nu facem grevă, că în lagăr e foarte greu.... Ne-a sfătuit să nu fugim că în curând trebue să ne trimită nemţii acasă.

Nu ştim cine a trimis pe părintele la noi, că Sfinţia Sa ne-a făcut multă inimă bună, l-am rugat să primească dela noi câte o marcă sau două pentru slujbă, pentrucă ne-a spus că şi Sfinţia Sa este prizonier ; cu lacrămi în ochi ne-a mulţumit şi ne-a rugat să întrebuinţăm banii pentru noi şi să nu ne supărăm că ne-a refuzat, căci şi Sfinţia Sa a îndurat destul de greu. A rugat şi pe sentinele să se poarte bine cu noi, că suntem destul de nenorociţi şi să ne trimită la Libizgaben".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Sergentul Artinof Ion din regimentul 73, compania de mitraliere, mărturiseşte deasemeni :

.....„pe când mă aflam la o fabrică de zahăr ca lucrător, am dus viaţă amărâtă, posturile ne băteau, mâncarea era rea, nu aveam voe să eşim în oraş şi din luna Noembrie 1918, văzând că nu ne trimite acasă, eram foarte amărâţi. Mulţi dintre noi se hotărîseră să fugă şi vreo 20 oameni au şi fugit şi Dumnezeu ştie unde au ajuns şi unde astăzi se vor găsi.

Pe la începutul lunii Decembrie 1918 ne-a vizitat părintele Vasile Ionescu, care ne-a făcut slujba într'o seară şi dimineaţa următoare, ne-a sfătuit să nu fugim că e timp de iarnă şi că s'ar putea întâmpla să ne prăpădim pe drum. Să mai avem răbdare că Dumnezeu care ne-a ajutat până acuma, trimite pe cineva să ne scoată din robie. Ne-a sfătuit să nu ne punem în grevă, că se poate întâmpla să fim pedepsiţi ori să fim trimişi în lagăr unde viaţa e foarte amară. Ne-a povăţuit că dacă avem nemulţumire să reclamăm prin delegaţi superiorilor noştri din fabrică şi să ne păzim de a avea certuri cu nemţii.

Dupăce a plecat Sfinţia Sa, hrana ni s'a îmbunătăţit, căci

proprietara după ce a invitat pe părintele la masă, venea totdeauna în fiecare zi și observa mâncarea dimineața și seara. După aceea, chiar nemții lucrători în fabrică ne aduceau țigări, câte o bucățică de pâine și alte lucruri ca prizonierii să le dea supă nemțească la care înainte nici nu se uitau. A mai vorbit părintele și cu posturile și de atuncia n'au mai bătut pe nici un român. După ce a plecat părintele n'a mai fugit nici un român, că s'a întâmplat chiar atuncia să vie doi români fugiți de o săptămână și să ne arate că tot ce a spus părintele a fost adevărat.

Mulți dintre noi au ascultat cu lacrămi în ochi sfaturile dătătoare de putere ale părintelui, inima parcă ne-a întinerit când am auzit slujba noastră creștinească în robie tristă și jalnică, mult bine a simțit sufletul nostru depe urma părintelui, prizonier ca și noi cei 167 prizonieri români, 14 italieni și 30 ruși, care au fost cu mine la fabrica de zahăr la Brig.

Aceasta îmi este declarația mea sfântă, adevărată și dreaptă".(ss.Sergent Artinof regimentul 73 Infanterie). La 31 Decembrie 1918 orele 8 seara, părintele Ionescu a părăsit lagărul Lamsdorf plecând spre Țară. Dobândise libertatea.

Strădunța pilduitoare a Sfinției Sale s'a consemnat în urmă într'un proces-verbal:

Babeș-Bolyai Central University Library Cluj

PROCES VERBAL

Astăzi anul una mie nouă sute douăzeci, luna Martie, ziua una.

Noi, General Obogeanu Mihail, Comandantul Diviziei I-a; Colonel Neicu Petre, Comandantul Brigăzei I Infanterie, întrunindu-ne în Comisiune conform I. D. No. 783 din 5 Aprilie 1918 publicat în Monitorul Oficial No. 6 din 7 Aprilie 1918, pentru cercetarea actelor ofițerilor superiori și inferiori foști captivi și înapoiați din captivitate, am constatat următoarele :

1. Preotul Ionescu Vasile a fost mobilizat la începutul campanei 1916-1918 la regimentul 18 Gorj, confesor al regimentului.

2. A căzut prizonier independent de voința sa în ziua de 20 Noemvrie 1916 la Greci Județul Argeș.

3. Din notele date de șefii sub care a servit până la căderea ca prizonier, acest preot și-a făcut datoria fiind nelipsit din mijlocul trupei.

4. Luat prizonier a fost internat în lagărul Stralsund, iar mai târziu a fost mutat în lagărul Tuckel și Lamsdorf (Germania).

5. Purtarea sa în captivitate a fost demnă şi patriotică. In lagărul Tuckel s'a interesat foarte mult şi a depus tot interesul pentru ca hrana oamenilor din acel lagăr să fie de bună calitate.

Prin conferinţe a pregătit pe soldaţi contra propagandei bolşevice, care căuta să ia naştere şi în lagăr (declaraţii anexate la dosar).

6. A fost repatriat la 31 Decembrie 1918.

7. Vechimea în grad este dela....

Părerea comisiunii este ca preotul Ionescu Vasile să fie reîntegrat în toate drepturile căpătate de camarazii săi de promoţie.

Drept care am încheiat prezentul Proces-Verbal.

PREŞEDINTE, Comandantul Diviziei I
(ss) **Gl Obrogeanu**

Membri : Comand. Brig. I Inf. (ss) **Col. Neicu.**
Comand. Brig. II Inf. (ss) **Col. Dumbravă.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prea Sfinţitul Dr. PARTENIE CIOPRON
Episcopul Armatei

Inalt, cu faţa albă, ochi albaştri ca seninul, o frunte lată, o barbă şi păr blond, un glas blând, prietenos; întreaga făptură a noului vlădică al Armatei Române evidenţează bunătatea !

Nici că se putea o alegere mai fericită! La toate acestea se adaogă superioritatea pregătirii, a culturii, precum şi o nespusă modestie, ce stă atât de bine nu numai unui ierarh, ci oricărui preot !

Pastorala Prea Sfinţitului Partenie către preoţii militari şi unităţile armatei a impresionat profund pe toţi ostaşii.

Intr'o zi veniam dela Sibiu. In compartiment cu mine călătoria un domn colonel dela nu ştiu ce regiment din Transilvania. Drum lung între Sibiu şi Bucureşti: 11 ore cu acceleratul!

N'aş putea spune cât de fericit m'am simţit când ascultam bunele cuvinte, dragostea şi respectul cu care îmi vorbia tovarăşul de călătorie despre noul episcop.

—„Numai de ne-ar rămâne al nostru până la sfârşit,că vezi Sf. Ta, ne temem ca nu cumva să ni-l ia pentru cineştie ce Episcopie, când s'o vacanta !" Am căutat să-i explic simţămintele noului păstor pentru armată, ca unul ce a trăit anii cei mai grei şi a luptat ca un viteaz în rândurile oştirii. Prea Sfinţitul Partenie este al Armatei şi va rămâne al Armatei!

Cine cunoaşte un suflet de ostaş, cine a pătruns mai mult firea soldatului român, calităţile şi lipsurile, decât cel ce a trăit între ostaşi, ca un soldat de rând, cum a fost Prea Sfinţia Sa ? Cunoaşterea adevărată a soldatului este cea mai puternică che-

zăşie a bunelor măsuri ce va lua şi rodnicei păstorii ce va desfăşura pentru înălţarea sufletească a Armatei noastre!

Prea Sfinţitul Partenie nu e numai o nădejde, e un înfăptuitor, este icoana povăţuitoare pentru grade şi soldaţi!

Ce frumos, câtă modestie, în cuvintele P. S. Sale :

— „La scrisoarea C. Voastre vă răspund că nu poate fi vorba despre o activitate a mea în timpul războiului. Am fost simplu soldat în regimentul 29 Infanterie şi în această neînsemnată calitate am luat parte la războiul din 1916-1918, fiind rănit în luptele dela Caşin-Oituz în ziua de 13 Iulie 1917. Atât şi nimic mai mult!"

Parcă n'am şti ce grozăvie a fost la Oituz, ce lupte năprazнice s'au dat acolo, cu câtă desnădejde s'au luptat Românii să împiedice intrarea vrăjmaşului la porţile Moldovei ! Parcă n'am şti că lozinca „pe aicea nu se trece" la Oituz a fost înscrisă cu foc şi cu sânge de viteji! Ţara ştie că luptătorii dela Oituz, atât cei morţi, cei răniţi, cât şi toţi ceilalţi, au fost eroi cu adevărat !

Când am citit rândurile Prea Sfinţiei Sale mi-au venit în minte cuvintele lui Napoleon Bonaparte spuse soldaţilor în campania din Italia:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

— „Aţi câştigat bătăliile fără tunuri, aţi trecut râurile fără punţi, v'aţi culcat adeseori fără să mâncaţi, numai soldaţii libertăţii erau în stare să sufere ceeace aţi suferit voi!... Când vă veţi întoarce la căminurile voastre, concetăţenii voştri, arătându-vă, vor zice:El a făcut parte din armata Italiei!"

Oare sunt mai preţos viteţii noştri dela Oituz decât ai lui Napoleon? Oare noi nu putem fi mândri de eroii noştri? Mi se pare că luptele au fost mai crâncene la Oituz, mai desnădăjduite, decât oricare din luptele lui Napoleon în Italia. Noi avem dreptul să-i arătăm generaţiei viitoare pe eroii dela Oituz, avem dreptul să ne mândrim cu ei, cu Prea Sfinţitul Partenie şi să spunem despre Sf. Sa măcar atât: „El a făcut parte din armata Oituzului!" Şi aceasta e destul.

Călătorind în toate părţile ţării după informaţii pentru alcătuirea acestei cărţi, multe am văzut, multe am aflat. Intr'o noapte mergeam în sus spre Tg.-Mureş la părintele Berbecar Muntenescu din Solovăstru. Apăruse de curând cartea Mareşalului Al. Averescu: „Notiţe zilnice din războiu 1916-1918". In compartiment cu mine, doi generali scoşi la pensie şi un deputat.

Discuții aprinse. Când, aud deodată pe unul din generali zicând în toiul convorbirei :

— „Ascultă, Domnule, să-ți spun eu tot adevărul: România-Mare n'am făcut-o nici eu, nici d-ta, nici mulți alții ca noi ; a făcut-o ostașul, ostașul român ! Lui i se cuvine toată lauda și recunoștința....!".

Prea Sfințitul Partenie a fost ostaș ! Armata Țării poate fi cu drept cuvânt mândră de Episcopul ei!

Insemnăm totodată câteva date biografice:

Născut la 30 Septembrie 1896 în Com. Păltiniș, jud. Dorohoi.

Absolvent al Seminarului „Veniamin" din Iași.

Licențiat și doctor în Teologie dela Universitatea din Cernăuți.

Absolvent al Seminarului Petagogic Universitar din Iași.

Posturi în care a funcționat :

Arhidiacon, exarh al mânăstirilor și consilier referent la Mitropolia Moldovei ; în ultimul timp preot la Catedrala metropolitană din Iași și profesor de liceu.

La 17 Iunie 1937, recomandat de Sf. Sinod pentru locul de episcop al armatei; la 25 Septembrie hirotonit arhiereu; la 8 Octombrie învestit la Sinaia; la 10 Octombrie 1937 instalat la Alba-Iulia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Acesta este Prea Sfințitul Dr. Partenie Ciopron, episcopul Armatei!

P. S. Arhiereu Galaction Cordun - Silistreanu. Internat ca ostatec la Săveni-Ialomița cu alte personalități din București, apoi deportat în Bulgaria unde a îndurat tot felul de mizerii până în perioada armistițiului, când printr'un schimb de prizonieri a trecut în Moldova.

La 13 Ianuarie 1918, prin ordinul Marelui Cartier General No. 1740, a fost numit preot al Reg. 7 Vânători, iar prin ordinul de serviciu No. 1968 „Prea Cuviosul Arhimandrit Galaction Cordun este însărcinat să țină conferințe trupelor și serviciilor din zonele armatelor de operațiuni asupra suferințelor ce are de îndurat populația rămasă pe teritoriul ocupat de dușmani". Totodată i se dă din Inaltul Ordin al M. S. Regelui No. 789/918 și permisul de circulațiune No. 18, pentru ca să poată merge liber în această delicată misiune specială pe tot cuprinsul zonelor armatelor.

Comandanţii militari au apreciat activitatea Prea Sfinţitului Arhiereu Cordun după cum urmează:

D-l General I. Popovici : „Imi face o deosebită mulţumire să arăt frumoasele servicii ce a adus Părintele Arhimandrit Galaction oştirei şi Ţării în timpul războiului pe front şi apoi la trupele Corpului II Armată şi în Basarabia, imediat după 1919... Părintele Galaction merită toată atenţiunea Ţării, pentru o recompensă morală prea bine meritată şi pentru aşezarea în gradul militar corespunzător situaţiei sale...".

D-l General inspector de armată Artur Văitoianu:

...„Am cunoscut deaproape activitatea Părintelui Arhimandrit Galaction în marele război pentru întregirea neamului şi este de regretat că această activitate, care a desfăşurat-o pe front, uneori aproape cu preţul vieţii sale, încă nu a prilejuit dreapta răsplată ce i se cuvine...".

D-l Mareşal Presan scrie: „Prea Cuvioşia Sa Arhimandritul Galaction a fost trimis pe front din ordinul M. S. Regelui Ferdinand, spre a arăta prin conferinţe suferinţele celor ce cad în captivitate. Modul cum şi-a îndeplinit serviciul merită toată lauda".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prin înaltul decret No. 1744 din 7 Iulie 1918 i s'a conferit „Crucea Comemorativă" a războiului 1916—1918 fără barete, iar prin înaltul decret No. 3390 din 20 Iulie 1921 „Medalia Victoria" a Marelui Război pentru civilizaţie 1916—1921.

Activitatea desfăşurată de Prea Sfinţia Sa după război la căile ferate române în calitate de conferenţiar, constitueşte o operă de folos naţional şi nimeni altul decât dânsul n'ar fi avut atât succes, ca unul ce cunoştea toate nevoile ceferiştilor, fiind însuşi fiu de ceferist. Să nu uităm că după război multe idei subversive, comuniste, îşi făcuseră drum în rândurile acestor oameni.

Datorită P. S. Sale s'a înfiinţat la C. F. R. un serviciu religios de propagandă şi cultură atât de necesar acestei instituţii.

Părintele C. Nazarie a scris în Noua Revistă Bisericească No. 9—10 următoarele :

...„Activitatea Părintelui Arhimandrit Galaction nu este numai lăudabilă, ci absolut indispensabilă şi e o fericire pentru C.F.R. şi Neam, că Prea Cuvioşia Sa a reuşit să dea şi fiinţă şi viaţă Serviciului Religios dela C. F. R. unde o pleiadă de preoţi sub conducerea Prea Cuvioşiei Sale, lucrează după o programă

înțeleaptă în mod statornic și chibzuit la susținerea ordinei și disciplinei, sufletul tuturor instituțiunilor de bine obștesc.

Părintele Arhimandrit Galaction a desfășurat activitatea amintită mai sus adevărat creștinește, adică fără sgomot și reclamă. Am ținut de a mea datorie să vorbesc și eu despre ele spre încurajare și mai departe îmbărbătare a Părintelui Arhim. Galaction Cordun, cu dorința vie de a fi încă pe mult timp patriarhul sufletesc al scumpilor noștri ceferiști, până la alte chemări de Dumnezeu orânduite...".

Desprind iarăși dintr'un articol al Pr. Ec. Ioan Țincoca publicat în Glasul Monahilor din 20 Februarie 1932, următoarele:

...„Dacă acum mai adaogăm și valorosul și largul concurs și sprijin pe care Prea Cuviosia Sa l-a dat Direcțiunii Culturale a Primăriei Municipiului București în activitatea pe care aceasta o desvoltă în interesul și în mijlocul maselor populare ; Societății Principele Mircea pentru protecția copiilor, prin ținerea de conferințe interesante ocazionale pentru care fapte i s'a acordat medalia „Răsplata Muncii pentru Biserică" cl. I-a, apoi „Răsplata Muncii pentru construcțuni școlare" cl. I-a, precum și Ordinul Coroana României" în gradul de Comandor, vom avea în față portretul aproape complect al acestei figuri de apostol..."

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La 26 Martie 1935, Sfântul Sinod l-a ales Vicar al Eparhiei Râmnicului Noului Severin. Hirotonit arhiereu în ziua de 31 Martie acelaș an în biserica Domnița Balașa din București.

Detașat în 1937 ca vicar al Eparhiei Tomisului, iar în Noembrie 1938 transferat acolo cu titlul de Silistreanul.

CALUGARII ŞI CALUGARIŢELE DIN MOLDOVA
Activitatea lor în timpul răsboiului

Intotdeauna porţile mânăstirilor au fost deschise tuturor suferinţelor omeneşti. Istoria ne pomeneşte de o medicină călugărească pe lângă cea băbească, destul de folositoare faţă de cunoştinţele veacurilor. Răniţii din răsboae erau duşi în foarte multe cazuri sus la mânăstiri, unde cuvioşii părinţi îi îngrijau cu tot devotamentul. Multe bolniţe(spitale) se aflau pe lângă mânăstiri sau în curtea lor. Darurile acordate de Ştefan Vodă mânăstirii Zograful aveau de scop precis: înfiinţarea unei bolniţe. Despre priceperea lui Petru Rareş în meşteşugul doftoricesc nu încape nici o îndoială. Ivasco Peresvetov scria ţarului Ivan cel Groaznic că Petru Rareş este: ucionai filosofi dohtor, adică învăţat filosof şi doctor [64]). Pilda cu samarineanul milostiv a slujit de călăuzire cinului călugăresc în tot timpul. Dacă medicina aceasta călugărească a căzut în disgraţie, se datoreşte abuzurilor călugărilor greci, mişei, înşelători, vânzători de mincinoase leacuri...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

România Mare este datoare să-şi îndrepte priviri binevoitoare şi gesturi de recunoştinţă faţă de călugării şi călugăriţele cari au avut o purtare demnă de toată lauda în timpul răsboiului întregirii atât pe front, cât şi în spitale. Şi nu numai cei din Moldova, ci toţi călugării şi călugăriţele din toate chinoviile ţării îşi au partea lor de jertfire, de muncă, pentru neam. Cunoaştem aproape la fiecare mânăstire călugări cari au ascuns, au îngrijit şi tămăduit pe fugarii români din lagările nemţeşti. Alţii umblau după informaţii zeci de km., pătimirea şi moartea unora este în legătură cu spionajul lor în folosul Patriei.

---

64) Ionescu Gion : Ist. Bucurescilor, Buc. 1899, pag. 653.

In ceeace privește activitatea în timpul războiului a călugărilor și călugărițelor din Eparhia Moldovei recunoaștem atât deosebitul merit al răposatului mitropolit Pimen al Moldovei, care a stăruit pentru pregătirea lor ca sanitari, cât și patriotismul dovedit de ei în spitale.

Prin cursuri de specialitate ținute de doctori și doctorițe au fost pregătiți în total 100 călugări și 115 călugărițe, cari au depus examen în regulă în fața unei comisiuni. Călugării au avut conducător pe Arhimandritul Teoctist Stupcanu, care mai fusese și în campania anului 1913, iar călugărițele pe maica Ana Ghenovici.

Afară de aceste persoane bine pregătite, mitropolitul Pimen a pus la dispoziția Comitetului Sanitar Central următoarele mânăstiri: „Văratec cu 700 paturi, Neamțu cu 400, Secu cu 250 și Cetățuia cu 30 paturi pentru căutarea răniților și dacă va fi nevoie, se vor pune la dispoziție mai multe monastiri și Atotputernicul Dumnezeu să ajute ca din aceste vremuri grele să ajungem zile mari (Gabrel Pârvu: Pregătiri sufletești pentru zile mari, Buc. 1916 pag. 114).

Prezentăm cititorului spre edificare, darea de seamă a părintelui Arhimandrit Teoctist Stupcanu, ca un document istoric, fără nici un alt comentar. (vezi și Rev. Viața monahală an. I. No. 11-12. Iași 1934).

Iată ce scrie Prea Cuvioșia Sa:

„Iar când a sunat mobilizarea armatei noastre pentru a merge să desrobească pe frații noștri români de sub jugul Ungurilor, I. P. S. Mitropolitul Pimen mi-a trimis următorul ordin No. 2707 din 17/VIII/1916:

Prea Cuv. Părinte,

Pregătindu-se un număr de peste 50 călugări spre a servi ca infirmieri și brancardieri pentru ostașii răniți, care călugări urmează a fi puși la dispoziția Soc. Crucea Roșie spre a dispune de ei după necesități, pentru buna orânduială, vă însărcinăm cu calitatea de șef al misiunei acestor călugări sanitari; invitându-vă a îndeplini această sarcină cu toată destoinicia și devotamentul, făcându-vă singur pildă pentru executarea acestui creștinesc și patriotic serviciu. Veți da cuvenitele povețe călugărilor infirmieri întru îndeplinirea sarcinilor ce li se vor da de către Soc. Crucea Roșie și în cazul când vreunul din ei ar săvârși vreo abatere oarecare, ne veți raporta spre a lua cuvenitele măsuri. Mâine, Joi

18 August a. c. veţi porni cu aceşti călugări la Bucureşti, unde vă veţi prezenta Onor. Soc. Crucea Roşie, spre a primi ordinele de urmare".

(ss) PIMEN, Mitropolitul Moldovei.
(ss) Director, **Gabr. Pârvu.**

Astfel, în ziua de 18 August 1916 am plecat din Iaşi în fruntea unui număr de aproape 100 călugări, bine pregătiţi sufleteşte şi trupeşte şi ajunşi la Bucureşti, am parcurs pe jos în coloană de marş toate străzile până la sediul Societăţii, ne-am prezentat d-lui preşedinte Al. Marghiloman şi d-lor vice-preşed. Gh. Ştirbei şi Gh. Balş, care ne-au primit cu vădită bună voinţă, încartiruindu-ne la Internatul Teologic de sub direcţia Păr. C. Nazarie şi dându-ne ordinele ce se impuneau în acele împrejurări. In Bucureşti am stat aproape o lună, îngrijind de răniţii aduşi dela Turtucaia la spitalul instalat la Şcoala de Poduri şi Şosele de sub conducerea d-lui Dr. Reiner şi la spitalul de la Internatul Teologic de sub conducerea d-lui Dr. Cobilovici.

Apoi Societatea Crucea Roşie a format 5 spitale înzestrate mai bine ca în campania din 1913, cu tot ce e necesar pentru mare chirurgie, cu cei mai eminenţi doctori, cu cei mai buni doctoranzi şi sanitari militarizaţi, cu medicamente şi alimente, cum nici unul din spitalele fixe n'au fost mai bine aprovizionate şi a dispus ca fiecare spital mobil să meargă pe câmpul de operaţie, în diferite puncte ale ţării, unde era mai grabnică nevoie de ajutoare, precum se va vedea mai la vale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Astfel, la spitalul mobil No. 1 de sub conducerea d-lui Colonel Dr. Tatuşescu, s'a repartizat o echipă de 11 călugări infirmieri şi un preot confesor, ale căror nume le dăm mai jos : Arhim Epifanie Dumitrescu confesor şi următorii călugări infirmieri: Diomid Ursulescu, Paisie Sălciuc, Onofrei Maxim, Ilarie Pantelimon, Damaschin Trofin, Iacob Fecioru, Filaret Buliga, Nazarie Lupu, Filaret Toma, Ghenadie Honciuc şi Sofronie Murariu. Această formaţiune de câmp cu personalul medical, administrativ, sanitar, a plecat din Bucureşti la 2 Sept. 1916 cu destinaţia Ţăndărei, unde s'a instalat şi a funcţionat până în a doua perioadă a războiului, când s'a retras la Vaslui, unde a funcţionat până la 1 Iulie 1918 după demobilizarea armatei române, îngrijind un număr de peste 10.000 de răniţi şi bolnavi de tot felul de epidemii.

La spitalul mobil No. 2 de sub conducerea d-lui Maior Dr. Hasnaş s'a repartizat o echipă de 10 călugări infirmieri şi un preot confesor şi anume: Arhim. Partenie Antohie confesor, iar infirmieri: Teofan Anghele, Teodosie Harcotă, Chiril Popa, Cozma Bere, Gherontie Ciocan, Dionisie Sângeorgean, Zosima Popescu, Gamaliil Papil, Vichentie Mălău şi David Bidaşcu.

Această formaţiune a plecat din Bucureşti la 5 Septembrie cu destinaţia Feteşti, unde s'a instalat şi a funcţionat până în a doua perioadă a războiului, de unde s'a permutat la Tecuci, apoi la Dorohoi, unde a funcţionat toată vara anului 1917 şi în fine la Bârzeşti, unde a funcţionat până la demobilizarea armatei, în care timp a îngrijit de un număr de peste 11.000 de răniţi şi bolnavi de tot felul de epidemii ca: tifos exantematic, febră tifoidă, febră recurentă, icter cataral şi holeră.

La spitalul mobil No. 3 de sub conducerea d-lui maior Dr. Crăciuneanu s'a repartizat un număr de 10 călugări infirmieri, cu un preot confesor şi anume: Protos. Pimen Gheorghiu confesor şi următorii călugări infirmieri: Vasian Rusu, Gaia Baghiu, Ifrim Arsintescu, Daniil Ciubotaru, Anania Mursă, Climent Onofriesei, Gherman Pârâu, Gorgonie Mocanu, Iacob Fecioru şi Vasile Teodorescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Această formaţiune a plecat din Bucureşti la 7 Septembrie cu destinaţia Galaţi, unde a funcţionat toată iarna anului 1916/17 apoi s'a permutat la Iaşi, unde a funcţionat tot timpul până după demobilizarea armatei, dând îngrijiri la un număr de peste 12.000 de răniţi şi bolnavi de tot felul de epidemii. Spitalul acesta a fost de multe ori vizitat de M. S. Regele Ferdinand şi de M. S. Regina Maria, care au văzut pe călugării noştri la muncă, i-au lăudat şi i-au răsplătit.

La spitalul mobil No. 4 de sub conducerea d-lui maior Dr. Graţoschi s'a repartizat un număr de 10 călugări infirmieri, cu un preot confesor şi anume: Protos. Trifon Sturza confesor şi următorii infirmieri: Ghenadie A. Ilincăi, Inochentie Moroi, Leonte Chiruţă, Ilarion Filip, Ghenadie Verenciuc, Pangratie Dumbrăveanu, Isaia Malainic, Valentie Crăciun, Gherasim Antonoaei şi Sofronie Murariu.

Această formaţie a plecat din Bucureşti la 10 Septembrie cu destinaţia Tg.-Jiu, unde a funcţionat până la ocuparea Olteniei de inamic, când s'a retras la Focşani, unde a funcţionat toată iarna anului 1916/17, de unde s'a retras după a doua perioadă

a războiului la Botoşani, unde a funcţionat aproape toată vara anului 1917 şi în fine la Tg. Bujor, unde a funcţionat până după demobilizare, în care timp a îngrijit de un număr de peste 10.000 de răniţi şi bolnavi de tot felul de epidemii. Acest spital, împreună cu tot personalul, a fost capturat de inamic la Tg.-Jiu, dar eliberat de armatele noastre după câteva zile, în urma unor aprige lupte, date la podul de peste apa Jiului.

La spitalul mobil No. 5 de sub conducerea col. Dr. Perieţeanu, s'a repartizat un număr de 11 călugări infirmieri cu un preot confesor şi anume: Protos. Galerie Mihalcea confesor şi următorii infirmieri: Gherontie Visarion, Varlam Popescu, Dosoftei Popovici, Ghelasie Pescariu, Isaia Dragomirescu, Hristofor Popescu, Nicanor Vlădeanu, Mina Prodan, Claudie Filip, Anania Popescu şi Gheorghe Saoiu. Această formaţie a plecat din Bucureşti la 1 Octombrie cu destinaţia Adjud, unde s'a instalat şi a funcţionat până la 1 Ianuarie 1917, de unde a plecat la Huşi, unde a mai funcţionat o lună, apoi s'a permutat şi instalat la Ruginoasa în palatul lui Cuza Vodă, funcţionând până la demobilizarea armatei, îngrijind un număr de peste 20.000 răniţi şi bolnavi de tot felul de epidemii, mai cu deosebire de tifos exantematic, care a bântuit cu furie în această localitate, unde era cantonată în refacere Divizia I şi unde s'a contaminat de tifos şi populaţia civilă din 7-8 sate, iar mortalitatea a fost aşa de mare, că pe lângă bolnavii militari şi civili, **au murit şi câţiva doctori şi aproape toţi fraţii din acel spital.** Şi acest mare spital a fost vizitat de mai multe ori de M. S. Regina Maria însoţită de Principesele Elisabeta şi Maria, cari au stat de vorbă cu bolnavii şi cu călugării, mulţumindu-le pentru devotamentul şi mila cu care îngrijeau de bolnavi.

La această formaţiune am avut şi subsemnatul Cartierul tot timpul campaniei, de unde plecam când trebuia pe la celelalte formaţiuni pentru a inspecta călugării, încurajându-i şi îndemnându-i la muncă şi răbdare, înlocuind pe unii în serviciile de infirmieri, pe alţii în serviciile de confesori, când trebuinţa cerea, dându-mă pildă tuturor pe cât omeneşte mi-a fost posibil până la sfârşitul campaniei, când cu adresa No. 3718 din 31 Iulie 1918, Societatea Crucea Roşie îmi face cunoscut următoarele:

In urma închiderii spitalelor Crucii Roşii, Părintele Arhimandrit Teoctist Stupcanu mobilizat la aceste spitale în calitate de şef al misiunei călugărilor infirmieri, detaşaţi la aceste spitale,

este liber de orice sarcini pe ziua de 31 Iulie 1918, aducându-i-se din partea Societăţii cele mai frumoase mulţumiri, pentru modul cum a condus echipele călugărilor în tot timpul războiului şi cum a ştiut să menţie bunele raporturi între ei şi personalul spitalicesc de orice grad.

p. Preşedinte, (ss) **Gheorghe Balş.**

Iar prin adresa No. 30755, Societatea îmi comunică următoarele:

Prea Cuv. Părinte,

Terminându-se activitatea spitalelor noastre de campanie, avem onoare a vă aduce mulţumirile Soc. Crucea Roşie pentru serviciile aduse Societăţii de călugării infirmieri de sub conducerea P. C. Voastre, rugându-vă să binevoiţi a le comunica şi lor aceasta.

Primiţi vă rog P. C. Părinte asigurarea distinsei noastre consideraţiuni.

p. Preşedinte, (ss) **Gh. Balş.**

Intre alte semne de mulţumire şi ca o răsplată acordată călugărilor ce au luat parte în această grea campanie, citäm şi adresa No. 968 din 20 Februarie 1919, care spune:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

S. S. Părintelui Arhim. Teoctist Stupcanu,
Şeful Misiunii Călugărilor.

Avem onoare a vă trimite insignele ordinului „Crucea Regina Maria" cl. I, care vi s'a conferit prin Inalt Decret Regal No. 521, publicat în Monitorul Oficial No. 254 din 10/23 c. Tot odată vă mai trimitem încă 7 insigne conferite călugărilor notaţi mai jos, rugându-vă să binevoiţi a le remite cuvioşiei lor şi a ne trimite dovezile de primire:

1. Dionisie Sângeorgean, Crucea Regina Maria cl. III
2. Gorgonie Mocanu „ „ „ „ „
3. Vasile Teodorescu „ „ „ „ „
4. Hristofor Popescu „ „ „ „ „
5. Mina Prodan „ „ „ „ „
6. Gherontie Visarion „ „ „ „ „
7. Varlam Popescu „ „ „ „ „

p. Preşedinte, **Gh. Balş**
Secretar, Cimette.

In decurs de doi ani cât a ţinut campania, **parte din călugării cu cari am plecat s'au îmbolnăvit şi au fost înlocuiţi cu alţii, parte au murit la datorie, astfel că s'au perindat prin spitalele Crucii Roşii peste 120 de călugări.** După demobilizare, I. P. S. Mitropolit Pimen i-a hirotonisit pe toţi aceşti călugări în diaconi şi preoţi, iar unora le-a conferit şi ranguri bisericeşti de protosingeli şi arhimandriţi, ca o răsplată din partea Sf. Mitropolii, pentru devotamentul şi mila ce au avut întru îngrijirea răniţilor şi bolnavilor din spitalele unde au fost trimişi.

După războiu şi din cauza epidemiilor, mulţi preoţi şi-au găsit sfârşitul, astfel că aproape 70 de parohii rămăseseră vacante. Deoarece seminariile n'au funcţionat în timpul războiului, iar candidaţi de preoţi nu erau, I. P. S. Mitropolitul Pimen a luat înţeleapta măsură ca aceste parohii să fie suplinite de călugării ce au luat parte în campanie unde aproape toţi s'au distins şi pe tărâmul pastoral, rămânând la parohie câte 7-8 ani, până când seminariile au început a da absolvenţi, care i-au înlocuit. In activitatea călugărilor ar mai fi multe de scris, despre aceşti smeriţi monahi aproape necunoscuţi de lume, dar aspru criticaţi de ea, spaţiul nepermiţându-mi a scrie tot ce se cuvine, mă mărginesc aci rezervându-mi dreptul a publica o broşură mai pe larg, când mijloacele îmi vor permite".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Arhimandrit **Teoctist Stupcanu**

Ieromonahul Pahomie Predeşel, ort. Ms. Turnu-Argeş.

„Sunt născut în Comuna Amăreşti plasa Drăgăşani jud. Vâlcea în anul 1891 Iulie 27 sub numele de botez **Petru N. Predeşel.** Sunt de meserie croitor. Am intrat în Sf. Monastire Frăsinei jud. Vâlcea în anul 1912 Iunie 29. Iară în 1913 am îmbrăcat haina monahală ca frate. In anul 1915 am fost chemat sub drapel. Am făcut serviciul militar în Regimentul 2 Vâlcea, având comandant de corp pe d-l General Averescu; al regimentului pe Colonelul Arghirescu Niculae şi Col. Moşoiu. In 1916 am mers pe front în Carpaţi până la Sibiu pe l-a linie a frontului... In retragere am fost rănit în braţul stâng pe muntele Cărbunaru. Pe ziua de 12 Octombrie am fost pornit la Spitalul din Craiova. După 3 săptămâni am fost pornit iară pe front către Ploeşti, iară la Ploeşti am căzut prizonier şi trimis în Germania. In luna August 1918 am venit în ţară trecând iarăşi la monastire la metania mea din Frăsinei. La 25 Martie 1919 am

fost tuns în monahism luând numele de **„Pahomie Predeșel"**. In ziua de 6 Ianuarie 1928 am fost hirotonisit ca preot de Prea Sf. Episcop Vartolomeu al Râmnicului. Iară în prezent mă aflu la Sf. M-re Turnu din jud. Argeș".

(Comunicarea Irom. Pahomie).

Pr. Ieromonah Ghedeon Bălănici, ort. Sf. Episcopie a Buzăului.

Părintele Ghedeon a luptat în campania din 1913 ca ostaș de rând în regimentele 38 Brăila și 34 Constanța.

In războiul întregirii îl întâlnim preot confesor al regimentului „Neagoe Basarab No. 38" din Brăila, pe frontul dobrogean.

Certificatul No. 3905 din 28 Iulie 1917 sub semnătura dlui Col. Gh. Cornescu ne încredințează că Sf. Sa „s'a achitat în mod conștiincios de îndatoririle sale preoțești".

Iero Diaconul Lavru Florea, ort. Mânăstirea Hârjauca-Lăpușna.

Părintele Lavru este un călugăraș mărunțel la trup, cu ochi albaștri ca seninul, barbă blondă ca aurul grâului în luna lui Cuptor și un glas de bariton, ca un violoncel vienez bine acordat, aci puternic ca o strigare desnădăjduită spre înălțimea cerului, aci lină și înceată, ca o smerită mărturisire în fapt de înserare a nevredniciei omenești.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Părintele Lavru are un dar mare și un glas pe care-l folosește cu tot focul inimii sale oridecâte ori slujește. Își pune tot sufletul în cântare. Te slăvește, nu alta !

N'am putut bănui niciodată că omulețul acesta a înfrânt cu eroism greutățile războiului, că s'a zbătut între viață și moarte o jumătate de an prin spitalele ungurești, că a îndurat cu bărbăție mizeriile lagărelor de prizonieri.... Dumnezeu i-a ajutat să se întoarcă iarăși la metania lui la sfânta mânăstire, de unde fusese luat la război.

— „Am plecat 12 frați din mânăstire, dar numai eu singur m'am întors ; ceilalți au murit pe front, cine știe pe unde !...".

Părintele Lavru înfățișează o interesantă latură de suferință a călugărilor luați din mânăstiri, încorporați de stăpânitorii de odinioară ai Românilor, trimiși să moară sub steag strein pentru o cauză ce nu era a lor.

Nu gândul de a-l înfățișa pe părintele Lavru ca un erou, ci pentru a da un exemplu, cum nici călugării din mânăstiri nu

au fost cruțați în timpul războiului de acum douăzeci de ani, aceasta m'a îndemnat să arăt aci exodul vieții sale.

Dar, să-i ascultăm povestea :

...„In anul 1912 am absolvit școala primară din satul natal Năvârneț, din jud. Bălți.

Pe la sfârșitul lunii Septembrie, acelaș an, am intrat ca frate ascultător în mânăstirea Hârjauca din județul Lăpușna, unde era stareț arhimandritul Paramon. In afară de lucrările din timpul zilei, făceam școală și exerciții de cântări bisericești în fiecare seară cu fratele Vasile Cumpănă, bun cunoscător al muzicei. Așa a trecut vremea până în Mai 1916, când am fost încorporați în armata rusă, la doi ani dela începutul războiului. Erau 12 frați de mânăstire în această situație. Părintele stareț ne-a chemat în ziua sorocită în biserică, ne-a făcut tedeum de plecare, apoi ne-a ținut cuvânt să nu ne temem de moarte, dându-ne pe lângă multe pilde din viețile sfinților și câte două ruble. Cu câtă jale ne-am despărțit, câte lacrimi n'am vărsat neștiind în ce colț al Rusiei vom fi trimiși!...

Eu am fost încorporat în regimentul 40 de infanterie din Odesa, la compania de mitraliere.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Am făcut instrucție până la sfârșitul lunii Octombrie, apoi ne-au trimis pe un ger cumplit pe frontul Galiției lângă orașul Kowel, în sectorul Dubno. Am intrat în linia întâi a frontului cu mitralierele, conduși de un subofițer Gospodin Beloconi, ucrainean din Herson, bun și glumeț, cu pieptul plin de decorații. El era șeful mitralierelor regimentului 12 de infanterie.

Noi moldovenii eram foarte bănuiți, să nu fugim la Unguri. N'am priceput aceasta decât mult mai târziu.

Chiar Beloconi mi-a zis :

— De unde ești ?

— Din Basarabia !

— A ! măi, măi moldovinești.... câți ani ai ?

— 19 neîmpliniți, gospodin !

— Nu se poate, trebue că ai greșit....

Pe front, i-a repartizat pe toți camarazii la mitraliere, afară de mine. Mi-am luat îndrăzneala și l-am întrebat :

— Dar eu ce fac ? Dați-mă și pe mine la o mitralieră !

— Tu moldovinești, vrei să fugi cu mitraliera la Unguri ! Nu se poate !....

Am rămas lângă el ca agent de legătură până în Februarie

1917, când în urma unui atac al Ungurilor cu gaze asfixiante am suferit mari pierderi, încât n'a mai fost posibil să mai stăm la front. A doua zi ne-a schimbat cu alt regiment. Ne-am retras în comuna Belochirnița în refacere, până în Martie, când am fost aduși iarăși pe front mai în partea stângă, aproape de orașul Tarnopol.

Aci am stat până la 3 Iunie 1917, când am primit ordin să fim gata de atac, căci Ungurii se pregătesc. Noi nu știam nimic din cele ce se întâmplă în Rusia. Intr'o seară l-am găsit pe Gospodin Beloconi foarte abătut. L-am întrebat dece este așa de trist, fiindcă îl știam om vesel și glumeț.

— Tu nu știi, moldovinești, că nu mai avem Țar !

— Ei, cum, atunci cine e Țar ?

— Ai să vezi tu moldovinești, că matușca Rusie va pieri... au luat-o jidanii pe mână... N'ai auzit că Cherenschi jidanul guvernează ?

Soldații s'au răsculat, nu mai vor să mai lupte ! Noi cei din linia întâi nu știm nimic !

Acum înțeleg dece în luna Martie s'a dat ordin ca ofițerii și soldații să nu mai poarte epoleți !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tu nu vezi moldovinești, că acum toți suntem egali, toți suntem gospodini ?...

Bietul Beloconi avea tot dreptul să fie indispus. El avea o inimă de ostaș disciplinat.

In seara de 3 Iunie inamicul a început lupta după o pregătire de artiferie până după miezul nopții. O luptă de iad, nu alta.

Firele telefonice erau distruse. Nu mai primiam nici o comandă din urmă. In zăpăceala și învălmășeala aceea, Beloconi m'a trimis la cele două mitraliere din dreapta să duc ordin să se salveze toți cum vor ști.

Am izbutit să ajung numai la prima mitralieră. Când am pornit spre cea de a doua, am văzut înaintea mea o lumină orbitoare și apoi un fum negru. Am fost doborât la pământ. Dau să mă ridic. Piciorul stâng nu mă mai ajută.

Am simțit fierbinte în cismă. Pun mâna la cap... șiroaie de sânge. Inainte, nici vorbă de fugă.

M'am târît în coate până în adăpost la Beloconi, unde se strânseseră oamenii dela mitraliere. Am rămas în dreptul ușii adăpostului. Un subofițer și-a desfăcut pansamentul cusut în

manta şi m'a pansat. Nici nu terminase bine, când un obuz năpraznic a căzut în plin peste adăpost, prăbuşindu-se peste noi. Din 30—40 oameni, eu singur am scăpat cu viaţă, îngropat în pământ. Numai capul îmi rămăsese afară. Aşa am stat două zile în cele mai chinuitoare dureri, până m'au scos nişte brancardieri unguri. M'au îmbarcat cu o mulţime de alţi răniţi de toate naţiile într'un tren sanitar cu destinaţie spre Budapesta.

Cum a pornit trenul, a început să-mi curgă sânge pe nas şi pe gură, un fel de sânge cu spume. M'au dat jos într'o gară mică de provincie, iar de aici m'au dus în orăşelul Hatwan, la 5 Km. de gară într'un spital. Cum era imposibil să mă desbrace de haină din cauză că se închegase sângele, aşa îmbrăcat cum eram, m'au vârât în bae, mi-au tăiat hainele cu foarfecele şi m'au izolat într'o cameră. Aveam temperatură mare. Ceream apă, că mă chinuia o sete nespusă. Timp de 8 zile nu mi-au dat decât câte o linguriţă de ceai. După ce mi-a scăzut temperatura, mi-a făcut operaţie la picior un doctor ceh, foarte bun chirurg, de unde mi-a scos o spărtură de obuz. Când m'am deşteptat pe masa de operaţie, mi-a arătat-o, zicându-mi :

— Acum e bine, rusule !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

După o săptămână mi-a făcut şi a doua operaţie la cap. Două luni am stat în pat, iar alte şapte luni în cârji prin curtea spitalului, până mi s'au închis rănile.

Pe la sfârşitul lunii Februarie 1918 am fost transportat într'un spital din Budapesta; iar după patru luni de şedere aci, ne-au dus într'un lagăr de prizonieri în oraşul Estergom. Un lagăr cu vreo 60.000 prizonieri : ruşi, români, italieni, sârbi. Hrana noastră de 400 grame de pâine pentru 24 de ore şi un fel de supă de sfeclă porcească. În fiecare dimineaţă găsiam câte 30—40 inşi morţi. O mizerie de neînchipuit. Aşa am trăit până în Octombrie 1918, când a început schimbul de prizonieri, însă nouă basarabenilor şi românilor nu ne dau voe să plecăm. Eu am spus atunci că sunt rus din gubernia Wologod. Numai astfel am putut scăpa din lagăr.

După două săptămâni de mers cu trenul am ajuns la Moscova. Aci am văzut lipsa şi viaţa bolşevică şi intelectuali în opinci de coajă de tei. Am părăsit repede Moscova. Am luat trenul direct spre Basarabia. După 10 zle de mers am ajuns la Nistru. Aici, fraţii noştri Români nu ne dau voe să trecem Nistrul, spunându-ne că suntem bolşevici. Eram de toţi vreo 8 basarabeni.

Numai după ce s'au încredințat prin telefon la comunele noastre, ne-au îngăduit să trecem în Basarabia pela punctul Rezina.

Astfel, după alte multe peripeții am ajuns acasă în postul Crăciunului. Eram un schelet. Aci am stat până în postul Paștilor anul 1919, de am mai prins puțină viață. Frații mei stăruiau cu tot dinadinsul să nu mă mai duc la mânăstire. Voiau să mă căsătolească. Imi găsiseră și o fată cu casă și pământ. In cele din urmă le-am spus că eu mă duc mai întâi la mânăstire să mă închin, să mă spovedesc și să mă împărtășesc cu Sf. Taine ca toți creștinii. M'am dus la Hârjauca pe la începutul postului Sf. Paști cum am spus. Acolo am gsit multă jale. Unii din cei plecați muriseră pe front, alții au rămas acasă de s'au însurat; alții nu s'au mai întors la mânăstire. Părintele stareț fusese luat și dus la Odesa, unde a și murit. Se expropiaseră moșiile mânăstirii, bolșevicii prădaseră, călugării se împuținaseră. Insă mie nu mi-a perit dragostea de mânăstire. M'am hotărît să-mi urmez mai departe viața călugărească, așa că, în anul 1921 am fost tuns în monahism și din Leontie am primit numele de Lavru.

La 12 Decembrie 1922 am fost hirotonit ca ierodiacon ; în 1923 am fost chemat la episcopia din Bălți ; în 1924 permutat la catedrala din Chișinău ; în 1927 la episcopia din Constanța ; în 1928 la Arad ; iar la 15 Aprilie 1929 am venit la Sf. Patriarhie. Aci am slujit până în luna Februarie 1938, când am fost mutat la Biserica Kalinderu, unde mă aflu în prezent".

Ca părintele Lavru, au fost însă și alții....

(Comunicarea Părintelui Lavru Florea).

Protosinghelul Th. Anghelea, Sf. Mânăstire Neamț.

— „Am fost mobilizat la Crucea Roșie, formația II, împreună cu părinții : Gamaliil Papil, Cosma Bere, Vichentie Mălău, Teodosie Hanut și Ciril (aceștia doi din urmă au murit de tifos exantematec) David Bidașcă, Dionisie Sân-Georgian, Zosima Popescu și Gherontie Ciocan. Am făcut serviciul ca sanitari tot timpul războiului 1916-1918 cu dl. Dr. Maior Hasnaș și cu dl. Dr. Col. Alexandrescu.

Am plecat din București cu spitalul No. 2 mai întâi în Dobrogea. După câteva luni ne-am retras pe Bărăgan lângă gara Fetești. De acolo la Tecuci, apoi la Dorohoi pe moșia Dersca; iar de la Dersca în oraș în Dorohoi în niște șc. jidovești. Ultima retragere a fost la Bârzești jud. Vaslui, unde ne-am și demobilizat. Cu

toată mizeria îndurată de noi călugării, care am slujit țara cu atâta dragoste și devotament, nu ne-am ales cu nimic, fără numai cu bătăi de inimă, altul cu durere în piept, altul cu durere de picioare din cauza răcelei, doi au murit de tifos exantematic..."

Protosinghelul Rafael Diaconescu, ort. din Sf. Mânăstire „Turnu" Jud. Argeș.

„In anul 1916 eram ierodiacon la Sf. M-re Cozia din jud. Vâlcea unde am fost mobilizat pe loc ca șef Infirmier la spitalul de răniți, mai mult de ofițeri cu nervii sdruncinați de pe frontul Carpaților. Acest spital era sub îngrijirea medicală a d-lui Dr. Ureche cu gradul de maior. La retragerea trupelor, spitalul s'a desființat, bolnavii și personalul de serviciu fiind împărțiți pe la alte spitale. Subsemnatul am fost trecut la spitalul de campanie No. 4 al Crucii Roșii, de sub conducerea d-lui Maior Ștefan Grațoschi, care se retrăsese de la Târgu Jiu în Focșani. Acolo am intrat din nou în serviciul de șef infirmier la salonul de răniți. Dar nu am stătut mult fără numai 3 săptămâni și ne-am îmbarcat din nou la 6 Decembrie și am mers la Botoșani, unde am ajuns tocmai în ajunul sf. sărbători. Am petrecut sf. sărbători ale Crăciunului 1916-1917 în vagoane. La această formație eram 12 călugări. Aveam confesor al spitalului pe P. C. Protos. Trifon Sturza dela Sf. M-re Neamțu. După trecerea sărbătorilor am debarcat în grădina publică a orașului și apoi ne-am transportat cu tot avutul spitalului în localul primăriei Botoșani și alte două localuri vecine precum și în ospiciul orașului pe care l-am transformat în spital cu bărăci mobile și imobile. Aci la bărăci se aduceau numai ostași cu boale contagioase : tifos exantematic, febră recurentă, tifoidă etc., unde în frunte cu d. maior Șt. Grațoschi, căpitan Gh. Sireteanu, Georgescu, A. Cosăcescu, sublocotenent Gh. Niculescu, I. Deaca și alții am avut mult de luptat în iarna anului1917, iarnă grea și geroasă care contribuia mult la îmbolnăvirea soldaților. In luna Iulie 1917 am căzut și eu pe patul tifosului exantematic care m'a ținut peste 40 zile, făcându-mă să rămân damblagiu de ambele picioare pentru un timp de 3 săptămâni.

In luna Iulie 1917 când era vorba că neamțu vrea să ia și Moldova, spitalul nostru ca și alte spitale a primit ordin să treacă în Rusia dar numai avutul mobil și cu personalul sănătos, iară noi cei bolnavi eram condamnați a rămâne pe loc.

Cine mai poate spune câtă durere am simţit, când am văzut că mă despart de camarazii mei şi că rămân numai cu jidanii în Botoşani şi nu pot a descri câtă stăruinţă am depus să mă ia şi pe mine cu spitalul cu rizicul de a-şi muri pe drum ! Dar a fost imposibil. Am rămas bolnav în Botoşani. Iară formaţia noastră a plecat şi din fericire s'a oprit lângă Târgul Bujor jud. Covurlui. In luna August 1917 m'am făcut mai bine cu sănătatea. Am plecat după spitalul nostru acolo la Târgu Bujor. Aci am luat din nou serviciul în primire, tot sub comanda d-lui Graţoschi. Doctor foarte serios şi conştiincios la datorie. Cu ocazia luptelor dela Mărăşeşti, bubuitul tunurilor era ca în grădina spitalului. Prima serie de bolnavi a fost un transport de 600 răniţi pe care într'una din nopţi i-am scos din vagoane şi i-am adus pe paturile de suferinţă din spitalul nostru.

Cu multe dureri şi chinuri prin care treceam şi noi împreună cu suferinzii răniţi şi contagioşi a sosit şi armistiţiul şi mai pe urmă demobilizarea trupelor. Pe noi călugării ne-a mobilizat din nou şi am trecut în Basarabia prin punctul **Acherman Budachi.** Aci am intrat din nou în serviciul de îngrijirea bolnavilor la un sanator militar eu şi alţi 12 fraţi monahi, până la data de 1 Septembrie 1918, când ni s'a dat drumul a ne retrage şi noi cei din teritoriul ocupat la mânăstirile noastre.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Alătur în copie certificatul de serviciul îndeplinit în spitalul Crucii Roşii No. 4

„Societatea Naţională de Crucea Roşie a României. Spitalul de Campanie" No. 4.

CERTIFICAT

Se certifică de noi că ierodiaconul Rafail Diaconescu a fost în serviciul acestui spital de la 10 Decembrie 1916 până la 28 Mai 1918, data demobilizării spitalului, îndeplinind atribuţiuni de infirmier şef. A îngrijit cu mult devotament de bolnavi îndeplinindu-şi cât se poate de bine şi priceput atribuţiunile. In tot acest timp a îngrijit aproape numai de bolnavi contagioşi, — tifos exantematic, febră recurentă etc. — A fost bolnav de tifos exantematic în luna Iulie 1917, boală pe care a contractat-o în îndeplinirea conştiincioasă a datoriei patriotice.

Medic şef al Spitalului
Medic Locot. Colonel, (ss.) Gratoschi
No. 2515 1918 Maiu 28

Afară de aceasta sunt medaliat de două ori în timpul Campaniei : I medalia „Crucea Comemorativă" cu brevet şi al II-lea „Crucea Regina Maria cu brevet" pentru zel şi devotament.

Aceste sunt pe scurt cele din partea subsemnatului petrecut în timpul campaniei 1916-1918. Şi atunci se face întrebare : când toţi ostaşii ce au scăpat cu viaţă au fost răsplătiţi de ţară noi călugări cu ce am fost răsplătiţi ?

Protos R. Diaconescu
1. I. 1938.

Exemplele arătate până acum dovedesc cu prisosinţă rolul cel mare de păstori ai ofiţerilor şi ostaşilor în toată vremea campaniei, în lupte şi în spitale, pe care preoţii şi călugării l-au îndtplinit cu multă dragoste şi pricepere.

Mi-aduc aminte de cuvintele ce ne-a spus un bătrân general la Şcoala Militară de Ofiţeri de Rezervă de Artilerie din Craiova în anul şcolar 1926-27 : „un război nu se câştigă numai cu tunuri şi obuze ; primul element necesar este însufleţirea". Această parte atât de importantă „însufleţirea" au cultivat-o preoţii şi călugării cu toată convingerea !

Aprecierile şefilor sunt un bine meritat şi cinstit prinos de recunoştinţă adus cinului preoţesc şi călugăresc !

Piatra cea din capul unghiului, pe care la început n'au băgat-o în seamă ziditorii, a fost pusă în edificiul României Mari, de nişte modeşti apostoli, slujitori la sfintele altare.

Cu ajutor dela Dumnezeu şi tărie sufletească au cinstit chemaera Patriei şi Bisericii cu fapte ca acelea de mai sus, arătate cu toată obiectivitatea de comandanţii de front şi spitale.

Pilda acestor preoţi[66] va fi înaltă povăţuire în viitor, pentru noi şi urmaşii noştri în sfânta slujire a Patriei şi Altarului !

---

66) Mobilizaţi 253. Morţi, dispăruţi, prizonieri : 24, răniţi : 6.

ACTIVITATEA CĂLUGĂRIŢELOR

• ...„Nici călugăriţele n'au rămas mai pre jos în împlinirea datoriei faţă de semenii lor. Astfel, un număr de 20 de călugăriţe notate mai jos au fost trimise din timp în Bucureşti la Institutul surorilor de caritate „Regina Elisabeta" unde au urmat cursurile, iar începându-se războiul, au fost puse sub conducerea Maicei Ana Ghenovici şi repartizate la diferite spitale în Bucureşti, unde au rămas şi sub ocupaţia Germanilor, şi de la cari au obţinut certificate foarte frumoase de modul cum şi-au făcut datoria, chiar faţă de răniţii lor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un alt număr mai mare de călugăriţe au urmat cursurile de infirmiere la spitalul din Tg. Neamţ, sub conducerea Maicei Epraxia Macri şi repartizate în timpul războiului la diferite spitale regionale din P. Neamţ, Fălticeni, Botoşani, Dorohoi, Vaslui, Bârlad, etc., unde şi-au făcut cu prisosinţă datoria.

Călugăriţele care au urmat cursurile Institutului Surorilor de Caritate „Regina Elisabeta" din Bucureşti, în anul şcolar 1914-1915.

Evghenia Dumbravă,Elefteria Ţugui, Ana Mătăsaru, (Agapia) Olimpiada Vasiliu (Varatec) Magdalena Galiş (Agapia) Evlampia Porcuţanei, Polheria Andrieş, Epraxia Neagu, Evghenia Giosan, Serafima Bădău (Varatec).

Călugăriţele cari au urmat la Institutul Surorilor de Caritate în anul şcolar 1915-1916

Agapia Garoi, Galenia Petracescu, Efrosina Rusu (Agapia) Antonia Popovici, Elpidia Samson, Tecla Agafencu, (Agafton) Tomaida Căprioară, Leontina Joimir, Platonida Hreţcu, Evlampia Borşoaiei (Varatec).

Călugărițele pregătite pentru serviciul „Crucei Roșii" și repartizate la spitalul „Crucea Roșie" din Piatra-Neamț, condus de Doamna Lucia Bogdan

Agnia Popovici, Agafia Velase, Agapia Goroi, Agripina Apostol, Iulia Chirilă (Agapia) Olimpiada Ionescu, EpraxiaGhiață, Miropia Zugrăvescu, Petrina Dascălul Ilie, Veronica Petrei, (din mănăstirea Varatec).

Călugărițele repartizate la spitalele regionale din Iași

Evghenia Cărăușu, Evghenia Const., Efrosina Dimitriu, Agafia Huțanu, Filoteia Cășariu, Stratonica Vasiliu, Ecaterina Statachiu, Ermiona Ionescu, Epraxia Irimescu, Calipso Epure, (Varatec).

Călugărițele repartizate la spitalele regionale din Dorohoi

Elisabeta Chindea, Macrina Luca, Sevastia Bistriceanu,Csenia Sasu, Iunia Ianoș; Evghenia Ilincăi, Ecaterina Zaharia, Glicheria Gavrilă, Matrona Onucu, Agnia Stamate (Agapia)

Călugărițele repartizate la spitalele regionale din Botoșani

Nazaria Vizoschi, Nimfodora Pavliu, Suzana Vieru, Varvara Ivanov, Veronica Talpan, Tavefta Corhan, Asinefta Benea, Zenovia Roman, Calistina Zaharia, Capitolina Neagu, (Agafton).

Călugărițele disponibile din mânăstirea Agapia.

Agafia Andrei Surdu, Agafia Ungureanu, Maria Luca, Agafia Boroianu, Augusta Crezantu, Epistimia Obreja, Marta Nestor, surorile : Ana Botez, Elena Gogan, Aglaia Irinei, Natalia Pavel, Ecaterina Lupușor, Elena Felin, Elena Chilu, Ioana Todiruț, Maria Ilie, Paraschiva Dobrea, Axinia Negură, Elisaveta Halașanu.

Călugărițele disponibile din mânăstirea Văratec.

Efrosina Pancu, Olimpiada Nicolau, Cleopatra Vițelariu, Iustina Stanciu, Eleonora Ciobanu, Paisia Terchene, Manasia Cosău, Luchia Hudeci, Asinefta Vadanei, Calinica Popa, Epifania Gâdeoiu, Amfilofia Marcu, Alexia Popovici, Anatolia Zugrăvescu, Csantipia Scutariu, Epraxia Nuțu, Evghenia Grințescu, Serafina Scurtu, Sora Pandora Gavrilescu, Epraxia Verdescu, Fevronia Bobulescu, Miropia Gheorghiu, Maftidia Cârjă, Mina Anghelea, Nicanora Checheriță, Olimpiada Lenciuc, Polixenia Avram, Ripsi-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

mia Costachescu, Sofia Buga, Zosima Chioariu, Evsevia Lupu, Agafia Petrone, Eleonora Hanganu, Iulia Cosma, Ahilina Bordeianu, surorile: Ruxandra Nicolau, Maria Hociotă.

Unul din spitalele conduse de maici după cum am spus mai sus, a fost prins în captivitate la ocuparea Bucureștilor. In acest timp maicele au fost de un real folos în îngrijirea răniților prizonieri. In cele din urmă, înșiși germanii, admirând devotamentul lor, le-au făcut posibilă trecerea prin frontul depe Siret în Moldova, gratificându-le cu medalii ale Crucei Roșii germane, pentru activitatea lor.

Prin purtarea lor demnă și prin răbdarea și activitatea lor, călugărițele din Eparhia Moldovei, au fost o laudă a societății Crucea Roșie și Statului Român.

Arhimandrit Teoctist Stupcanu,

Fost șef al misiunei Călugărilor infirmieri și brancardieri [65].

Mărturia celor 3 călugărițe dela „Surpatele"-Vâlcea

După întregire, slujitorii altarului s'au întors la sfânta slujire, fără a cere vreo recunoștință. Noi nu cerem recunoștință dela oameni! Avem un alt sfânt ideal! Recunoștința omenească se poate vedea din simpla și sguduitoarea spovedanie a celor 3 călugărițe dela Surpatele, care—ca toate celelalte—și-au împlinit cu sfințenie datoria pentru țară, iar după predarea spitalului către Crucea Roșe au rămas pe drumuri muritoare de foame, fără să se gândească nimeni că ar merita bunăvoință și ajutorare!

„Subsemnatele monahii: Varvara Predescu superioara Sfintei Mânăstiri Surpatele județul Vâlcea, Neonila Predescu și Ecaterina Ionescu, luând cunoștință de informațiunea publicată în ziarul „Glasul Monahilor" din 12 Decembrie 1937 cu privire la rolul ce l-au executat monahii sau monahiile ca sanitari atât prin spitale, cât și pe front, în timpul războiului 1916-1918, căutăm pe această cale a da câteva informațiuni asupra serviciilor

---

65) Cele șase tablouri pe care Onorata Societate de Cruce Roșie a României a avut bunăvoința a mi le pune la dispoziție spre cercetare și în care se află situația fiecărui călugăr, cu mutațiile, numărul de ordine, data concedierii, a demobilizării etc., mi-au dat posibilitatea să verific afirmațiile P. C. V. Părintelui Teoclist Stupcanu, care corespund în totul cu datele dela Soc. de Cruce Roșie, de a căror publicare n'a mai fost nevoe. N. A.

sanitare ce le-am îndeplinit în calitate de surori de caritate, crezând că vor contribui cât de puțin la lucrarea ce se va întocmi.

In anul 1916, am urmat cursurile pentru Crucea Roșie, la Sfânta Mânăstire Dintr'un lemn, județul Vâlcea, învățând teoria mică, predată de două ori pe săptămână. In ziua de 15 August 1916 am fost mobilizate pentru spitalul Râmnicul Vâlcea No. 33-34 regimentul 2 Vâlcea, făcând serviciul cu domnul doctor Odobescu. Spitalul s'a format în clădirea Seminarului din Râmnicul Vâlcea, unde am îngrijit de răniți. In ziua de 8 Noembrie s'a evacuat spitalul la Galați, la teatrul Central. In Galați am stat 2 luni—până la 1 Ianuarie—de unde am fost nevoiți să plecăm în direcția Dorohoiului. In Dorohoi ni s'a pus la dispoziție localul tribunalului. Tribunalul l'am găsit într'o murdărie nemai pomenită, **iar noi am fost muncite ca niște roabe până l-am scos la lumină, îngrijind și de bolnavi și fiind forțate prea mult la munca brută, ne-am îmbolnăvit de plămâni și neavând mijloace să ne căutăm am suferit până la sfârșit boala de care suferim și astăzi.** Din Dorohoi ne-a evacuát cu spitalul în comuna Folteşti județul Covurlui, unde am avut ca doctor pe domnul maior Atanasiu, făcând serviciul în bărăci. In Folteşti am stat 5 luni de unde apoi ne-a evacuat cu spitalul în comuna Bereşti, acelaş județ. In spitalul din Bereşti am îngrijit răniții dela Mărăşeşti, până la desființarea spitalului în luna August 1918.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dela Bereşti ne-am transportat la Galați, unde spitalul a fost predat la Crucea Roșie, **iar noi am rămas fără niciun serviciu, ajungând muritoare de foame pe străzile din Galați.** Văzându-ne fără niciun ajutor am plecat cu direcția Barboşi, dorind a trece în teritoriul ocupat, însă neputând trece fără „permis-ausweis" am fost nevoite a ne întoarce din nou la Galați. Bunul Dumnezeu ne-a scos în cale pe domnul doctor Măcelaru care ne-a luat sub îngrijirea dumnealui și la care am stat timp de 3 luni de zile până am putut scoate „permis-ausweis".

Permisele-ausweis au fost scoase dela Iași de către părintele Gheorghe Niculescu, administratorul spitalului, care astăzi este Episcop al Buzăului sub numele de Ghenadie Niculescu.

Toate actele ce le-am putut obține din război sunt la asociația surorilor de caritate în strada Dr. Felix No. 73, București

(ss) Varvara Predescu, Superioară
(ss) Monahie Neonila Predescu
(ss) Ecaterina Ionescu

Monahia Mina Hociotă, ort. Mânăstirea Nămăești-Muscel.

„Sunt născută în Sălișteă lângă Sibiu, unde am stat până la vârsta de 14 ani, când am plecat la mânăstire din cauza prigoanei Ungurilor, care ne-au lipsit de libertatea de a vorbi limba mamei în școală, unde numai în limba ungurească învățam lecțiile. Vă puteți închipui ce bucurie am simțit, când am putut să slujim și să ajutăm pe frații noștri, care ne-au liberat de sub jugul strein unguresc.

Am stat la mânăstirea Văratic 10 ani. Acolo am fost călugărită; iar de 13 ani sunt în mânăstirea Nămăești. Am absolvit institutul surorilor de caritate Regina Elisabeta din București, cu diploma No. 111. In timpul războiului am stat un an la Tecuci la spital, apoi făceam serviciu transportând răniții până la Vaslui și Iași. In 1917 am fost trimisă la Spitalul No. 271 din Iași (Seminarul Catolic) până în 1918, când am obținut certificatul pentru terminare și întoarcere la mânăstire, cu aprecierile cele mai frumoase.

Noi călugărițele și călugării ne-am pus în nesiguranța vieții pentru tron și pentru țară și am slujit cu credință și am mers în răsboiu cu toată conștiința, în ajutorul răniților pentru care am muncit cu un sentiment sfânt, să le ajutăm în suferință.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Noi ne-am împlinit datoria nu ca niște oameni, ci ca niște ostași ai Domnului și ai țării noastre, făcând „ascultarea" până la capăt, la terminarea războiului. Așa să ne-ajute Dumnezeu, după conștiința cu care am slujit țara cu dragoste de cetățeancă română și de ardeleancă".

Aș dori să se gândească cititorul la tagma noastră călugărească, la acei ostași ai Domnului, cari și-au împlinit „ascultarea " patriei cu zel și abnegație și s'au întors la metania lor, la sărăcia din mânăstiri în care viețuesc, la mizeria necercetată de nimeni și desigur că se va încredința că aceste ființe, — călugări și călugărițe — merită mai multă atențiune din partea Statului și a noastră a tuturor, mai mult respect și recunoștință.

ANEXE

SCURTE INSEMNARI DIN APRECIERILE COMANDANȚILOR ASUPRA ACTIVITAȚII PREOȚILOR IN CAMPANIA 1916—1918

(Culese din lucrarea Pr. Ic. C. Nazarie : Activitatea preoților de armată, București, 1921).

1. PR. ALEXANDRESCU GH. BUCUREȘTI, dela tren sanitar Nr. 10 „stă zi „și noapte între răniți și aceștia au fost 10.000, îmbărbătându-i „cum numai Sf. Sa putea, lucru ce l'a făcut de neuitat printre „răniți și admirat printre ceilalți. Neobosit, blând și gata la orice „sacrificiu.. A zăcut greu de tifos". (Dr. Păcuraru).
2. PR. ALEXE V. DIN TARGOVIȘTE, dela Brig. 12 de Artilerie. „Citez prin „ordin de zi pe regiment pe **preotul Iconom D. Alexe** din Târgo- „viște care în toate ocaziunile, cu toate luptele, n'a lipsit un minut „de lângă trupă, îmbărbătând-o continuu. A mers până acolo cu **„devotamentul că s'a dus pe câmpul de bătae între tranșeele noa- „stre și cele dușmane,** aducând pe cei ce-și făcuseră datoria „pentru patrie, sub focul năpraznic al inamicului, spre a le da „ultima binecuvântare". (Lt. Col. Buteanu, Brigada 12 Artilerie).

NOTĂ EXPLICATIVĂ.

Metoda științifică istorică îmi impunea să public în întregime toate foile calificative ale preoților de armată, din cele două campanii 1916—1918, 1919. Mi-a fost însă imposibil pentru următoarele motive :

1. — Cele peste 500 foi calificative ar fi alcătuit singure o carte și n'aș fi putut împărtăși cititorului partea a doua „temnițe și lagăre", prevăzută în planul meu.

2. — Am cercetat multe foi calificative și m'am încredințat că sunt alcătuite cam după același calapod : regimentul, numele preotului, titlul

3. PR. ANDREESCU LUPAŞCU, BUCUREŞTI dela Brigada 11 Artilerie. „N'am avut decât cuvinte elogioase de adresat şi ne felicităm că „avem în mijlocul nostru un reprezentant bisericesc de talia preo- „tului Andreescu". (Lt. Col. Gabur).

„Este foarte cult, cu calităţi sufleteşti care-l disting, iubit foarte „mult de ofiţeri. A însoţit regimentul atât pe front, cât şi în Basa- „rabia, în luptele cu bolşevicii la Bender" (Col. Mărculescu).

4. PR. ANGHELESCU A., MLĂJET-BUZĂU dela Reg. 48/49 Infanterie „A „luat parte la toate luptele şi greutăţile. Zilnic în mijlocul solda- „ţilor. A contribuit mult la ridicarea moralului trupei. A desfăşurat „o activitate rodnică şi de toată lauda". (Lt. Col. Popescu şi Negreanu).

„L-am văzut întotdeauna la datorie în tranşeele cele mai înaintate „şi sub bombardamentul vrăjmaş. Munceşte sufleteşte asupra în- „tregului Regiment". (Col. Nedeianu).

5. PR. BACULESCU N., CÂLCEŞTII DE SUS-GORJ, dela Brig. I Călăraşi. „In timpul epidemiei a arătat cât de frumos ştie să-şi îndeplinea- „scă misiunea. La Cocuteni au rămas numai exantematicii împreu- „nă cu preotul, care şi-a continuat misiunea cu aceeaşi conştiinţă „şi devotament" (Col. Romalo).

„A contribuit să îmbărbăteze pe ofiţeri şi trupa, a ajutat pe medic". (Col. Florescu).

„La Sălişte sluja morţii sub cel mai cumplit bombardament de „artilerie de toate calibrele... zi şi noapte (patru luni) în tranşee „printre bravi... Tot timpul luptelor nu am avut nici un dezertor „şi aceasta se atribue în mare parte Sf. Sale... Este o podoabă „nespus de frumoasă a clerului român" (Col. Nicolescu).

6. PR. BADAŞCA I. DIN SILIŞTRA, dela Brigada 15 Artilerie. „Foarte des- „toinic şi de o înaltă moralitate". (Col. Răşcanu).

„Şi-a împlinit îndatoririle cu multă sfinţenie, cu un devotament „fără seamăn. Pe zona de refacere se îngrijea de bolnavi fără „teamă de contagiune. In cursul luptelor dela Mărăşeşti a dat „probă de un curaj neîntrecut... Stimez şi consider pe Preotul Bă- „daşcă, ca pe un suflet de elită şi un eminent preot militar". (G-ral Răşcanu).

---

academic ce posedă, pedepse, recompense, unitatea dela care a venit, data prezentării la corpul de trupă sau spitalul respectiv. Toate aceste lucruri le poate afla cititorul din cele două tablouri anexe alcătuite după datele din arhiva serviciului istoric al Marelui Stat Major al Armatei.

3. — Partea principală ce ne interesează — activitatea preotului — a fost scoasă de răposatul părinte Constantin Nazarie, fostul conducător al serviciului religios al armatei în timpul războiului întregirei, după aceleaşi foi calificative şi rapoartele de propuneri la înaintare şi decorare care cuprind aprecierile ofiţerilor comandanţi asupra faptelor preoţilor şi foarte rar pe ale sale, publicate în cartea : Activitatea preoţilor

BCU Cluj / Central University Library Cluj

7. PR. BĂJENARU V. BUCUREȘTI, dela Reg. 1 Grăniceri. „Niciodată nu „am făcut mai senin o așa propunere, care tinde ca preotul Re„gimentului I Grăniceri să fie avansat în mod excepțional. **Preotul „Vasile Băjenaru din București** a fost lângă mine în gloanțe, în „obuze, pretutindeni. Este un om extraordinar, adevărat apostol al „tuturor frumoaselor credințe", iar Maiorul Dimitriu adaogă: „Dacă „Regimentul și-a căpătat renume, desigur, în mare parte se data„rește preotului Băjenaru". (Col. Zizi Cantacuzino-Grănicerul).

8. PR. BĂRBULESCU I. IOAN CÂMPULUNG, dela Reg. 30 Infanterie. „In „toate luptele prea frumoase ce le-a dat acest regiment, îmbărbă„tând și întărind pe ostași chiar sub ploaia de gloanțe și obuze „inamice". (Col. Capeleanu), iar D-l. General Alexiu adaogă: „A „fost nelipsit depe front și din lupte... Nu pot să am pentru acest „venerabil preot decât cele mai frumoase cuvinte de laudă"...

9. PR. BĂRLIBA GH. VÂNĂTORI-NEAMȚ, dela Reg. 31 Infanterie. „Ade„vărat duhovnic bisericesc, care-și iubește misiunea și patria... In „timpul luptelor a dat ajutor sanitar, pansând pe răniți... Preot „demn și foarte muncitor".... (Lt. Col. Gagiu).

10. PR. BAZILESCU ST., BALȘ-ROMANAȚI dela Spitalul Mobil Nr. 11. ....„Deși în vârstă de 60 ani, a făcut serviciul pe front la Reg. 66 în „Dobrogea, unde a fost propus spre decorare și înaintare. La acest „spital a contractat exantematicul... După o convalescență de o „lună, deși încă foarte debil, și-a reluat serviciul cu un zel și de„votament de adevărat apostol". (Dr. Pomponiu).

11. PR. BELDIE I., FARȚANEȘTI-COVURLUI dela Reg. 51 Infanterie. ....„A „luat parte la toate luptele date de regiment în Dobrogea; s'a „arătat un prea bun patriot. A secundat pe medicii corpului la „pansarea răniților, chiar și sub ploaia de gloanțe. Nu am decât „cuvinte de laudă pentru modul cum și-a împlinit serviciul. In re„zumat este un element prea bun și se poate pune temei pe dân„sul". (General Serbescu).

12. PR. BOCĂNESCU C., CALVINI-BUZĂU, dela Reg. 8 Infanterie. „...In

---

de armată, București, 1921). Am rezumat aprecierile acestea, folosindu-le pentru cuprinsul lor istoric. Le-am publicat într'o ordine alfabetică alcătuită de mine, după numele preoților.

Procedând astfel, socotesc că am împăcat oarecum cerințele metodei științifice istorice: partea întâia a foilor calificative aflând-o cititorul în tablourile din anexe, iar partea principală în rezumate.

Dealtfel, trebuie să precizez că în alcătuirea acestei lucrări nu am urmărit în totul metoda științifică a disciplinei ce predau în școală, ci pur și simplu adevărul istoric, însemnând ca un cronicar cinstit partea de contribuție a însuflețirii și jertfei unor membri ai tagmei noastre preoțești pentru întregirea neamului, după isvoarele și informațiile ce le-am putut avea, spre realizarea gândurilor mărturisite în prima pagină din prefață.

„timpul reorganizării, cu ocazia epidemiei de tifos exantematic a „fost nedesliipit de bolnavi, contribuind într'o măsură foarte largă „la restabilirea moralului bolnavilor. Il califlc de confesor distins „și eminent, cu calități morale demne de imitat și laudă pentru „întregul cler bisericesc". (Col. Voicescu).

„A fost propus a fi avansat maior" „Menține în totul părerile co- „mandantului său". (Col. Lișcu, G-ral Razu).

13. PR. BOTEZ V., FLOREȘTI-PUTNA, dela Brigada 6-a Roșiori. „A dat „multă însuflețire trupelor... în timpul refacerei a lucrat alături de „medici... prin predici și ajutoare celor răniți, menține moralul și „buna dispoziție a soldaților noștri". (Col. Davidoglu).
14. PR. BRĂESCU MIRCEA, MUNCEL-TECUCI, dela Ambulanța Div. 14-a. „...Și-a făcut cu conștiinciozitate datoriile sale de preot..." (Col. Toiescu).
15. PR. BRUDIU I., NEGRILEȘTI-TECUCI, dela 6 Evacuare. „Vizitând spi- „talul l-am găsit bolnav de tifos, jertfă a datoriei. Referințele șe- „fului spitalului sunt excelente". (Ic. C. Nazarie).
16. PR. BRUMUȘESCU D-TRU, dela Reg. 43/59 Infanterie. „S'a oferit de „bună voie să meargă în campanie... Totdeodată și-a făcut datoria „în conștiință. Am fost foarte mulțumit de serviciile aduse corpului, „pentru care a fost propus și înaintat. Preot foarte serios, s'a pur- „tat cu multă demnitate atât în mijlocul trupei, cât și între ofi- „țerii corpului"... (Col. Pomponiu).
17. PR. BUZESCU, CORBU-OLT, dela Reg. 4 Infanterie. „A însoțit trupa, „pe care n'a părăsit-o în nici o împrejurare. Datorită felului de „a-și face datoria a contractat febra recurentă. A construit o ca- „pelă în dosul frontului". (Col. Calotescu), iar d. general Mărgi- neanu adaogă : „Element distins, ce face cinste corpului clerical. „In cele mai grele situații a fost în mijlocul soldaților sub ploaia „de gloanțe... a dat un prețios concurs medicilor pansând rănițli „și îngrijindu-i".
18. PR. BUJOR GH., LETEA NOUĂ-BACĂU, dela Brigada 8-a Artilerie. „Și-a împlinit cu cea mai mare conștiinciozitate, abnegație și de- „votament misiunea sa de confesor". (Lt. Col. Velescu).
19. PR. CĂLIN GH., BUCUREȘTI, dela ambulanța Diviziei a 3-a. „...A fost „la înălțimea misiunii sale". (Col. Ionescu).

„A adus cel mai real serviciu unității... a oficiat sub bombarda- „ment... din propria sa inițiativă a dat totdeauna cel mai prețios „concurs medicilor, în pansarea răniților"... (General Mărgineanu).
20. PR. CĂRLĂNESCU M., BOGDĂNEȘTI-SUCEAVA, dela Brigada 14 Arti- lerie. „...La Sălătruc, găsindu-se la postul de prim ajutor unde „pansa și mângâia pe răniți, a fost atins de o schijă la piciorul „drept... nu a dat un pas înapoi dela postul său, arătând mult cu- „raj și bunăvoință... ridicând moralul soldaților, pregătindu-i pen- „tru noi lupte... Sub bombardamentul intens al inamicului a oficiat „înhumarea ofițerilor și soldaților căzuți la Nămoloasa"... (Col. Ghiorghiu).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

21. PR. CERBULESCU I., RUSĂNEȘTII-DE-SUS-ROMANAȚI, dela Spit. I Evacuare. „...Cu un devotament de toată lauda și-a făcut întru totul „nu numai datoria de preot, dar a depus și o activitate neobosită „în îngrijirea răniților... iubit și stimat de ofițeri și soldați". (Dr. Plăvănescu).

22. PR. CERNĂIANU V., RACOȚI-GORJ, dela Reg. Gorj Nr. 18. „Dela de- „cretarea mobilizării și până astăzi a stat necontenit în mijlocul „ostașilor, pe care i-a îmbărbătat cu vorba și cu pilda... și-a în- „deplinit datoria preoțească cu toată abnegația și dragostea „creștinească, necruțîndu-și persoana în nici o ocazie... Părintele „Cernăianu a întărit prin cuvântul său multe firi clătinate de nos- „talgie și de suferințe. Model de cinste și de muncă, acest preot „face onoare instituției bisericești și face onoare regimentului pe „care-l servește. Demn în toate manifestările Sf. Sale, preotul Cer- „năianu și-a căpătat un ascendent moral asupra tuturor, ascen- „dent care a dat roadele cele mai bogate. Consider ca o datorie „a afirma că în izbânzile dela Mărășești și Muncel, preotul Cer- „năianu își are partea sa dreaptă, o largă parte sufletească". (Col. Stănescu).

„Mă unesc întocmai cu aprecierile Cd-tului de Regiment". (Col. Obogeanu).

23. PR. CHIRILESCU V., FĂLTICENI, dela Reg. 23 Infanterie. „A făcut „serviciul la acest corp dela 23 Februarie până la 1 Septembrie „1917... Și-a îndeplinit serviciul bine, fiind la post în timpul crudei „maladii, ce bântuia în acel timp". (Col. . . . .)

24. PR. CHIRICUȚĂ TOMA, BĂRLAD, dela Sect. de Fortific. Tg. Neamț. „A fost repartizat la început la Reg. 12 Infanterie și a luat parte „la toate luptele, îmbărbătând pe soldați... sub ploaia de gloanțe „și șrapnele. Foarte instruit, inteligent, foarte conștiincios în împli- „nirea datoriilor sale" (Col. Mătăsaru).

„A contribuit foarte mult la înălțarea sufletească a oamenilor... „In zilele de 18—26 Sept. 1916, sub foc năpraznic de artilerie, sta „neclintit la datorie, se ruga pentru odihna sufletelor vitejilor aco- „periți atât de țărâna aruncată de camarazi, cât și de proectilele „dușmanilor". (Maior Aricescu).

„Se achită în mod elogios de însărcinările ce-i revin". (G-ral Panaitescu).

25. PR. CEAPĂ VICTOR, BRAN-FĂGĂRAȘ, dela Reg. 10 Vânători. „...Regimentul nu poate să-l recomande mai bine decât să-i „aducă laude". (Col. Oprescu).

26. PR. CERNESCU CHIRIȚĂ, BUCUREȘTI, dela Spit. Evacuare Nr. 12. „In tot timpul a căutat prin cuvânt și prin fapte a fi la înălțimea „situației sale de părinte duhovnicesc". (Dr. Ghiorghiu V.)

27. PR. CIOSU GH., BÂRSĂNEȘTI-BACĂU, dela Spit. Evacuare Nr. 19. „...fost la 55/67 Infanterie, a luat parte la toate operațiunile re- „gimentului în Transilvania și în retragere"... (Lt. Col. Gh. Dragu). „La spital a servit cu mult zel și devotament". (Col. indescifrabil).

http://www.digibuc.ro/ Centrul Internațional Virtual de Cărți

28. PR. COMĂNESCU IOSIF, CODLEA-BRAȘOV, dela Spit. Mobil Nr. 13. „A urmat oștile române în retragere. S'a devotat cu trup și su- „flet armatei române, pe care a servit-o cu devotament..." (Col. Constantinescu).

29. PR. CONSTANTINESCU C., HÂRLĂU, dela Reg. 69/77 Infanterie. „A făcut și campania din 1913, atunci și acum și-a făcut foarte „bine datoria". (Col. Bunescu).
„A stat în linia I-a încurajând luptătorii... A luat parte la luptele „dela Mărășești, Nămoloasa, Răzoare și Panciu". „A fost un „exemplu de îndemn, sânge rece și curaj pentru trupă, ca și „pentru ofițeri. Un preot și un ostaș model"... (Col. Cosmiță).

30. PR. COTENESCU GH., STOENEȘTI-MUSCEL, dela Spit. 2 Evacuare, „...E o podoabă a clerului nostru... devotament nețărmurit... Tot „timpul și-l petrece în mijlocul soldaților răniți sau bolnavi... „A colectat cărți de citit pentru ei". (Dr. Bărbulescu).

31. PR. CREȚU GH., BUCUREȘTI, dela Reg. 6 Vânători. „A fost întot- „deauna la înălțimea datoriei. In Basarabia a dat dovadă de „multă pricepere, de luminat patriotism și simțăminte naționale, „contribuind foarte mult la aducerea la calea dreaptă a orto- „doxiilor rătăciți de revoluție. A lucrat foarte mult pe terenul „cultural, înființând școli de adulți"... (Lt. Col. Dubert).

32. PR. CUNESCU D., ENĂȘEȘTI-PIATRA OLT, dela Ambul. Div. a X-a. „...In timpul luptelor din Transilvania era în mijlocul brancar- „dierilor îndemnându-i a aduna răniții din gloanțele inamicului" (Dr. Popisteanu). „Din Octombrie 1917 îngrijește orfanii și „populația din Păunești- Putna. A fost propus pentru avansarea „la gradul de maior.

33. DIACONUL DĂNĂU C., TG.-JIU, ajutor al Pr. dela Armata II-a. „...In „timpul luptelor dela Mărășești a fost tot timpul pe front... In- „drăznet și disprețuitor de moarte ca orice bun român. Harnic, „priceput, devotat. Face cinste armatei". (Ic. C. Nazarie).

34. PR. DĂRĂNGĂ N., TG. FRUMOS, dela ambul. Div. a II-a Cavalerie. „...Conduită exemplară... activitate fără preget... pe front s'a „arătat neobosit... Merită a fi avansat". (Maior indescifrabil).

35. PR. DELEANU ILIE ZIMNICEA, dela Reg. 20 Infanterie. „Cu abnegație „și dragoste creștinească a încurajat soldații pe timpul maladiei. „Foarte bun camarad". (Lt. Col. Budeanu).

36. PR. DIACONESCU I., DARVARII DE JOS-VÂLCEA, amb. Div. a II-a. „Și-a împlinit greaua misiune... cu mare râvnă creștinească și „cu mare dor pentru soldații noștri luptători. A fost duhovnicul „bolnavilor de tifos exantematic al Centrului Socola. In Păunești „s'a oferit a fi dascălul copiilor orfani, fapte care i-au adus „laudele D-lui Comandant al Corpului I de Armată" (Dr. Măl- dărescu).
„Este un preot cult, se impune când oficiază. In timpul flagelului „de tifos exantematic, mereu era printre soldați, îmbărbătându-i „cu povețe și sfaturi folositoare".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„...Pentru activitatea desfășurată și pentru calitățile frumoase ce „posedă, îl propun. Merită a înainta". (General I. Vlădescu).

37. PR. DIACONESCU M., TG. NEAMȚ, dela Reg. 11 Infanterie. „Face „cinste clerului ortodox român. Cu multă căldură îl propun spre „avansare". (Lt. Col. Botez). „Face fală preoților din toate punctele „de vedere".

38. PR. DICU P., HODIVOIU-VLAȘCA, dela Reg. 26 Infanterie. „Ușor „rănit la piept. A fost în capul regimentului în tot timpul, în „marșuri și în luptă la postul de prim ajutor. A contribuit la „menținerea moralului ridicat al Reg. (Col. Arbore).

39. PR. DINESCU C., IAȘI, dela Spitalul Mobil Nr. 10. „Disciplinat și „inteligent. Are toate însușirile a fi înaintat (Dr. Jurist).
„Este un element foarte bun" (Dr. Popescu).
„La Turtucaia a trecut Dunărea înnot, cu care ocazie a și fost „rănit". (Iconom C. Nazarie).

40. PR. DOBRESCU VICTOR, CREȚEȘTI-GORJ, dela Brigada I Artilerie. „Merită a înainta". (Col. Buzescu, G-ral Stratilescu, G-ral Văitoianu). „Și-a expus viața până la jertfa de sine. A căzut bolnav „de tifos exantematic. Nu am decât admirație pentru Sf. Sa". (Col. Barca). „A servit de pildă ofițerilor și trupei în toate împrejurările. Îl iubesc și-l stimez". (Col. Tănăsescu C.).

41. PR. DODU ILARION, BĂCANI-TUTOVA, dela Reg. 6 Tecuci 24. „A dat un sprijin prețios medicilor pansând la cot cu ei sute de „răniți, pe care nu-i puteau dovedi. Pe front este un exemplu de „virtute sufletească și de jertfă în fața trupelor. Ca dreaptă „răsplată a virtuților sale, a devotamentului și a spiritului său „de sacrificiu, solicit să fie avansat". (Col. Botea).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

42. PR. DONESCU N., BRĂILA, dela Reg. 45/60 Infanterie. „Este un „ajutor real al ofițerilor. La cele două capele făcute chiar pe front „a oficiat nu ararеori sub focul dușmanului, influențând în mod „palpabil sufletele soldaților. Face un adevărat apostolat". (Maior Dobre).

43. PR. DONOSA N., DOBROVAȚ-VASLUI, dela Reg. 1 Vânători „...A con„tribuit într'o bună măsură la gloria acestui regiment... Nu i se pot „aduce decât laude și mulțumiri"... (Colonel Micănescu, General „Bunescu).

44. PR. DORAS STELIAN, MONAST. COCOȘ TULCEA, dela Reg. 15 Infanterie „Preot cu sufletul curat, foarte patriot și bun povățuitor pen„tru soldați" (Col. Pirici)... „Preot demn și cu multă inimă". (Ge„neral Darvari).

45. PREOT DUMITRESCU L. D., BLANARII BURCHII, PRAHOVA dela Reg. 38 Infanterie. „Foarte mult iubit de soldați și căutat de ofițeri. A „organizat cor. A fost inițiatorul unei biblioteci de tranșee, care „a fost foarte căutată. A colecționat poezii din gura soldatului „A descris luptele din luna August cum și diferitele epizoade ale „ofițerilor și trupei, căzuți eroic." (Col. Cornescu)... „Își îndeplinește serviciul în mod ireproșabil, contribuind într'o măsură largă

„la ridicarea moralului trupei". (Colonel Serbescu) „Preot cult, „care-și face serviciul cu dragoste și pricepere." (Col. Cihoski).

46. PR. ELIAN D. PISCOIU GORJ, dela Reg. 3 Vânători, „s'a purtat în „timpul luptelor ca un adevărat părinte sufletesc al soldaților și „ofițerilor, încurajându-i și legându-le rănile.
„In grelele lupte ce a dus regimentul, în ziua de 9 Septembrie „la Ghimboc și dealul Nucului, unde secția de mitraliere Slt. Chi- „riacescu rămăsese într'un moment dat fără cartușe, Părintele E- „lian... având în spinare două cutii cu cartușe, a mers în fruntea „soldaților"... (Maior Popescu).

47. PR. ENACHESCU BEJAN, BRAILA, dela Reg. 75/76 Infanterie „Foarte „conștiincios, a ridicat foarte mult moralul trupei, întărind iubirea „de patrie..." (Col. Prunaru).

48. PR. EUFROSIN GH., DRAJNA-DE-SUS-PRAHOVA, dela tren Sanit. Nr. 15 „...Purtare exemplară și activitate neobosită. A știut să pregă- „tească trupa pentru lupta grea". (Dr. Câmpeanu)... „E un confesor „model, care și-a îndeplinit misiunea cu tot devotamentul". (Dr. „Belciugățeanu).

49. PR. FLORESCU I., DAMBOVIȚA, (vezi cap. câteva chipuri de preoți).

50. PR. GAVRILESCU ILIE, ROMAN, dela Ambul. Div. VII-a „...Deși trecut „de 60 ani, a făcut serviciul ca confesor al ambulanței în tot „timpul campaniei cu multă tragere de inimă și bunăvoință"... (Col. Dr. Mihăilescu).

51. PR. GADEI I., BARLAD, DELA SPIT. 19 Evacuare. „Și-a îndeplinit în- „datoririle cu cea mai deplină conștiinţiozitate. A fost format cor „cu seminariștii și studenți teologi. A căutat a ridica și întări mo- „ralul soldaților suferinzi"... (Col. Dr. Gheorghiu).

52. PR. GEORGESCU I., OLTINA-DOBROGEA, dela Spit. 15 Evacuare „...prin dragostea creștinească, devotamentul, patriotismul și cu- „rajul ce-a arătat, a știut să ridice moralul răniților și trupei. In „timpul bombardării spitalului de aeroplanele inamice la Cerna- „vodă în 1916 și la Tecuci în 1917, a fost nelipsit dela datorie, „menținând moralul trupei și răniților..." (Dr. Beznea).

53. PR. GEORGESCU G., BUCUREȘTI, dela Reg. 44/68 Infanterie. „A luat „parte cu regimentul la toate luptele, dând întotdeauna probe de „curaj și abnegație... A căutat a ridica moralul soldatului de care „este foarte iubit și apreciat". (Lt. Col. Marinescu, G-ral Moșoiu).

54. PR. GEORGESCU GH. SILIVESTRU, BUCUREȘTI, dela Spit. 17 Evacua- re. „Și-a îndeplinit datoria în mod efectiv și cu devotament, nelip- „sind nici un moment, fie din mijlocul trupei, fie din mijlocul răni- „ților, înălțând starea lor sufletească. A lucrat alăturea de noi, ofi- „țerii sanitari, fie la scripte, la deparazitare și mai cu seamă în „sala de operație și pansamente, unde ajutorul Sf. Sale era foarte „bine venit, prin faptul că personalul era foarte restrâns, în raport „cu numărul, 1000 răniți, de îngrijit. In nici un moment și la nici o „oră din zi și noapte n'a pregetat și nu s'a eschivat dela muncă, făcută numai din dragostea pe care o are către soldați. (Dr. N.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Gheorghiu). Şi-a îndeplinit datoriile cu multă pricepere şi dra-
„goste. In rezumat, nu am putut decât să-i mulţumesc pentru rea-
„lele servicii aduse formaţiei. (Dr. Cristeanu) fiind un foarte bun
„element. (Dr. Gh. Popescu). La unitate a format şi cor."

55. PR. GEORGESCU TH., BUCUREŞTI, dela Tren Sanitar 5. „Deşi cu pă-
„rul alb, n'a ezitat un moment... Şi-a îndeplinit serviciul cu cons-
„ştiinţă, devotament şi voe bună"... (Dr. State).

56. PR. GHEORGHIU I., SULINA-TULCEA, dela Reg. 73/78 Infanterie. „In
toiul luptei, sub ploaia de gloanţe, se ducea la datorie... In luptele
„dela Cleşte, Clăbucet, Dihanul şi Periş, a fost un adevărat apos-
„stol. Merită a fi recompensat pentru curaj şi bune servicii..." (Ge-
„neral Istrate).

57. PR. GRIGORESCU I., CONSTANŢA, dela Brigada 19 Artilerie. „La Flă-
„mânda a fost grav rănit de o bombă din aeroplan... „Destoinic,
„conştiincios, bun predicator... face cinste clasei preoţeşti"... (Ge-
„neral indescifrabil).

58. PR. HODOROABĂ N., PUENII-DOROHOI, dela Brigada 10 Artilerie.
„Un prea bun preot militar, serios în toate acţiunile sale. Patriot
convins"... (Col. Cihoski).. „Fiecare slujbă o termină prin cuvân-
„tări patriotice, religioase, higienice... Preot cult având scrieri de
„morală pe care le distribue trupei în mod gratuit, însoţindu-le de
„cuvântări şi îndemnându-i a lupta pentru ţară şi tron." (Col. N.
„Condeescu).

59. PR. IAMANDI I., VISPEŞTI-BUZĂU, dela Reg. 63/79 Infanterie. „Ener-
„gic, devotat misiunii sale... La Mărăşeşti a dat pildă de virtute
„militară, mergând prin tranşee, cu crucea în mână, înfruntând pe-
„ricolul sub bombardamentul inamic. A dat îngrijire răniţilor..."
(Col. indescifrabil).

60. PR. IONESCU DUMINICA, JIBLEA-ARGEŞ, dela Reg. 2 Vânători. „Ne-
„despărţit de ostaşi.. A ajutat pe medici la pansări şi evacuări...
„iubit de toţi în Reg...." (Lt. Col. Butescu). „In luptele din Dobrogea,
„dela Mărăşeşti, Momâia, Răchitosul Mic.., a încurajat luptătorii
„în primele linii"... (Col. Grecescu)... „A fost rănit în prima parte a
„campaniei. Deşi nu complect vindecat, a cerut să fie retrimis pe
„front..." (Ic. C. Nazarie).

61. PR. IONESCU D., STROEŞTI-VÂLCEA, dela Reg. 42/66 Infanterie „Dela
„începutul campaniei şi-a îndeplinit îndatoririle cu cea mai mare
„credinţă, devotament şi abnegaţie, îmbărbătând prin cuvânt şi
„exemplu. Imbolnăvindu-se de exantematic, şi dându-i-se un con-
„cediu de convalescenţă a renunţat la el. A improvizat un altar
„chiar în tabără"... (Col. Ionescu)... „Prin sentimentele sale, prin
„asistenţa ce a dat soldaţilor bolnavi şi prin întărirea credinţei în
„Dumnezeu şi în victorie, merită avansare". (G-ral Broşteanu).

62. PR. IOANIŢESCU GH., VALEA CALUGAREASCA-PRAHOVA, Brig. 13
Artilerie. „Spirit de devotament şi abnegaţie dus până la sacri-
„ficiu. ...Veşnic printre soldaţi, îmbărbătându-i". (Col. Lupan).

ACC Cluj - Central University Library Cluj

„Este devotat misiunii sale, îngrijind pe soldați de boale molipsitoare... un preot mult conștiincios" (Col. Glodeanu).

63. PR. IONESCU M. I., ALEXANDRIA, dela Spit. Mobil Nr. 4. „A luat parte „cu Reg. 60 la toate luptele din Dobrogea și Dragoslave. Are prea „bune calități". (Lt. Col. Hagi Nicolae).

64. PR. IONESCU GH., CERNATEȘTI-BUZAU, dela Ambul. Div. VI. „Trupa, „ofițerii și noi Comandantul formației privim cu admirație la păs„torul nostru care prin purtarea Sf. Sale a câștigat încrederea, „iubirea și stima tuturor, făcând parte esențială din sufletul aces„tei ambulanțe. Este născut pentru viața de apostolat"... (Lt. Col. Teodorescu).

65. PR. IONESCU ȘT. CAZACU, POIANA-OLT, dela Reg. 3 Infanterie. „Este un preot dintre cei mai meritoși. A stat lângă soldați atât în „perioada de refacere, precum stă și acum cu ei alături în tran„șee, dându-le sfaturi și povețe" (General I. Vlădescu).

66. PR. IONESCU GH., ROȘIORI-ROMAN, dela Reg. 16 Infanterie. „Acest „Preot și-a înțeles misiunea sa... Nu am să-i aduc decât laude și „mulțumiri. Merită a înainta"... (Col. Macri, General Petala).

67. PR. IONESCU ION, NAMAEȘTI-MUSCEL, dela Reg. Teleorman 20. „Cu mult drag și multă însuflețire a urmat regimentul în toate îm„prejurările... A încălzit cu totul pe soldați cu diferite convorbiri „pe front... In Basarabia a luptat pentru naționalizarea populației, „pentru răspândirea graiului românesc și cultului creștin... Preot „distins, face cinste clerului român, pentru care merită toată „lauda"... (Lt. Col. Bărbulescu).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

68. PR. IONESCU VASILE, GROȘETEA-GORJ, (vezi cap. câteva chipuri de preoți...)

69. PR. IORDACHESCU CICERONE, IAȘI, Reg. 4 Vânăt. „A luat parte la „toate luptele, fiind întotdeauna în prima linie, îngrijind răniții și „prin exemplul său îmbărbătând oamenii... Cinstește și preoțimea „și corpul. Pentru curajul și modul cum își îndeplinește serviciul, „îl propun a fi avansat la excepțional" (Col. Rujinschi).

70. PR. IORDANESCU ȘT., PLOEȘTI, dela Brigada IV Roșiori. „Erudit, do„minat de un sentiment național foarte mare, ce se resfrânge și „asupra celor ce-l înconjură... In tot timpul stă în mijlocul trupei... „îmbărbătează sufletul soldatului, venind pe linia I de luptă, ală„turi de subsemnatul (Col. Rusescu)... In Basarabia a arătat multă „dragoste față de populația basarabeană, căutând zilnic prin „sfaturi și predici s'o atragă de partea noastră..." (G-ral Rusescu).

71. PR. JUGUREANU GH., MIZIL, dela Reg. 72 Infanterie. „N'a fost luptă „în care să nu însoțească pe medici, până la cea mai înaintată „linie de foc... pentru pans. oamenilor răniți. A dat dovezi multi„ple de abnegație și sacrificiu. La 23 Noembrie 1916 a căzut pri„zonier în satul Tâncăbești..." (Col. Fărcășanu).

72. PR. LASCU GRIGORE, Vâlcea, dela Spitalul 3 Evacuare. „Deasupra „rasei sacerdotale a îmbrăcat bluza de sanitar și ne-a ajutat „la ridicarea și transportarea răniților în timpul retragerilor,

„precum și la facerea pansamentelor, cu dexteritate. La Sascut, „cu multă râvnă și destoinicie ne-a dat concursul la îngrijirea „bolnavilor de tifos exantematic, expunându-se. A menținut cre-„dința trupei și a bolnavilor în Dumnezeu". (Col. Dr. Butoianu).

73. PR. LEU GH., BUCUREȘTI, dela Tren Sanitar 6. „Poate servi ca exem-„plu și altor confesori. Am admirat curajul și lipsa fricei de moar-„te...în totdeauna în contact intim cu bolnavii. A împărțit gratuit „sute de broșuri, icoane și cruciulițe. La Spit. Mobil Nr. 1 murind „un preot, tată a nouă copii, s'a sbuciumat de l-a îmormântat ca „în vremuri normale, iar de soarta copiilor se interesează ca un „adevărat părinte..." (Dr. Enășescu). „La Reg. 53/63 Infant. a fost „un apostol dintre rarile exemple de preoți ce am întâlnit. Un preot „model, un apostol..." (General Anastasiu).

74. PR. LUNGULESCU D., CRAIOVA, dela Cartierul Armatei a II-a. „A dat „întotdeauna dovezi de abnegație, devotament și curaj". (G-ral Dr. „Antoniu). „...Duhovnic inimos, un fericit exemplu pentru preoții ar-„matei... Cel mai vrednic confesor militar ce am întâlnit, îl cunosc „de mult, din campania 1913, cu care ocazie am constatat din „parte-i un deplin devotament pe timpul holerei"... (G-ral Măr-dărescu).

75. PR. MAINESCU I., BARCANEȘTI-IALOMIȚA, dela Reg. 23 Infanterie. „...Și-a îndeplinit îndatoririle sale cu prea mult zel, fiind nelipsit „din mijlocul trupei, bun sfătuitor al oamenilor. A fost un bun „preot și un bun român". (Col. indescifrabil).

76. PR. MĂNDESCU SP., CALAPAR-DOLJ, dela Brigada X Infanterie. „...Inalt spirit de abnegație și superioare calități... Cuvântul său a „fost un stimulent de speranțe și un suflu de energie pentru trupă... (Col. Grigorescu)... La Nămoloasa a fost în prima linie de luptă, „îmbărbătând soldații și ofițerii..." (Col. Todicescu).

77. PR. MĂNESCU N., APA-SĂRATĂ-MUSCEL, dela Ambul. Div. I-a. „In „tot timpul în mijlocul trupei și răniților spre a le ridica moralul. „A ajutat pe medici. E la înălțimea unui bun și vrednic preot „militar. (Dr. Ceapâru, Dr. Bădescu).

78. PR. MARCU GH., CAȘIN-BACAU, Reg. 14 Infanterie,...preot bun, vor-„bește convingător oamenilor". (Col. Ioan).

79. PR. MĂRCULESCU EMANUIL, CORABIA, dela Reg. 59 Infanterie. „A „venit la regiment din prima zi a mobilizării... a luat parte cu „Reg. la toate operațiile de campanie... a ajutat pe medici la „pansarea răniților... La 12 Oct., a căzut prizonier cu „mine... Merită a i se da recompensă de război, înaintându-se și „decorându-se... (Lt. Col. Homoriceanu).

80. PR. MARINESCU N., BUCUREȘTI, dela Reg. 74/80 Infanterie, „în timpul „diferitelor lupte, personal, cu carabina în mână a luptat alături „de trupă, dând dovezi de curaj. A stat în tranșee nopți întregi în-„curajând trupa, chiar în nopțile cele mai aspre"... (Lt. Col Iordă-chescu).

81. PR. MATEESCU V., VALSANEȘTI-ARGEȘ, dela Brig. III-a Artilerie.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„„Sfătuitor neprețuit...“ Aduc toată lauda binemeritată acestui dis-
„tins preot, cu care clerul se poate făli... pentru curajul și devo-
„tamentul de care a dat dovadă“ (Col. Tomoroveanu).

82. PR. MIHAILESCU GR., BOLDU-R. SARAT, dela Spit. Mobil Nr. 12.
„...preot bun și inimos și-a împlinit serviciul cu sârguință și multă
„dragoste de soldat... (Col. Geroianu)... In tot timpul a fost o că-
„lăuză sufletească atât pentru ofițeri cât și pentru trupă...“ (Maior Damian).

83. PR. MIHAIL N., NARUJA-PUTNA, dela Reg. 4 Vânători. Lt. Col. Beloiu dela **Reg. 4 Vânători** a scris în foaia calificativă a părintelui **Mihail Nicolae din Năruja, Putna,** următoarele :

„E veșnic în mijlocul trupei, totdeauna în linia I-a, pe tranșee, îmbărbătează trupa și o sfătuește în orice ocazie. Curajul ce-l insuflă soldaților îl ilustrează cu exemplul său personal, împărtășind cu ei toate riscurile și pericolele războiului“..., iar camaradul său Lt. Col. Stănescu adaugă :

„In luptele dela Clăbucetul, când dușmanul ne tăiase și linia de comunicație din spate, încercuindu-ne aproape complect am văzut pe acest servitor al Bisericii cu arma în mână, încurajând cele 2 sau 3 plotoane, care mai rămăseseră ca ultime rezerve... Imi fac o datorie de soldat cinstit relevându-vă aceste fapte, care, la un loc cu altele ale multor eroi anonimi, zidesc edificiul mândriei noastre naționale, invocat în fiecare clipă mai ales de cei ce n'au contribuit măcar cu gândul la ei și isvor de răsplătiri mai ales acelora, pe cari vremurile și obiceiurile, i-au ținut departe de zona morții și a suferinței“...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

84. PR. MOISIU C., MUNTENII-DE-JOS-VASLUI, Reg. 7. Rahova Nr. 25.
„A însoțit Reg. în 1918. A ținut predici fără seamă de înălțătoare,
„„care au ridicat covârșitor moralul ofițerilor și trupei. Necontenit
„în mijlocul trupei și ofițerilor, dându-le pildă de curaj, chiar în
„momentele cele mai grele ale luptelor... A stat sub focul artile-
„riei dela 30 Iulie 1917 până la 15 Noembrie 1918... Acest preot
„s'a transformat în militar desăvârșit, fără a uita religia. Bun pre-
„dicator și religios până la fanatism“... (Maior Popovici).

88. PR. MOROIANU A., CARAMURAT-CONSTANȚA, dela Brig. II-a Călă-
„rași dă adevărat curaj oamenilor... A dat mult ajutor răniților,
„iubit de trupă și de ofițeri.... (Col. Scărișoreanu).

89). PR. MURAREȚU D., URDARII-DE-SUS-GORJ, dela Reg. 7 Vânători.
„A însoțit regimentul în lupte și în tranșee, chiar în linia I. A aju-
„tat pe medic la facerea pansamentelor. A mângâiat pe răniți. A
„dat dovadă de curaj, căci în luna Aprilie a însoțit în mod vo-
„luntar recunoașterile de ofițeri și patrule până la rețelele de
„sârmă ale inamicului, aducând și o scrisoare și alte materiale
„găsite în apropierea rețelelor. In lupta dela Hârja (Oituz) a dat
„dovadă de mult curaj. (Lt. Col. Paulian)... Fără frică disprețuind
„moartea... (Lt. Col. Rădulescu).

90. PR. MUȘETESCU GH., RUMANEȘTI-MUSCEL, Reg. 1 Mehedinți Nr. 17.

„Și-a îndeplinit datoria întotdeauna în mod conștiincios... Este „un bun preot sub toate raporturile"... (Col. Ionescu Justin). Părin- „tele Mușetescu s'a achitat foarte bine de misiunea sa... și a con- „tribuit mult la ridicarea moralului ostașului... (General Obo- geanu).

91. PR. MUȘETEANU I., BUCUREȘTI, dela Reg. 21 Infanterie. „A ridicat „moralul și a vindecat sufletul soldaților regimentului — Plin de „patriotism și smerenie... (Lt. Col. Maxim).

92. PR. NANU I., RAȘNOV-BRAȘOV, dela Sect. I Fortificații. „Pe lângă „apostolatul său de preot, mi-a servit și ca medic în sectorul Te- „cuciu, plin de tifos exantematic și febră recurentă... A fost un „colaborator prețios... (Lt. Col. Seicaru). Este un preot distins, în- „vățat, cucernic și foarte devotat serviciului..." (G-ral Panaitescu).

93. PR. NICOLAU I., PLOEȘTI, dela Spitalul Evacuare Nr. 13. „Un ele- „ment neobosit... (Dr. Diamandescu)... Foarte blând cu trupa și „bolnavii... Și-a îndeplinit serviciul cu multă evlavie alinând su- „ferințele și întărind credința... (Col. Dr. Ionescu).

94. PR. NICOLAESCU, CHIOJDU-BUZAU, dela Reg. 5 Vânători. „Este un „preot desăvârșit, un prea bun cunoscător al istoriei neamului „dând ostașilor o dulce și sănătoasă hrană sufletească..." (Col. Epure).

95. PR. NIȚU GH., ROMAN, Brigada 7-a Artilerie. „A intrat în campanie „cu Reg. 8 Artilerie. In luptele dela Odorheiu a stat tot timpul „lângă tunurile bateriei 6-a... A dat ajutor serviciului medical... „Bolnav de pleurezie... Cultură superioară, caracter distins, ex- „celent camarad... (Col. Hentescu).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

96. PREA CUCERNICUL ICONOM CONSTANTIN NAZARIE, profesor de morală la Facultatea de Teologie din București. A fost ales de către Sf. Sinod, în unanimitate, ca Protopop al Preoților de Armată, încă din 15 Mai 1915, cu scopul de a conduce preoțimea într'un caz eventual de război.

P. C. Sa se află în capul Serviciului Religios al Armatei, din prima zi a campaniei și până astăzi. Inainte încă de a intra în campanie, dezinteresat și fără nici o plată, s'a ocupat de reglementarea activității preoțești, pe timp de război, făcând Marelui Stat Major, în acest scop, diferite propuneri; așa a elaborat, împreună cu Marele Stat Major, în 1915, „Instrucțiunile pentru preoții de armată", care au servit Preoților drept călăuză de război.

Tot înainte de război a alcătuit și „Cuvântări pentru ostași", recomandate de Marele Stat Major, Comandamentelor Armatei.

In vara anului 1916 a ținut conferințe, pe Eparhii, cu toți preoții mobilizați, dându-le cu această ocazie toate îndrumările cu caracter militar și religios, relative la ținuta militară și preoțească, care pentru natura lor delicată nu puteau fi date în scris.

Odată cu începerea campaniei P. C. Sa a trecut ca Șef al Serviciului Religios de pe lângă Marele Cartier General.

A fost un auxiliar de cea mai reală valoare pe lângă Marele

Cartier General, în ce privește Serviciul Religios. Toate chestiunile variate și de orice natură referitoare la mersul Serviciului Religios al Armatei au fost deferite, spre deslegare și aducere la îndeplinire, P. C. Sale. Și toate au fost rezolvate și executate prompt și inteligent, fără a se da loc la cea mai mică încurcătură sau nemulțumire.

In timpul campaniei P. C. Sa, verbal și prin diferite circulări, a dat Preoților toate îndrumările trebuincioase pentru îndeplinirea înaltei și delicatei lor misiuni.

In timpul refacerei armatei și a epidemiilor, P. C. Sa deasemenea a dat Preoților impuls și folositoare instrucțiuni pentru ridicarea moralului trupelor și pentru mângâierea celor suferinzi. In această direcțiune n'a uitat nici pe orfanii de război, care au fost recomandați călduros părinteștei îngrijiri a Preoților și Comandamentelor noastre.

A îmbrățișat cu căldură tot ce se atinge de cultură și cler, neexceptând pe cântăreții bisericești, seminariștii, studenții teologi și licențiații în teologie.

A anchetat, în zona interioară și pe front, cazurile de rezort și a adus lucrările la rezultatul dorit, ori unde s'a cerut.

Este un fapt constatat, că preoțimea noastră, în actualul război, și-a făcut datoria cu prisosință. Acest lucru se datorește, însă, în bună parte și imboldului ce s'a dat preoților de către Șeful lor, pe de o parte, pentru situația și autoritatea lui morală, iar pe de altă parte, pentru faptul că, la cea mai mare parte dintre ei le-a fost Profesor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

P. C. Sa este decorat, încă din vreme de pace, cu Răsplata Muncii cl. I-a pentru învățământ, cu ordinul „Coroana României" în gradul de Cavaler și ordinul „Steaua României" — propriu moto — în gradul de Cavaler.

Autor al mai multor lucrări în specialitatea sa.

A servit în armată, optând pentru leafa sa civilă de Profesor Universitar.

Cunoscând de aproape activitatea P. C. Sale și modul cum a condus Serviciul Religios, în vedere că P. C. Sa a funcționat și funcționează dela începutul campaniei și până azi, cu gradul de Colonel asimilat; considerând că marea majoritate a Preoților a obținut câte un grad în actuala campanie, ca o răsplată binemeritată pentru un element distins al Bisericei și al Armatei, cu onoare propun ca să fie avansat, pe ziua demobilizărei, la gradul de General de Brigadă asimilat (General Alevra). Se va supune Ministerului cu rugămintea de a aproba această numire fiind foarte bine meritată Șef de St. Maj., G-ral Cristescu).

Părintele Nazarie !... Iubitul nostru părinte Nazarie... Cel mai drag și scump profesor, care ne-a crescut și povățuit, ne-a îngrijit părinteste în Internatul Teologic, unde ne-a fost director.

Cu câtă smerenie nu treceam pe lângă dânsul, ferindu-ne a-i turbura liniștea bătrâneților... o dragoste creștină, o teamă ames-

tecată cu evlavie, ca pentru un sfânt, un profet din alte vremuri. Suflet mare, profesor cum n'aș putea spune... Lecțiile de morală, de filozofia morală ale părintelui Nazarie, din care Dumnezeu ne-a învrednicit să dăm și noi altora...

Cum să nu-l fi ascultat și înțeles preoțimea în război, când el a călăuzit pașii atâtor generații de slujitori ai altarului și neamului?

Dormi în pace scump părinte..., prin duhul ce ne-ai împărtășit cu milostivire de samaritean și înțelepciunea lui Solomon, trăești prin noi, prin ucenicii Tăi! Nu te-am uitat! Chipul Sf. Tale răsare în fața noastră la fiecare oră ce predăm elevilor, cu sufletul, cu dragostea ce ne-ai dăruit!

97. PR. ONICEANU N., HECI-SUCEAVA, dela Reg. 32 Mircea. „Adevărat „apostol... In marile lupte dela Mărășești, cu crucea în mână, a „adunat și îmbărbătat răslețele cete ale diferitelor unități împingându-le din nou în focul luptei, foc din mijlocul căruia n'a „lipsit un moment. Atunci însă când răpuse de număr, trupele au „fost nevoite a ceda terenul, cel din urmă cu același curaj și cu „același nestrămutat spirit de sacrificiu, a trecut înnot Siretul spre „a nu cădea în mâinile inamicului, ca după o scurtă durată, în „fruntea trupei să treacă din nou pe malul părăsit... In Basarabia „a lucrat cu aceeași căldură pentru cauza națională trezind pe „sătenii Basarabeni asupra originei și folosului unirii cu patria „mumă". (Col. Penescu).

98. PR. OPRESCU H., STURZENI-DAMBOVIȚA, dela Brigada 5-a Artilerie. „A înălțat sufletele soldaților... La Mărășești a stat în mijlocul „lor. A contribuit în mare măsură la partea de glorie a Brigadei „(Col. Borșescu)... N'a avut nici un dezertor... La Bolgrad a for„mat cor la Catedrală. Brav în lupte... (Col. Gavriliu).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

99. PR. PADUREANU P., SEACA-DE-CAMP-DOLJ, dela Brigada II-a Artilerie. „...dând exemple de curaj și îmbărbătare ostașilor pe front, „luând parte la lupte sub ploaia de foc, mai ales în Dobrogea „în jurul Nasovei, când situația artileriei devenise critică, fiind „descoperită de inamic și unde Sf. Sa a stat în mijlocul soldați„lor, îndemnându-i la luptă și încurajându-i să stea la post, fapt „care a ținut pe dușman pe loc până la restabilirea și întărirea „poziției... (Col. Mironescu).

100. PR. PAPADIMA N., TULCEA, dela Ambulanța Diviziei a II-a. „Până „la 1 Aprilie 1917 a servit la Reg. 33, unde s'a achitat bine de „însărcinările date (Col. Pascu). Prin predicile sale a făcut pe „mulți să lăcrămeze și să se înarmeze cu curajul unui bun ostaș „(Dr. Popișteanu) Perfect om al bisericii (Dr. Dobrotescu).

101. PR. PARFENIE A. IOAN., VALEA-GLODULUI-SUCEAVA. „A urmat regimentul în toate ocaziunile până în ziua de 26 Ianuarie 1917, când îmbolnăvindu-se greu a fost evacuat la Ambulanța Divizionară. In tot timpul și-a făcut pe deplin datoria... A adus deasemenea destulă mângâiere, mai ales răniților și bolnavilor. A

contribuit mult la menținerea moralului ostașilor, nelipsind de lângă ei, chiar în momentele critice. Prin faptele și conduita sa demnă a fost de cel mai bun exemplu. (Colonel Racoviceanu).

A fost pe front și în urma boalei contractată acolo a fost mutat aici, unde s'a distins și se distinge nu numai prin îndeplinirea conștiincioasă a serviciului său religios, dar ca preot adevărat se interesează de starea sufletească și trupească a răniților fiind la căpătâiul lor, stimulând și ajutându-ne la bunul mers al formației. A ridicat nivelul cultural al trupei și al bolnavilor prin șezători literare, ținute în fiecare săptămână, foarte mult gustate de soldați. (Dr. Poenaru).

Este foarte activ în îndeplinirea datoriilor sale. (Dr. Popescu).

102. PR. PAUNESCU GH., BUCUREȘTI, dela Spit. 106 „Regina Elisabeta" „Și-a îndeplinit serviciul cu o conștiinciozitate rară, dar a dat „probe de un devotament fără margini față de bolnavii și răniții „Spitalului... ziua și noaptea veghetor... a dat și ajutor trupesc, ca „cel mai bun infirmier... purtare exemplară și demnă, încât de „toți este iubit și respectat... (Maior Mihăilescu).. La Reg. 7 Ra- „hova a stat pe front împărtășind viața de ostaș... A luat parte la „luptele depe Petișoara și muntele Slatina. La plecare a lăsat re- „grete unanime între ofițeri și trupă". (Col. Linde).

103. PR. PETRESCU IOAN, BUCUREȘTI, dela Brigada 5 Roșiori. „A luat „parte în primele rânduri de luptă ale Reg. 2, încurajând și sti- „mulând trupa și ofițerii... dând ajutor răniților... Merită cu priso- „sință a fi avansat" (Gral Sinescu). In Basarabia.. iubit și stimat „de toată sufletarea"... (Gral Olteanu).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

104. PR. PETROVANU GH., IAȘI, dela Reg. 53/65 Infanterie... „a dat dovadă de multă pricepere și curaj, fiind totdeauna în mijlocul ostașilor, dând exemplu de devotament și jertfă de sine. A ridicat moralul trupei.... stând pe zona de bătae. De câte ori am fost în inspecție, l-am găsit în tranșee... In refacere a fost un ajutor prețios medicilor..

A luat parte la luptele Nămoloasa, Cosmești, Mărășești. A fost un element foarte bun, care m'a ajutat mult pe calea îndrumării morale a Regimentului" (Colonel Mihăilescu).

105. PR. PETROȘANU C. PETRE, MIHAEȘTI-VALCEA, dela Reg. 2 Grăniceri. A fost cu tot dinadinsul doctor fără voie! Iată ce i-au scris șefii ierarhici în foaia calificativă:... „A dat dovada unui spirit de jertfă cu adevărat creștinesc. A fost la dispoziția medicilor în tot timpul cât trupa a fost bântuită de exantematic, ajutându-i. In cele trei infirmerii, sute de bolnavi au găsit în Sf. Sa pe lângă un alinător de suferințe fizice și un cuvânt de îmbărbătare. **Când ambii medici au căzut pradă boalei, preotul a rămas singur, ca prin cunoștințele ce căpătase alături de medici să îngrijească de bolnavi.** Puterea sa de muncă, devotamentul și abnegația de care a dat dovadă în aceste zile grele, au făcut din Sf. Sa o a-

devărată icoană de nădejde pentru soldaţi"... (Maior Buricescu), iar generalul Cantacuzino se exprimă că a dobândit în Sf. Sa un preţios prieten.

106. PR. PIEPTU PETRE., TACUTA-VASLUI, dela 3 Vânători... „A contribuit mult la ridicarea morală atât de necesară în timpurile în care ne găsim. In timpul grelelor lupte, preotul Pieptu s'a găsit întotdeauna amestecat când printre luptători, când printre răniţi... prea meritos preot... In momentele cele mai grele a intrat în învălmăşagul luptelor: citez zilele 24—28 Iulie 1917. Activitatea sa ne-a păstrat credinţa că Dumnezeu e cu noi. **Mă felicit şi mă fericesc** că am avut norocul să am în Reg. 3 Vânători un auxiliar ca pr. Pieptu. A fost decorat şi avansat. Merită şi mai mult". (Col. Jujescu).

107. IC. POCITAN V., BUCUREŞTI, Ajutor al Serviciului Religios al Marelui Cartier General, azi Arhiereu Vicar al Sf. Patriarhii.
„...Autor de cărţi, fost superior la Capela Română din Paris, Cul-„tură specială şi generală remarcabilă. Coleg apropiat şi sincer. „Dispune de o putere de muncă excelentă. In tot timpul campa-„niei a fost întotdeauna la post, cu abnegaţie şi devotament. Pri-„ceput şi abil consfătuitor, subsemnatul a avut totdeauna în el un „adevărat ajutor. Răzbătător şi priceput întru îndeplinirea sarci-„nilor ce i s'au dat. Discret şi credincios serviciului, subsemnatul „se felicită de a fi avut un astfel de ajutor inteligent şi propriu „sub toate raporturile Serviciului... A fost decorat cu Sf. Stanislau „Cl. IV. E un cleric care face cinste preoţimei de armată şi clerului „românesc" (Ic. C. Nazarie).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

108. PR. POPILIAN VICTOR, GEMENI-MEHEDINŢI, dela Spit Mobil No. 2. „A format cor bisericesc cu seminariştii şi parte din trupă, ce-„eace a atras admiraţia tuturor... In timpul epidemiei de tifos a „arătat mult curaj, căzând şi dânsul bolnav (Lt. Col. indescifra-„bil)... „Acest stâlp al bisericii şi-a îndeplinit serviciul, încura-„jând sufleteşte şi moraliceşte pe toţi în îndeplinirea datoriei... „mă îndreptăţeşte să-i susţin propunerea... (General Vlădescu).

109. PR. POPESCU ALEXANDRU, HABENI-DAMBOVIŢA, dela Spit Contag. 2, „a înfiinţat în Adjudul Nou o cantină pentru 150 copii orfani... învăţându-i rugăciuni, cântece patriotice şi regule de bună purtare". Este acelaşi preot care „în Ploeşti, Sinaia, Câmpulung a ajutat în mod foarte activ la facerea pansamentelor..., care la Ploeşti a fost ajutor de medic în Spitalul de contagioşi Movila, iar la Dorohoi a funcţionat ca ajutor de medic patru luni, în spitalele de holerici şi tifos exantematic, fiind exemplu de muncă şi dispreţ de moarte"... (Dr. Jacobsohn).

110. PR. POPESCU ARISTIDE, CIOROIU-ROMANAŢI, dela Reg. 19 Infanterie. „Şi-a îndeplinit misiunea cu mult zel şi abnegaţie... A con-„tribuit foarte mult la ridicarea moralului trupei şi ofiţerilor, în „momentele cele mai grele de epidemie. (Col. Bădescu)... Demn, „sârguitor, tipul confesorului militar (Gral Vlădescu). Nu am de-

„cât cuvinte de laudă pentru acest preot, cu care Sfânta Biserică „se poate mândri" (Lt. Col. Ionescu).

111. PR. POPESCU ATANASIE, MURFATLAR-CONSTANȚA, dela Reg. 12 Infanterie. „Și-a făcut tot timpul datoria stând pe front cu regi- „mentul... In mijlocul soldaților, pe linia I tot timpul (Col. Vasiles- „cu)... Nu am decât cuvinte de laudă pentru Sf. Sa... (Col. Vasilescu).

112. PR. POPESCU I., BARBULEȚ-TARGOVIȘTE, dela Reg. 22 Infanterie. „....preot serios, moral, care inspiră foarte multă încredere și dra- „goste trupei... cu puterea de a înflăcăra pe auditor... poate fi „luat ca model în corpul preoțesc. A însoțit regimentul în tot „cursul campaniei... (Dr. Cioroianu).

113. PR. POPESCU C., VLADENI-IALOMIȚA, dela Ambul. Div. IV. „...A „urmat tot timpul formația, în marșuri și pe câmpul de luptă..., „preotul era nelipsit din sala de pansamente... în perioada de re- „organizare a ridicat moralul trupei, fiind mult apreciat de ofițeri „și trupă ca preot cult... Și-a îndeplinit serviciul cu mult zel, devo- „tament și fără preget, până când a căzut bolnav de tifos exan- „tematic, destul de grav... Restabilit, continuă a-și îndeplini da- „toria cu aceeași ardoare, iubire de țară și armată. (Dr. Marian).

114. PR. POPESCU CONSTANTIN, MOVILENI-IAȘI, dela Reg. 2 Vânători. „Și-a îndeplinit cu multă conștiință serviciul său religios... Regi- „mentul n'a avut decât sprijin inteligent, moral din partea sa. A „urmat regimentul în Basarabia. (Col. Constantinescu).

115. PR. POPESCU DAMASCHIN ARHIMANDRIT, HARABAGI-CONSTANȚA dela Reg. 31 Calafat. „...Desinteresat de viață... preot distins, cu- „rajos și un prea bun patriot... (Lt. Col. indescifrabil)... Mă „unesc în totul cu aprecierile Comandantului asupra calităților „deosebite ale acestui distins preot... (Col. I. Dimitriu).

116. PR. POPESCU P. DUMITRU, MOLDOVENI-IALOMIȚA, dela Reg. 47 Infanterie. „Este preot destoinic și cu aptitudini deosebite ca preot „militar. A căpătat încrederea corpului ofițeresc și trupei... (Col. C. Dragu).

117. PR. POPESCU I. GORGOTA, PLOEȘTI, dela Reg. 7 Infanterie. „Are „o activitate plină de devotament, bravură și dispreț de moarte... „Un exemplu viu de îmbărbătare. — Nu odată și-a expus viața... „A contribuit foarte mult a ridica moralul trupei... Un preot exce- „lent, cu o conduită ireproșabilă... a fost tot timpul campaniei „exemplul frumoaselor virtuți omenești. (Lt. Col. N. Cornea). „Im- „părtășesc în totul bunele aprecieri ale Comandantului (Col Neagu).

118. PR POPESCU GH. IOAN, BAZARGIC, dela Reg. 40 Infanterie. „...Mai „tot timpul a stat lângă medici, la postul de ajutor, ajutând la „pansarea răniților... a căutat a propaga credința în victorie, ridi- „când moralul oamenilor... (Lt. Col. Georgescu).

119. PR. POPESCU GR. I., TANGANI-ILFOV, dela Reg. 6 Mihai Viteazul „... o activitate demnă de toată lauda... A secondat pe medici

„în îngrijirea bolnavilor, mai ales pe timpul când a bântuit tifosul „exantematic... se bucură de mare stimă... (Iorgulescu).

120. PR. POPESCU ILIE, BUCUREȘTI, dela Tren sanitar Nr. 11. „...a dat „dovadă de curaj.... în mijlocul bolnavilor îmbărbătându-i.... (Dr. Indescifrabil).

121. PR. POPESCU M. I., MATASARU-DAMBOVIȚA, dela Spit. Mobil Nr. 3. „.... un apostol neobosit... In mijlocul exantematicilor și răniților „a păstrat neatinsă credința în sufletele ostașilor, dând dovezi „de vădite acte de abnegație și devotament... (Medic Indescif.).

122. PR. POPESCU I. ȘT., TÂRGOVIȘTE, dela Reg. 51/52 Infanterie. „...a „mers întotdeauna pe linia de luptă... (Col. Cristofor) Susțin avan- „sarea ca prea bine meritată (Col. Constantinescu). A stat veșnic „în mijlocul trupei, încurajând-o prin vorbe și prezența sa în „tranșee, chiar în timpul luptelor celor mai aprige la Nămoloasa, „Mărășești, Muncel, etc. Ofițerii și trupa au avut cu adevărat un „preot între ei. (Col. Cristofor).

123. PR. POPESCU C. ILIE, BUCUREȘTI, dela Reg. 8 Vânători. „A fost la „înălțimea chemării. Nu știe ce este frica de moarte, curagios ca „un ostaș desăvârșit, blând, bun, povățuitor, patriot desăvârșit. „Poate servi ca exemplu semenilor săi. A fost de cel mai mare fo- „los regimentului. (Col. Dr. Rădulescu).

124. PR. POPESCU TH. MATEI, VERNEȘTI-BUZAU, dela Ambul. Div. V-a. Este un preot cu prestanță, de o moralitate perfectă, știe să facă atmosferă morală în jurul său, asociază cu multă pricepere spiritul religios la cel militar. Ordonat în toate actele. Își îndeplinește serviciul cu scrupulozitate și conștiință. Bun predicator, are o mare putere de convingere. A făcut coruri religioase și naționale cu ofițerii și trupa. A cerut să muncească și în alte direcțiuni. Natură blândă, sociabilă, este tipul preotului modern, cult și conștient de menirea sa moralizatoare. (Șeful Amb. Div. V. Lt. Col...). Posedă calități alese. M'a întovărășit pe front în inspectarea regimentelor, nesocotind pericolul. La Nicorești a făcut chete pentru orfani. A căutat și alte unități, care n'aveau preoți. Mă unesc în totul cu părerile șefului Ambulanței Diviziei 5-a, relative la preotul Popescu Mathei. (General Razu).

125. PR. POPESCU N., GIURGIU, dela Reg. 5 Vlașca. „...Bun sfetnic și „propovăduitor, a luat parte pe front, la Siret (Nămoloasa). In tot „timpul a fost la postul de onoare. In Basarabia... a contribuit „mult la stabilirea legăturilor între soldați și poporul basarabean. „Il caracterizez ca un prea bun preot de regiment. (Lt. Col. Dumitrescu N.

126. PR. POPESCU GH. N., BUCUREȘTI, Tren sanitar 5. „.... A contribuit „mult la ridicarea moralului trupei... In timpul atacurilor violente „și bombardament de artilerie inamică a stat alături de luptători. „A fost întotdeauna la înălțimea misiunii sale. (Col. Voiculescu). „La toate luptele, sub ploaia de gloanțe și în cele mai critice îm- „prejurări, a fost în primele linii, bravând moartea ca un adevă-

„rat erou. (Col. indescifrabil). Este quintesența persoanei ce în„trupează binele, frumosul și adevărul. Păstrez pentru dânsul sti„ma și dragostea ce se cuvine preotului conștient de misiunea sa. (Gral Ștefănescu).

127. PR. POPESCU N. OGRETIN, SCHIULEȘTI-PRAHOVA, Reg. 55 Infant. „...Și-a îndeplinit serviciul foarte bine, cu dragoste și devotament, „ceeace a contribuit mult la ridicarea moralului soldaților... Foar„te disciplinat, bun camarad, moral, nu are absolut nici un viciu. „Și-a îndeplinit serviciul cu deosebită râvnă și cu toată dragos„tea. (Col. Dragu).

128. PR. POPESCU STAN, TOPOLOVENI-MUSCEL, dela Reg. 2 Vâlcea. „...Il apreciez ca pe un preot de valoare, care știe să-și îmbăr„băteze trupa și știe să se facă iubit și ascultat de ea. (Lt. Col. Pestrițiu).

129. PR. POPESCU N. TAȚA, TARGOVIȘTE, dela Brigada I Roșiori. „...A „dat un continuu concurs medicului în îngrijirea bolnavilor cu „mult devotament, curaj și energie. Ca un bun părinte caută a în„sufleți și încuraja soldații, ridicându-le moralul. (Col. Bălășescu) „... Acest preot este la înălțimea misiunei sale.. (Col. Arion).

130. PR. POPESCU M. V., LETCA-NOUA-VLAȘCA, dela Spit. 16 Evacuare. „...A luat inițiativa înființării unei școli pentru sanita„rii noștri, cari nu știau carte, aducând foloase reale forma„ției. S'a ocupat foarte mult de starea sufletească a bolnavilor.... (Dr. Tahu).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

131. PR. POPOVICI GH., RUGINOASA, dela Tren sanitar 14. „Și-a făcut „datoria cu zel, devotament și abnegațiune demnă de toată lau„da... (Dr. Dimitriu).

132. PR. POPOVICI GH., TRIFEȘTI-ROMAN, dela Reg. 3 Dâmbovița Nr. 32. „...Un adevărat părinte sufletesc al ostașilor... Bun preot sub „toate raporturile... (Lt. Col. indescifrabil).

133. PR. POPOVICI ZENOVIE, SATULUNG-ARDEAL, dela Vasul Spit. Carol. „...N'a pregetat un moment a se ocupa în parte de fiecare răă„nit și bolnav, mângâindu-i, îmbărbătându-i... (Dr. Nasta). Prin de„votamentul ce pune în îndeplinirea frumoasei sale misiuni și cu„rajul ce-a avut în diferite ocaziuni, merită să fie înaintat. (Ami„ral Bălescu).

134. Pr. RADU V., BUCUREȘTI, dela Tren sanitar Nr. 8. „...Și-a îndeplinit „datoria cu prisosință, trecând chiar peste datoria sa, cum de ex. „la îmbarcările de răniți la Mărășești, Tg. Ocna, Ocnești, etc. sub„plin bombardament... (Dr. Puțureanu).

135 PREOT RADULESCU I. NIC., BUCUREȘTI. „Dela începutul campaniei „a fost întotdeauna la înălțimea misiunii sale preoțești... La Flă„mânda a încurajat pe soldați în timpul bombardării aeroplane„lor inamice, fiind pildă de curaj și dispreț de moarte... Tipul „preotului pe care l-a dorit Mântuitorul Isus Hristos... (Dr. Miron).

136. PR. RAUȚ MELETIE, R. VALCEA, dela Spit. de contagioși Nr. 1. Și-a îndeplinit în mod cu totul conștiincios toate îndatoririle... În

cursul retragerii a însoțit formația, înfruntând cu liniște și bărbăție toate privațiunile și toate sdruncinările fizice și morale, cu toată vârsta de 59 ani... deșteptând în toți simțul datoriei spre sacrificiu. Cu sfatul, îndemnul și autoritatea sa morală ne-a dat nouă, corpului medical, concurs, făcând pe toți să vadă un păcat de moarte în necurățenia corpului și să vadă toți sanitarii cea mai creștinească pomană în actul îngrijirii bolnavilor. A servit gratuit spitalelor 213 și 472 din Bârlad... Demnă de toată lauda este construcția din inițiativa lui a unei biserici de scânduri în vecinătatea spitalului, înzestrată cu odoare, odăjdii, cărți de ritual, cu spesele sale personale, de o modestie exemplară. Pentru aceste calități de bun preot și de bun român, propun înaintarea și acordarea unei distincțiuni drept pildă și emulație pentru ceilalți (Dr. Bruchner). A cerut să fie trimis în Basarabia de unde am informații că aduce excelente servicii pastorale și naționale (Ic. C. Nazarie).

137. PR. REIT ILARIE, TURDA, dela Brigada 8-a Artilerie. „...S'a achitat „cum nu se poate mai bine de atribuțiunile funcțiunilor... continuu „era pe front între soldați, pe care îi îmbărbăta. Preot foarte cult „și foarte conștiincios... (Col. Nisipeanu).

138. PR. ROȘCULEȚ I., MANGALIA, dela Spitalul Nr. 9 Evacuare. „...Tot„deauna a fost lângă bolnavi și răniți, încurajându-i ...li aduc „laude binemeritate... (Dr. Papiu).

139. PR. ROȘESCU BANICA, CONSTANȚA, dela Reg. 36 Infanterie. „Bun „patriot, bun cu oamenii, iubit și stimat de toți, s'a arătat un vred„nic apostol. (Col. Dumbravă)... Totdeauna propovăduitor „al datoriei și al jertfei și în orice timp și sub ploaia de obuze „în mijlocul soldaților. Propun a fi înaintat. (Col. Poetașu).

140. PR. ROȘESCU C., IAȘI, dela Reg. 13 Infanterie. „...Este o mândrie „pentru corpul preoțesc militar. (Lt. Col. Calmuski)... A adus mari „servicii pentru educația morală a trupei... (Col. Gh. Liciu)... A „dat dovezi de mult curaj și vrednicie... (Lt. Col. Roiu).

141. PR. RUNCANU I., NICULEȘTI-MEHEDINȚI, dela Spit. Evacuare Nr. 11 „Și-a îndeplinit serviciul și atribuțiile sale cu zel și abnegațiune „demnă de imitat de oricine... (Dr. Racoviceanu).

142. PR. RUNCEANU N., BUCUREȘTI dela Reg. 2 Artilerie. ...In permanență lângă soldații și ofițerii regimentului îmbărbătându-i cu cuvântul și pilda sa... știa să disprețuiască pericolul. Preot în adevăratul înțeles al cuvântului... în momentele cele mai grele a fost un sprijin de înalt ordin... Regimentul e mândru că l-a avut în mijlocul său. In perioada de refacere, tifosul făcea ravagii; aceasta nu l-a împiedicat a vizita mereu bolnavii, a-i ajuta, a-i îmbărbăta. Rămânând singurul preot al garnizoanei, deoarece ceilalți s'au îmbolnăvit de tifos, Sf. Sa n'a lipsit niciodată dela datorie... Pentru această muncă cinstită, cu plăcere și admirațiune propun pe acest distins servitor al altarului să fie înaintat (Colonel Negrei). Rog a i se da recompensa cerută, meritând-o și

fiind o bună răsplată a omului de bine și muncitor (Col. Filitti). A dat dovadă de un înalt avânt sufletesc pentru țară... și-a îndeplinit în mod admirabil misiunea de părinte sufletesc al neamului... Sub o înfățișare blândă și modestă se ascunde o energie de seamă... Părintele celor umili, al celor îndureraţi. A fost un adevărat apostol. (Col. Nicolescu).

143. PR. SACHELARIE GH., DRAGAȘANI, dela Spit. Mobil Nr. 5 fost la Reg. 2 Călărași. „...A dat un mare concurs la îngrijirea bolnavilor „Este un adevărat preot de război. A fost de un mare folos re-„gimentului. Mutarea lui a fost regretată de întreg corpul ofițe-„resc și trupă. (Col. I. Popp).

144. PR. SACHELARIE GH., OLTENIȚA, dela Reg. 33 Infanterie. „...A în-„soțit regimentul în luptele depe frontul Mărășești dela 1 Aug. — „10 Sept. 1917. In Aprilie 1918 s'a îmbolnăvit, totuși a continuat a „mai servi până la 29 Iunie 1918, când a fost evacuat la Spital la „Galați, unde se află în prezent (11 Aug. 1918). S'a comportat bi-„ne de însărcinările sale. (Col. Pascu).

145. PR. SIMEDREA T., PRUNARU-VLAȘCA, dela Reg. 36 Infanterie. „...In „timpul epidemiilor... îngrijind alături de medici numeroși bolnavi „a servit mult la ridicarea moralului trupei. Nu mai puțin activ a „fost de când regimentul e pe front... S'a arătat demn de admirat. „(Maior Cocias)... Am fost foarte mulțumit de purtarea demnă, in-„teligentă și activă a acestui preot... A contribuit mult la ridicarea „moralului trupei și ofițerilor... Din toată activitatea acestui preot, „mi-am făcut convingerea că preoții sunt un element foarte bun, „cari pot contribui într'o măsură largă la educarea morală a os-„tașilor, chiar în timpul de pace... (Col. Iliescu). Depune o muncă „neobosită, dând cel mai apropiat ajutor răniților, la un loc cu „medicii corpului... (Col. Scărlătescu).

146. PR. STOICESCU C., CERBU-ARGEȘ, dela Reg. 28 Infanterie. „...Un „adevărat părinte sufletesc, a îmbărbătat veșnic pe soldați... Nu „cunoaște ce este odihna, zi și noapte... arată curagiul inimilor „alese... (Col. Stănescu Em.)... A dat un prețios ajutor medicilor „corpului în căutarea răniților.... (Col. Constantinescu)... Pildă „pentru ofițeri și soldați, era în linia I fără să aibă teamă, fără „să-l impresioneze obuzele ce cădeau în jurul lui... (Lt. Col. Zvo-ranu).

147. PR. STROIAN N. GH., CAMPULUNG, dela Reg. 62/72 Infanterie. „...A „însoțit regimentul chiar pe frontul de luptă și a dat dovadă de „abnegație, devotament și conștiinciozitate... A contribuit mult la „înălțarea sufletelor și la ridicarea moralului ofițerilor și soldați-„lor... A stat neclintit la datorie. (Col. Grecescu).

148. PR. STATESCU C., PARSCOV-BUZAU, dela Ambulanța Diviziei a 13-a. „...A fost nelipsit din spitalele de contagioși... Cu ocazia „luptei dela Mărășești a dovedit curaj, cu dispreț de moarte și „mare dragoste de țară. A înfruntat focul violent al artileriei ina-„mice, îmbărbătând și îngrijind pe răniți... Și-a făcut datoria cu

„sfințenie neținând seama de nici un pericol. Adevărat apostol. „(Dr. Constantinescu și Gral I. Popescu).

149. PR. STOICESCU I., ROGIȘTE-DOLJ, dela Spitalul Mobil Nr. 1. Fost la brigada I-a infanterie. Este robust și a îndurat cu putere greutățile campaniei. Inteligent, pătruns de sentimente patriotice, curagios și cu spirit de sacrificiu. A luat parte la luptele din Transilvania și de pe valea Jiului. In cea mai mare parte din lupte, l-am văzut în mijlocul trupei, pe linia I cu arma în mână, încurajând pe soldați. L-am văzut chiar făcând pe comandantul de pluton, reînviind timpurile de glorie străbună ale eroilor naționali: Popa Șapcă și Popa Stoica (Col. Obogeanu).
A arătat multă dragoste pentru ofițeri și trupă, încurajându-i în luptă. Am avut ocazia să-l văd umblând prin tranșee, îmbărbătând pe soldați. In serviciul său de preot a fost la locul său (Lt. Col. Ionescu Justinian).
...A organizat coruri. Ține conferințe, pune în scenă piese potrivite care influențează sufletul soldaților... (Dr. Jovitz).

150. PR. STANESCU PETRE, PLOEȘTI, dela Spitalul 8 Evacuare. „...îmbăr-„bătând pe bolnavi, ridicându-le moralul... (Dr. Urzăreanu)... Un „element bun și animat de frumoase sentimente. (Dr. Mihăescu).

151. PR. STOIAN SANDU, TG. OCNA-BACAU, dela Reg. 27 Infanterie. „...foarte conștiincios de toate îndatoririle sale duhovnicești. Din „inițiativa lui s'a ridicat un frumos monument la Comănești, pen-„tru căpitanul Câmpeanu, mort în luptele dela Uz... (Lt. Col. Ga-„nea)... Preot distins, a contribuit mult prin cuvântări și exemplu, „a ridicat moralul trupei. (Col. Darvari).

152. PR. STANESCU R. N., SPATARI-BUZAU, dela Ambulanța Diviziei a 8-a. „...Activ și conștiincios. A dat mângâiere și întărire sufle-„tească celor peste 12.000 răniți și 3.000 bolnavi... (Lt. Col. indes-„cifrabil)... foarte activ și devotat; nepăsător de primejdie... Are „mare influență asupra sufletelor. (Lt. Col. Stănculescu).

153. PR. ȘERBANESCU JUSTIN, MANASTIREA CERNICA-ILFOV, Reg. 4 Ilfov Nr. 21. A luat parte cu regimentul la toate luptele ce au avut loc în Transilvania. La 17 Septembrie (1916 N. A.) a fost ușor rănit; la 24 Noembrie a căzut prizonier în mijlocul trupei ce nu se mai putea apăra. La 29 Iulie 1917 a evadat și a rătăcit prin munți căutând regimentul. La 24 Februarie 1918 s'a prezentat la Corp la Galați, dela care dată n'a mai lipsit, căutând a-și face datoria cu toată conștiinciozitatea.
Serviciul informațiilor din Marele Cartier General scrie despre Sf. Sa: „a dat dovadă de un înalt patriotism și dragoste de țară. Cu toată vârsta sa înaintată a suportat timp de 8 luni rigorile vieții de pribegie în munți, a înfruntat cu curaj primejdia, expunându-și viața, a reușit să treacă în rândurile noastre. „Mihai Viteazul" i s'a dat pentru vitejia, destoinicia și iubirea de patrie ce a arătat pe câmpul de onoare în 1916... A luat parte la toate luptele, mergând cu Sfânta Cruce în mână, în fruntea luptătorilor re-

gimentului. In ziua de 2 Octombrie 1916 văzând că regimentul Feldioara a pierdut în lupte aproape toți ofițerii și că comandantul căzuse rănit pe muntele Clăbucetul Taurului, a luat comanda acestui corp și lupiând ca un erou o zi și o noapte, a respins pe inamic până la muntele Susai, oprindu-l de a ocupa Azuga. In luptele depe muntele Dihamului a condus un batalion de dispensați, iar la 17 Noembrie 1916, fiind pentru a doua oară rănit pe muntele Sorica, în timpul unui atac al Azugei, a refuzat evacuarea pentru a nu se despărți de viteji Regimentului". (Monit. Oficial Nr. 96/1918).

154. PR. ȘTEFANESCU P. I., GALAȚI, dela Spitalul 3 Evacuare „...deși „în etate înaintată, totuși se arată neobosit în susținerea moralului „religios al trupei și poate fi dat exemplu printre preoți, cari își „înțeleg rolul la trupă. (Dr. Col. Grozeanu)... Este neobosit ziua și „noaptea dând ajutor bolnavilor și susținând moralul trupei (Col. Dr. Popescu).

155. PR. TĂNĂSESCU DOBROTA, ROMAN, dela Spitalul 4 contagioși. „... Urmând necontenit Spitalul a fost la Ianca în jud. Brăila unde „a ridicat starea sufletească a bolnavilor de holeră, apoi la Pia„tra Neamț, la tifos exantematic și febră recurentă, făcând abne„gație de ori și ce... Credem că părintele Dobrota merită cu „toată lauda a fi înaintat la gradul de căpitan. (Lt. Col. Dr. Gălășescu).

156. PR. TOMESCU ST., CREMENARI-ARGEȘ, dela Ambulanța Diviziei a 12-a. „...In toate împrejurările... mai presus de orice laudă. A dat „dovadă de curaj și abnegație... foarte destoinic.. (Medic indescifrabil).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

157. PR. TOMESCU GH., RĂTEȘTI-ARGEȘ, dela Brigada 6-a Artilerie. „Se achită foarte bine de toate însărcinările, este cu multă tra„gere de inimă la serviciu. (Col. Cornățeanu). A luat parte la „toate luptele dela Pralea Mărăști, la Soveja, Oituz ...insufla „trupa sub focul violent al dușmanului. (Col. Cardaș).

158. PR. TUDORACHE GH., TÂRGU-OCNA, dela Reg. 55/69 Infanterie. „...S'a dus în linia întâia de luptă, pentru a îmbărbăta ofițerii și „trupa... S'a stabilit așa legătură sufletească între acest preot și „soldați, încât ei îl numesc tătucul nostru, pentrucă părintele Tu„dorache este în tot momentul între ei, în infirmerie, îi îngrijește, „îi împărtășește, îi încurajează, în fine, îi vindecă pe jumătate (Col. Dragu).

159. PR. TUDORACHE IORDACHE, GOLOGANU-R. SARAT, dela Reg. 10 V-tori. „N'a părăsit regimentul un singur moment. Deși în vârstă, „a fost totdeauna neobosit, îngrijind bolnavii; a căzut bolnav prin „contaminare. A luat parte și la luptele dela Mărășești, stând „veșnic printre soldați. Regimentul a contat întotdeauna pe ser„viciile sale. (Lt. Col. Oprescu). Este un neobosit pr. militar, con„știincios. A ajutat mult pe comandantul regimentului la înălța„rea sentimentelor morale ale ostașilor. (Col. Cihoski).

160. PR. TURCU ILIE, RASTUL-DOLJ, dela Reg. 41/71 Infanterie. „In lup-
„tele de pe valea Jiului și Oltului, a dat dovezi de curaj îmbăr-
„bătând pe soldați sub ploaia de obuze și gloanțe. A fost un
„prețios ajutor, când Regimentul era bântuit de boale... (Col.
„Constantinescu). Și-a făcut serviciul distins în prima parte a
„campaniei și în prezent. (General Broșteanu [68]).

161. PR. ULESCU V., CRIVINA-MEHEDINȚI, dela Reg. 57/58 Infanterie. D-l Colonel Mladinescu dela Reg. 57/58 Infanterie spune despre preotul său :
„A fost un erou. S'a purtat totdeauna ca un erou în mijlocul
„eroilor. A fost propus a fi decorat cu „Mihai Viteazul Cl. III",
„în urma luptelor ce au avut loc la Bender, când a fost înconjurat
„de Bolșevici, două zile luptând alături de trupă cu arma în
„mână...

162. PR. URSACHESCU V., DOLHEȘTI-FĂLCIU, dela Spit. Evacuare Nr. 7.
„... A dat dovadă de mult curaj. Este un bun român. Cu mulțu-
„mire deplină îl propun la înaintare. (Dr. Iacobovici). In tot tim-
„pul campaniei a dovedit devotament, abnegație și multă bună-
„voință. (Dr. Mihăescu).

163. PR. VASILESCU GH., MALU-IALOMIȚA, dela Sectorul de fortificații.
„... Nu s'a dat un moment înapoi dela orice serviciu dat, alergă
„la fiecare grup și își face datoria de preot, a primit serviciul de
„intendent al Spitalului cu un curaj și devotament demn de laudă.
„Se recomandă excepțional. (Col. indescifrabil). „Acest preot er-
„tusiast a stăruit mult de a fi mobilizat și m'am bucurat că a fost
„vrednic. A zăcut greu de tifos exantematic. (Ic. C. Nazarie).

164. PR. VASILESCU N., PLOEȘTI, dela Tren sanitar Nr. 1. „...din prima
„zi s'a identificat cu interesele trenului. Fiecare slujbă oficiată de
„Sf. Sa este o sărbătoare înălțătoare de suflete. A dat îngrijire
„și a înmormântat decedații tuturor unităților fără preot. In Bu-
„hăeni umbla 10—12 km. pe zi prin zăpadă până la brâu. **A în-**
„vățat să panseze răniții ca cel mai bun om de meserie, fiind nu
„numai un doctor sufletesc, dar și trupesc. Vagoane întregi de
„răniți au fost pansați de el și chiar acuma are vagoane... pe ai
„căror răniți îi pansează"... (Dr. Dragomirescu).

165. PR. VASILESCU VASILE, HÂRȘOVA, dela Spitalul Mobil Nr. 9. D. Dr. Ștefănescu-Galați, dela Spitalul Mobil Nr. 9, are pentru părintele Vasile Vasilescu-Hârșova, cuvinte ca acestea :
„... calități de vrednicie și devotament, alături de virtuți de ade-
„vărat ostaș, care cinstesc deopotrivă pe preot și înalță pe ostaș.
„Oștean el însuși cu fapta și cuvântul... **A fost un ajutor imens**

---

68) In Monitorul Oficial Nr. 30 din 6 Febr. 1926 a apărut Decretul Regal Nr. 3228 din 17 Nov. 1925 prin care preotul Ilie Turcu este publicat ca invalid de războiu în urma boalei contractate în timpul războiului, tuberculoză pulmonară. A murit la 7 Iulie 1928, lăsând în urmă soție și 7 copii minori — 5 băeți și 2 fete — N. A.

„**medicilor,** care față cu valul nesfârșit al răniților, aveau în preo-„tul Vasilescu un ajutor inimos și priceput. Am văzut la preotul „Vasilescu calități de vrednicie și devotament, care fac cinste „Bisericii. Totdeauna în mijlocul răniților.

„**Preotul Vasilescu este pentru noi pilda adevăratei înțelegeri a „misiunii preoțești** și care dorim să poată oricând fi arătată ca „atare pentru binele bisericii și al țării".

166. PR. VIȘAN IOACHIM, GALAȚI, dela Reg. Matei Basarab 35. „...Bun „preot, cunoaște bine misiunea sa și o îndeplinește cu multă „dragoste. (Lt. Col. Dr. Daniel). In lupta dela Cernăuți (Mihăileni), „a îngrijit răniții... (Col. Constantinescu).

167. PR. VOICU GH., BUCUREȘTI, dela Ambulanța Diviziei a 9-a. „...S'a „distins în chip deosebit prin atențiunea, omenia, devotamentul „și abnegația pusă în cultivarea sufletelor celor răniți. A mers în „ciuda obuzelor și șrapnelelor inamice, până dincolo de primele „posturi de ajutor, să-și facă datoria față de ofițerii și trupa „căzută... Cu admirabilă putere morală întreține în noi focul sacru „pentru Patrie și Biserică... Este venit dela Reg. de Escortă Re-„gală, unde a fost propus la înaintare excepțională, luând parte „la luptele dela Albești-Muscel. (Dr. M. Tulescu). E om cu suflet „superior, care a făcut cinste cadrului ofițeresc și care onorează „preoțimea. (Lt. Col. I. Prodan).

168. PR. VOINEA CAROL, SILISTRA, dela Reg. 35 Infanterie. „...a fost de „un devotament și curaj de admirat, dând îngrijiri răniților și „binecuvântare morților, chiar pe linia de luptă... Cu exemplul „său a contribuit în mare măsură la menținerea curajului solda-„ților. A luat parte și în luptele dela Mărășești, Valea Zăbrău-„țului, Muncel, Valea Alunei... preot cult, la înălțimea vremilor „de azi... (Col. Constantinescu Arghir).

(Dosar Nr. 5 al M. C. Gl. Serv. Sanitar. Fila Nr. 9—30).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MARELE CARTIER GENERAL
EŞALON II
SERVICIUL RELIGIOS [1]

REPARTIŢIA PREOŢILOR LA CORPURI ŞI SERVICII
(Inlocuiri — Demobilizări)

1916 — 1918
V A N A T O R I I

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REGIMENTUL 1

ILIE ROŞOGA, Paroh V. Calului, Jud. Gorj. Prizonier. Intr. 576/917. II. Situaţia clarificată ord. M. R. No. 32398 din 12.III.1920. Vezi Intr. 1858/920. Dosar No. 8/1920.

N. DONOSĂ, Dobrovăţ-Ruşi, Jud. Vaslui. Mutat Spital Evac. No. 5. Mutat dela Reg. 53/65 ord. No. 683/Martie 1917. Vezi Intrarea No. 176 din Aprilie 1917.

ION GHEORGHIU, Sulina, Jud. Tulcea. Mutat Reg. 6 Vânători, Mai 1918.

REGIMENTUL 2

N. ARMĂŞESCU, Tomşani, Jud. Vâlcea. Decedat.

DUMINICĂ IONESCU, Jiblea, Jud. Argeş. Mutat Tren Sanitar No. 4.

POPESCU CONST. ref. Movileni Jud. Iaşi. Mutat Spital mobil No. 13. din Beceni, Jud. Buzău. Eşire No. 2014 — tablou.

COMĂNESCU IOSIF, junior, Glimbova, Jud. Braşov.

REGIMENTUL 3

D. A. NICOLAESCU, Chiojd, Jud. Buzău. Mutat Corp. V-tori Munte. Mutat dela Reg. 3 V-tori. Intr. No. 478/1917.II.2. Eşire No. 458/917.II.9,

ION BRUDIU, Tălpigi, Jud. Tecuci. Mutat Spital Evac. No. 6. Mutat dela Reg. 49 Inf. Eşire No. 459/1917.II.9.

PETRU PIEPTU, licenţiat teologie. (Pr. paroh şi membru consistoriu Huşi), Tăcuta, Jud. Vaslui. Demobilizat. Intrarea No. 207/Mai 1918.

NANU ION, Râşnov, Transilvania.

---

1) Dosar 5 filele 8—30. Dosar C. 26 pe anii 1916-1919

REGIMENTUL 4

CICERONE IORDĂCHESCU, Biserica Bărboi, Iași. Mutat amb. Diviziei XV.

N. MIHAIL, absolvent Seminarul Veniamin. Paroh-Iconom. Decorat cu „Avântul Țării", Năruja, Jud. Putna. Mutat Reg. 38 Inf., Maiu 1918.

REGIMENTUL 5

DIMITRIE ELIAN, (Seminarul complect. Paroh și învățător. Decorat cu „Coroana României" cu spade în gradul de cavaler), Piscoiu, Jud. Gorj.

REGIMENTUL 6

GH. CREȚU, (Lic. paroh, profesor secundar. Ec. Stavrofor. Decorat cu „Coroana României" cu spade în gradul de cavaler), Biserica Sf. Gh. Capra, București. Demobilizat Mai 1918.

ION GHEORGHIU, Sulina, Jud. Tulcea.

REGIMENTUL 7

CASIAN DUMITRACHE, Arhimandrit, Mânăstirea Dălhăuți, Jud. R. Sărat. Vezi Intrarea No. 653/1917.

ILIE TURCU, Rastul, Jud. Dolj. Menținut 41/71 Infanterie.

D. MURAREȚU (Seminarul complect-paroh). Decorat cu „Coroana României" în gradul de cavaler. Urdarii de Sus, Jud. Gorj. Mutat Reg. 3 Inf., ord. No. 1727/1918.I.11.

GALACTION CORDUN, Arhimandrit, Mitrop. Ungro-Vlahiei, București. Demobilizat. Dosar special (ordinul 1740/1918.I.14).

RADU VASILE, Parohia Tanaca, Jud. Vaslui.

REGIMENTUL 8

CONSTANTIN POSSA, Biserica Sf. Nicolae, Botoșani. Demobilizat. Intrarea No. 1275/1917.X.19.

ILIE C. POPESCU, Biserica Filaret, București. Demobilizat Mai 1918, cu Reg. 3 Grăniceri.

NICOLAESCU A. DIMITRIE, Chiojd, Jud. Buzău.

REGIMENTUL 9

ION VODĂ, Balcic, Jud. Caliacra. Demobilizat. Intrarea No. 528/Iunie 1917.

ION CHIORPEC, Romanu, Jud. Brăila. Demobilizat. Intrarea No. 1711 din Decembrie 1917.

LUNTRARU CONST. (Licențiat în teologie, paroh), Ciorteşti, Jud. Vaslui. Demobilizat. Eșirea No. 137/Aprilie 1918.

COTENESCU GH., Stoenești, Jud. Muscel.

REGIMENTUL 10

IORD. TUDORACHE, (Seminarul Superior. Paroh), Gologanu, Jud. R. Sărat. Mutat Tren Sanitar No. 6. Intrarea No. 1950.

VICTOR CEAPĂ, Bran-Făgăraș, Transilvania.

INFANTERIA

REGIMENTUL 1

I. PĂUNIN, Filiaș, Jud. Dolj. Prizonier. Intrarea No. 206, Aprilie.

ST. VASILESCU, Bis. Sft. Dumitru, Balș. Reținut Spitalul mobil Nr. 11.

GH. BARLIBA, Vânătorii-Neamțu, Jud. Neamțu. Mutat Reg. 31 Infanterie.
DAMASCHIN POPESCU Arhimandrit, Harabagi, Jud. Constanța.

REGIMENTUL 2

I. PANAITESCU (Licențiat), Jud. Vâlcea. Divizia II. Intrarea No. 137 din Aprilie.
G. PĂUNESCU, Biserica Cărămidarii de Jos, București. Vezi Intr. No. 234/Aprilie.
STAN POPESCU, (Seminarul complect. Paroh), Topoloveni, Jud. Muscel. Demobilizat Mai 1918.

REGIMENTUL 3

ST. IONESCU (Semin. inf., paroh și învățător. Sachelar. Decorat cu „Răsplata Muncii ptr. Biserică), Poiana, Jud. Olt. Decedat. Intr. No. 1879/918, Ianuarie 9.
D. MURAREȚU, Urdarii de Sus, Jud. Gorj. Mutat Reg. 39 Inf. Mai 1918.

REGIMENTUL 4

CONST. P. BUZESCU, Corbu, Jud. Olt.

REGIMENTUL 5

VASILE M. POPESCU, Letea Nouă, Jud. Vlașca. Mutat Spităl evacuare No. 16.
VASILE POPOVICI, Bogdana, Jud. Tutova. Păsuit.
NIC. I. POPESCU (Licențiat. Subprotoereu. Sachelar), Biserica Sfi. Treime, Giurgiu, Jud. Vlașca.

REGIMENTUL 6

ALEX. POPESCU, Biserica Oborul Nou, București. Prizonier Intr. 736/917. Vezi certificatul dat de M. R. No. 31748 din 8.III.1920. Situația clarificată Dosar No. 8/1920.
GH. TUDORACHE, Târgu-Ocna, Jud. Bacău. Menținut Reg. 55/67 Inf.
ION GR. POPESCU, Tânganu, Jud. Ilfov.

REGIMENTUL 7

I. ȘIREANU, Ieromonah, Mânăstirea Vărzărești, Jud. R. Sărat. Inlocuit M. S. M. No. 1833/1916.
ION POPESCU-GORGOTA, Bis. Sft. Dumitru-Ploești, Jud. Prahova.

REGIMENTUL 8

CONST. BOCĂNESCU, (Seminarul complect Preot paroh), Calvini, Jud. Buzău. Ord. revenire No. 1555/917.

REGIMENTUL 9

CONST. PAULESCU, Biserica Sf. Ioan, R. Sărat, Jud. R. Sărat. Bolnav. Intr. 186/916
CONST. ILIESCU, R. Sărat. Vezi Intr. No. 400/916.
SPIRIDON MĂNDESCU, Calapar, Jud. Dolj.

REGIMENTUL 10

MIHAIL NICHIFOR, Cozmești, Jud. Tecuci. Mutat Spit. mobil No. 7.
IACOB CURELEANU, (Licențiat în Teologie, Paroh, Președ. Const. Eparh., Ic. Stavrof.), Biserica Sf. Apostoli, Tg. Jiu, Jud. Gorj. Mutat Ambul. Div. XIV. Eșire No. 1976. Tablou.
BRAESCU MIRCEA, Muncel, Jud. Tecuci.

Digitized by Central University Library Cluj

REGIMENTUL 11

CONST. PATRICHE, Târg-Bujor, Jud. Covurlui. Mutat Spit. Mob. No. 12.
CONST. MITRU, Sf. Mitropolie Iași, Jud. Iași. Mutat Tren Sanit. No. 18.
MIHAIL DIACONESCU, Biserica Adormirea, Tg. Neamțu.

REGIMENTUL 12

IOAN V. GĂDEIU, Bis. Domnească, Bârlad. Mutat Spit. evac. No. 19.
PETRU GODESCU, Brașov, Jud. Argeș. Dispensat. Intr. No. 202 și 203 din Aprilie.
ANASTASIE POPESCU, Murfatlar, Jud. Constanța.

REGIMENTUL 13

CONST. ROȘESCU, (Licențiat Teologie. Paroh. Sachelar, Membru Consistoriu), Bis. Sf. Atanasie Iași, Jud. Iași.

REGIMENTUL 14

GHEORGHE MARCU, Cașin, Jud. Bacău. Mutat Spit. Contag. No. 3.
D. I. FILIUȚĂ, (Seminarul Superior), Stolcani, Jud. Covurlui.

REGIMENTUL 15

VICTOR GERVESCU, Roznov, Jud. Neamțu. Mutat Spital evac. No. 20.
STELIAN DORAȘ, Ieromonah, Mânăstirea Cocoș, Jud. Neamțu.

REGIMENTUL 16

IOAN A. PARFENIE, V. Glodului, Jud. Suceava. Mutat Spit. evac. No. 10.
GHEORGHE IONESCU, Roșiori-Poenele de Jos, Jud. Roman.

REGIMENTUL 17

ST. PĂRLIGRAS, Vânju Mare, Jud. Mehedinți. Prizonier. Intr. No. 663/917.
GH. CIOSU, Bârsănești, Jud. Bacău.
VASILE ALEXE, Biserica Sf. Dumitru, Târgoviște. Mutat Brig. XII Artilerie.
BĂNICĂ ROȘESCU, Jud. Constanța. Mutat Reg. 50/64 Inf. (Refugiat Pușcaș Jud. Vaslui). Ord. No. 726/1917.III.29.
GALACTION NEGULESCU. Ieromonah, Lascăr Catargiu, Jud. Tulcea. Mutat Reg. 50/64 Inf.
GH. MUȘĂȚESCU, Valea Rumânești lor, Jud. Muscel. Ord. 1341/1917.X.30.

REGIMENTUL 18

V. G. IONESCU, Groșerea, Jud. Gorj. Prizonier în Germania.
VASILE CERNĂIANU, Racoți, Jud. Gorj. Mutat Spital evac. No. 3.
GR. LASCU, Vâlcea.

REGIMENTUL 19

ARISTIDE POPESCU, (Seminar Superior Paroh, Sachelar. Decorat cu „Coroana României" cu spade în gradul de cavaler). Ciorolu, Jud. Romanați.

REGIMENTUL 20

ILIE DELEANU, Biserica Sf. Apostoli, Zimnicea. Mutat Spital Mobil No. 6.
ION IONESCU (Mățău) (Licențiat Teologie, Paroh Sachelar). Mânăstirea Nămăești, Jud. Muscel.

REGIMENTUL 21

ION M. POPESCU, Curcani, Jud. Ilfov. Inlocuit M. S. M. No. 316/916.
IUSTIN ȘERBĂNESCU, Protosing., Mânăstirea Cernica, Jud. Ilfov. Dispărut. Intr. No. 458/917.

Digitized by Central University Libraries Fund

ION D. MUȘĂȚEANU (Licențiat, Paroh), Biserica Sf. Ilie-Grant, București. Rămas la Reg. 46/61. Mutat Tren. Sanit. No. 8.

N. G. POPESCU, Biserica Iancu Vechiu, București. Rămas Reg. 46/61.

REGIMENTUL 22

I. POPESCU-BĂRBULEȚ, Biserica Stelea, Târgoviște. Mutat Tren Sanit. No. 12.

GH. POPOVICI (Seminar gr. I-iu, Paroh, Sachelar. Decorat cu „Răsplata Muncii"), Trifești, Jud. Roman.

REGIMENTUL 23

MARIN DUMITRESCU, Bis. Sf. Nicolae, Călărași, Jud. Ialomița. Vezi Intr. No. 459/1917.

VASILE CHIRILESCU, Bis. Sf. Ilie, Fălticeni. Demobilizat.

FABIAN BODNĂRESCU, Paroh Galata, Iași, Jud. Iași. Mutat fortificații.

ION MĂINESCU, (Absolvent Seminarul Nifon. Paroh. Decorat cu „Răsplata Muncii" cl. I-a). Bărcănești, Jud. Ialomița.

REGIMENTUL 24

ILARION DODU (Seminarul complect Paroh), Băcani, Jud. Tutova.

REGIMENTUL 25

CONST. MOISIU, Muntenii de Jos, Jud. Vasiui. Spital Mobil No. 8.

GH. I. PĂUNESCU (Licențiat Teologie. Paroh. Sachelar). Biserica Cărămidarii de Jos, București, Jud. Ilfov. Mutat Spitalul Mobil No. 15. Eșire No. 2014 — tablou.

TUDORACHE ION, Grozești, Jud. Bacău.

REGIMENTUL 26

D. POPESCU, Locusteni, Jud. Vâlcea. Vezi Intr. No. 548/14.9.921.

NICODEM PANĂ, Ieromonah, Slobozia Conache, Jud. Covurlui. Demobilizat No. 341/IV. 1917.

PETRE V. DICU (Licențiat Teologie și Diplomat Șc. Normală Buc. Paroh și învățător). Hodivoaia, Jud. Vlașca.

REGIMENTUL 27

SANDU STOIAN (Licențiat Teologie. Paroh și Sub-protoereu. Sachelar Decorat cu „Coroana României" grad. cavaler, „Avântul Țării" și „Meritul Sanitar"). Târgu Ocna, Jud. Bacău.

REGIMENTUL 28

DUMINICĂ IONESCU, Jiblea, Jud. Argeș. Dispărut. Rănit și evac. Intr. No. 175/1916. Mutat Regt. 39 Inf. — Intr. No. 513/917.

C. GH. STOICESCU, Cerbu, Jud. Argeș. Mutat Reg. 39 Infanterie.

REGIMENTUL 29

ION DANALACHE, Dersca, Jud. Dorohoi. Mutat Spit. Mobil No. 10.

PROCOPIE NIȚESCU, Ieromonah, Ciutura, Jud. Dolj. Mutat Brig. XIV Art. Eșire No. 1976 — tablou.

CĂRLĂNESCU MIHAIL, Bogdănești, Jud. Suceava. Demobilizat. Intr. No. 96/Aprilie 1918.

ANDREIU GĂLEA (ardelean ref.), Paroh Doamna, Jud. Neamțu. Mutat Brig. 6-a Roșiori, Mai 1918.

REGIMENTUL 30

I. BĂRBULESCU, C. Lung.

REGIMENTUL 31

PROCOPIE NIȚESCU, Ciutura, Jud. Dolj. Armata II. Intr. No. 220/Aprilie.

DAMASCHIN POPESCU, Arhimandrit, Harabagi, Jud. Constanța. Mutat Reg. 1 Inf.

GH. BARLIBA (Licențiat Paroh. Decorat cu „Serviciul Credincios"), Vânătorii-Neamțu, Jud. Neamțu. Demobilizat Mai 1918.

REGIMENTUL 32

I. STĂNESCU, Găvănești, Jud. Buzău. Vezi Intrarea No. 109/916 și No. 146/1916.

ZOSIMA TĂRĂLĂ (Ieromonah), Mânăstirea Dălhăuți, Jud. R. Sărat. Demobilizat. Intr. No. 482/Iunie 1917.

N. ONICEANU, Heci, Jud. Suceava. Demobilizat. Intr. No. 115 din Aprilie 1918.

LEU GHEORGHE, Seminarul „Central" București.

REGIMENTUL 33

N. PAPADIMA, Tulcea. Mutat Amb. Div. X.

B. TEODORESCU (Ieromonah), Pârlita, Jud. Brăila. Demobilizat. Intr. No. 683 Iulie 1917.

SACHELARIE M. GHEORGHE. (Seminarul complect. Preot. Decorat cu „Răsplata Muncii" cl. III), Oltenița.

REGIMENTUL 34

BELIZARIE POPESCU, Engi-Mahale, Jud. Constanța. Dispărut. Intr. No. 333/916.

TEODOR SIMEDREA, Prunaru, Jud. Vlașca. Mutat Reg. 36 Inf. Intr. No. 446/917.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

GALACTION NEGULESCU, Ieromonah, Lascăr Catargiu, Jud. Tulcea. Mutat Reg. 17 Inf.

BĂNICĂ ROȘESCU (Seminarul gr. I. Paroh și învățător. Iconom), Rasova, Jud. Constanța.

REGIMENTUL 35

CAROL VOINEA, Silistra, Jud. Durostor. Mutat Brig. IX Art.

IOACHIM VIȘAN, Protosinghel (7 cl. Seminarul Basarabia. „Răsplata Muncii" pentru Biserică cl. II), Seminarul din Galați.

REGIMENTUL 36

ILIE NICOLAU, Turtucaia, Jud. Durostor. Demobilizat. Intr. No. 170/1916.

IOANICHIE GOICEA Ieromonah, Mânăstirea Cocoș, Jud. Tulcea. Demobilizat. Bolnav.

TEODOR SIMEDREA, Prunaru, Jud. Vlașca. Mutat Reg. 34 Inf.

GALACTION NEGULESCU Ieromonah, Lascăr Catargiu, Jud. Tulcea. Mutat Reg. 34. Intr. No. 446/1917.

REGIMENTUL 37

CONST. SBÂRNEA, Biserica Sf. Ilie, Botoșani. Inlocuit. Intr. No. 90 din Aprilie.

TEODOR POPOVICI, Vovriești, Jud. Roman. Mutat Tren Sanitar No. 10 Demobilizat.

GH. ALEXANDRESCU, Biserica Floreasca, București. Fiind bolnav s'a menținut aci Părintele Popovici.

GHEORGHIU MATEI, Gherăești, Jud. Roman. Ord. No. 1774/1918.

REGIMENTUL 38

GHED. BĂLĂNICI, Jugureanu, Jud. Brăila. Demobilizat. Intr. No. 686 din Iulie.

DUMITRESCU I. DUMITRU. (Semin. compiect și Școala Normală de Invăț. Preot și învățător), Poenarii Burchii, Prahova. Demobilizat Mai 1918.

MIHAIL NICOLAE, Năruja, Jud. Putna.

REGIMENTUL 39

DIMITRIE D. PETRESCU, Bălăceanu, Jud. Buzău. In disponib. până la însănătoșire.

CONST. GH. STOICESCU, Cerbu, Jud. Argeș. Reg. 28 Inf. Intr. 513/917.

DUMINICĂ IONESCU, Jiblea, Jud. Argeș. Mutat Reg. 2 V-tori. Eșirea No. 549.

GH. STROIAN, Catedr. Negru-Vodă, C. Lung. Menținut la 62/70. Intr. No. 695/917.

GH. C. MOISESCU, Valea Mare, Jud. Mușcel. Mutat Spit. contag. No. 3.

MURARETU D., Urdarii de Sus, Jud. Gorj.

REGIMENTUL 40

ION GH. POPESCU (Licențiat, paroh subprot. Conf. garniz. Eccnom), Bazargic, Jud. Caliacra.

REGIMENTUL 41

ION STOICESCU, Rogișie, Jud. Dolj. Spital Mobil No. 1.

REGIMENTUL 42

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DIMITRIE IONESCU, Stroești, Jud. Vâlcea. Reg. 42/66 Infanterie.

REGIMENTUL 43

D. BRUMUȘESCU, Mierlești, Jud. Olt. Reg. 43/59 Inf.

REGIMENTUL 44

NICOLAE M. PROCA, Biserica Sft. Nicolae, C. Lung. Demobilizat. Intr. No. 206/1916.

GH. GEORGESCU, Licențiat Teolog, Bis. Mavroghəni, București. Reg. 44/68 Inf.

REGIMENTUL 45

N. I. POPESCU, Bis. Sft. Treime, Giurgiu, Jud. Vlașca. Inlocuit M. S. M. Intr. No. 8/916.

PETRE V. DICU, Hodivoaia, Jud. Vlașca

REGIMENTUL 46

IOAN D. MUȘĂȚEANU, Bis. Sft. Ilie Grant, București, Mutat Reg. 21 Inf. Intr. 565/917.

REGIMENTUL 47

ALEX. ANGELESCU, Mlăjet, Jud. Buzău, Reg. 47/72 Inf.

Regimentul 48

I. P. MIRONESCU, Țigănești, Jud. Tecuci, Reg. 48/49 Inf.

REGIMENTUL 49

N. FLOREA, Tifești, Jud. Putna, Inlocuit M .S. M. — No. 5202/1916.

CLEMENT BONTEA, Bis. Nașterea Sft. Ioan, Focșani, Inlocuit M. S. M. – Intr. No. 1/1016.

ION BRUDIU, Talpigi, Jud. Tecuci, Mutat Reg. 3 V-tori.

REGIMENTUL 50

TRAIAN ANDRONESCU, Scurta, Jud. Putna, Mutat Brig. 6 Artilerie.

REGIMENTUL 51

ION C. BELDIE, Fârtănești, Jud. Covurlui, Mutat Tren Sanitar No. 9.

D. BÂRLOGEANU, Sinești, Jud. Vâlcea, Reg. 51/52 Inf.

REGIMENTUL 52

TOMA CHIRICUȚĂ, Bis. Sft. Spiridon Bârlad, Jud. Tutova, Mutat Fortificații.

REGIMENTUL 53

GH. PETROVANU, Bis. Sft. Teodor Iași, Jud. Iași. Reg. 53/65.

REGIMENTUL 54

PETRU POPA, Dăgâța, Jud. Roman. Reg. 54/56 Inf.

REGIMENTUL 55

GHEORGHE CIOSU, Bârsănești, Jud. Bacău. Mutat Spit. evac. No. 18.

REGIMENTUL 56

V. CHIRILESCU, Bis. Sft. Ilie Fălticeni. Mutat Reg. 23 Inf.

REGIMENTUL 57

VASILE ULESCU, Crivina, Jud. Mehedinți. Reg. 57/58 Inf.

REGIMENTUL 58

VASILE CERNĂIANU, Racoți, Jud. Gorj. Mutat Reg. 18 Inf.

REGIMENTUL 59

EMANOIL MĂRCULESCU, Bis. Sft. Treime, Corabia. Dispărut. Intr. 333 din 1916. Prizonier în Germania.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REGIMENTUL 60

I. M. IONESCU, Bis. Sf-ții Apostoli, Alexandria. Reg. 45/60.

REGIMENTUL 61

N. G. POPESCU, Biserica Iancu Vechiu, București. Reg. 46/61 Inf. No. 565.

REGIMENTUL 62

VASILE ALEXE, Bis. Sft. Dumitru, Târgoviște. Brig. XII Inf. Mutat Reg. 17 Inf.

REGIMENTUL 63

DIMITRIE TEBEICA, Surdila, Jud. Brăila. Demobilizat. Intr. No. 156/1916 și 115/916.

ANTON ȘTEFĂNESCU, Buzău, Jud. Buzău. Dispensat, bolnav. Intr. No. 123/1916.

KIRIL POPESCU, Buzău, Jud. Buzău. Dispensat, bolnav. Intr. 749/1916.

ION IAMANDI, Vispești, Jud. Buzău. Reg. 63/79 Inf.

REGIMENTUL 64

GR. MIHĂILESCU, Boldu, Jud. R. Sărat. Reg. 50/64 Inf.

REGIMENTUL 65

N. DONOSĂ, Dobrovăț-Ruși, Jud. Vaslui. Mutat Reg. 1 V-tori.

REGIMENTUL 66

ST. VASILESCU, Biserica Sft. Dumitru, Balș. Mutat Reg. 1 Inf.

REGIMENTUL 67

GH. TUDORACHE, Târgu-Ocna, Jud. Bacău. Reg. 55/67 Inf.

REGIMENTUL 68

LAZĂR P. POPESCU, Biserica Sft. Ilie, Găești. Dispărut. Intr. 335/916.

REGIMENTUL 69

NIC. HODOROABĂ, Pueni, Jud. Dorohoi. Mutat Brig. X Artilerie.

REGIMENTUL 70

GH. STROIAN, Catedr. Negru-Vodă. C. Lung. Menținut aici.

REGIMENTUL 71

ILIE TURCU, Rastul, Jud. Dolj. Reg. 41/71.

REGIMENTUL 72

GH. JUGUREANU, Catedr. Sft. Ioan Mizil, Jud. Prahova. Dispărut. Intr. No. 699/917. Prizonier în Germania.

REGIMENTUL 73

IOAN GHEORGHIU, (Sem. Inferior. Paroh. Icon. Stavrofor. Decorat cu „Coroana României" cavaler, „Răsplata Muncii" cl. II, „Avântul Țării", „Serv. Credincios" cl. I), Suiina, Jud. Tulcea. Reg. 73/78.

REGIMENTUL 74

CONST. SĂDEANU, Anadolchioi, Jud. Constanța. Dispărut. Intr. No. 333 notă. Fost prizonier Bulgaria 24.VIII.1916. Inapoiat. Avansat Căpitan asim. la 15.VI.1917. M. Of. No. 120 din Sept. 1919. Vezi Intr. No. 1287 din 12.XI.1919.

REGIMENTUL 75

V. NĂNCULESCU, Biserica Sf-ții Impărați, Călărași, Jud. Ialomița. Inlocuit M. St. M. No. 710/1916.

N. V. FURNICĂ, Urziceni, Jud. Ialomița. Dispărut. Intr. No. 333/1916. Decedat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REGIMENTUL 76

ALEX. STOICESCU, Dănulești, Jud. Buzău. Dispărut. Intr. 573/917.

REGIMENTUL 77

C. CONSTANTINESCU, Hârlău, Jud. Botoșani. Reg. 69/77 Inf.

REGIMENTUL 78

BEJAN ENĂCHESCU, Sft. Arhangheli, Brăila. Mutat Reg. 75/76.

REGIMENTUL 79

SOFIE POPESCU, Biserica Sft. Ioan, Călărași, Jud. Ialomița. Inlocuit M. S. M. Intr. No. 1/1916.

ION NICOLAU, Biserica Sft. Gheorghe Nou, Ploești, Jud. Prahova. Mutat Spit. evac. No. 13.

REGIMENTUL 80

CRISTACHE P. STANCU, Biserica Isvorul Nou, București. Inlocuit M. S. M. No. 316/1916.

I. GHEORGHIU, Bis. Sft. Spiridon, București. Inlocuit M. S. M. Intr. No. 1/1916.

NICOLAE MARINESCU, Bis. Sft. Gheorghe-Capra, Buc. Reg. 74/80 Inf.

REGIMENTUL 81

SPIRIDON MĂNDRESCU, Calapar, jud. Dolj. Mutat Reg. 9 Inf.

REGIMENTUL 82

N. V. FURNICĂ, Urziceni, Jud. Ialomița. Trecut la Reg. 75 Infanterie.

NICOLAE I. POPESCU, Glodeni, Jud. Dâmbovița. Inlocuit M. S. M. No. 710/916.

HARALAMB OPRESCU, Sturzeni, Jud. Dâmbovița. Mutat Brig. V Artilerie.

REGIMENTUL 83

ION N. BRUDIU, Ciurești, Jud. Tutova. Mutat la Reg. 49 Inf. Intr. No. 1 din 1916.

CONSTANTIN IACOMI, Solești, Jud. Vaslui. Lăsat disponib. pentru însănătoșire. Intr. 419/917.

REGIMENTUL 84

CONSTANTIN DINESCU, Biserica Nicorița, Iași, Jud. Iași. In disponib. pentru însănătoșire. Intr. No. 308/916. Spitalul Mobil No. 10.

REGIMENTUL 85

STAN B. NICOLAU, Plăinești, Jud. R. Sărat. Dispensat bolnav.

TEODOR SIMEDREA, Prunaru, Jud. Vlașca. Mutat Reg. 36 Infant.

GRĂNICERII

REGIMENTUL 1

PETRE POPESCU, Biserica Olari, București. Inlocuit M. S. M. No. 316/916.

I. M. POPESCU, Curcani, Jud. Ilfov. Bolnav No. 27/916 — intrare.

VASILE BĂJENARU, (Licențiat Teolog. Paroh. Decorat cu „Serviciul Credincios" cl. I și „Coroana României"). Biserica Cărămidarii de Jos, București. Mutat Tren Sanitar No. 18. Eșirea No. 2033 — demobilizare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CONST. MITRU, Sft. Mitropolie Iași. Mutat Ambul. Div. I Cav.

REGIMENTUL 2

ION FLORESCU-DÂMBOVIȚA, Biserica Radu-Vodă, București. Dispărut. No. 81/916, intrare. Prizonier în Bulgaria.

CRISTACHE P. STANCU, Biserica Isvorul, București. Inlocuit M. S. M. No. 316/916.

ILIE C. POPESCU, Biserica Filaret, București. Demobilizat Intr. 626/917.

PETRU C. PIETROȘANU, Mihăești, Jud. Vâlcea. Mutat Brig. 2 Roșiori, Mai 1913.

BRIGĂZI

BRIGADA I MIXTĂ

NIC. I. MĂNESCU, Apa Sărată, Jud. Mușcel. Mutat Ambul. Diviziei I.

BRIGADA II MIXTĂ

GH. C. MOISESCU, Valea Mare, Jud. Mușcel. Mutat Reg. 39 Inf.

BRIGADA III MIXTĂ

GH. IOANIȚESCU, Valea Călugărească, Jud. Prahova. Mutat Brig. XIII Artilerie.

NIC. I. MĂNESCU, Apa Sărată, Jud. Mușcel. Trecut dela Brig. I Mixtă.

BRIGADA IV MIXTĂ

M. CĂRLĂNESCU, Bogdănești, Jud. Suceava. Mutat Brig. XIV Artilerie.

BRIGADA V MIXTĂ

V. POPESCU, Chioara, Jud. Ialomița. S'a prezentat mobilizare.

PARASCHIV POPESCU, Biserica Sf. Vineri-Herasca, București. Dispensat, motiv de vârstă.

BRIGADA VI MIXTĂ

C. PAVEL, București, Jud. Tecuci. Mutat Spital evac. No. 2.

ROȘIORII

BRIGADA I-a

N. POPESCU-ȚĂȚA, Biserica Lemnu, Târgoviște. Mutat Ambul. Div. 2 Cavalerie.

N. VASILESCU, Biserica Sfîntul Ioan, Ploești.

BRIGADA II-a

PANAIT GHEORGHIU, Fântânele, Jud. Prahova. Inlocuit M. S. M. No. 316/916.

ION RĂTESCU, Sărdanu, Jud. Dâmbovița. Mort. Intr. No. 99/Aprilie.

ION P. VOINESCU, Călinești, Jud. Mușcel. Demobilizat Mai 1918.

PETROȘANU PETRE, Mihăești, Jud. Vâlcea.

BRIGADA III-a

ION POPESCU, Alex. Lahovary, Jud. Vlașca. Demobilizat. Intr. No. 2251 din 19.II.1918.

MELETIE RĂUȚ, R. Vâlcea, Jud. Vâlcea.

BRIGADA IV-a

GH. POPESCU-GORNET, Bis. Sfîntul Vasile, Ploești, Jud. Prahova. Inlocuit M. S. M. No. 316/916.

ȘTEFAN IORDĂNESCU, Bis. Sf-ții Impărați, Ploești, Jud. Prahova.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BRIGADA V-a

ION D. PETRESCU, Biserica Sf. Visarion, București.

BRIGADA VI-a

VASILE BOTEZ, Florești, Jud. Putna. Demobilizat, Mai 1918.

ANDREIU GÂLEA, Doamna, Jud. Neamțu.

CALARAȘI

BRIGADA I-a

HARALAMB BACULESCU, Călcești de Sus, Jud. Gorj.

BRIGADA II-a

TEODOR LEONTESCU, Bis. Mavrogheni, București. In disponib. până la însănătoșire.

GH. POPESCU-PIETRILE, Bis. Sfîntul Vineri-Vergu, București. Dispensat Intr. 209/916.

GH. VOICU, Bis. Domnița Bălașa, București. Mutat Ambul. Diviz. IX-a.

ALEX. MOROIANU, (Licent. Teolog. Paroh. Sachelar). Caramurat, Jud. Constanța.

BRIGADA III-a

MATEIU T. POPESCU, Vernești, Jud. Buzău. Mutat ambul. Diviz. V-a.

BRIGADA IV-a

GH. FLOREA, Băneasa, Jud. Vasiui. Inlocuit M. S. M. Intr. 2/916.

ION TUDORACHE, Grozești, Jud. Bacău. Inlocuit M. S. M. Intr. 21/916.
N. MIHAIL, Năruja, Jud. Putna. Menținut Reg. 7 Căl. Intr. No. 555/917. Mutat Reg. 4 V-tori. Intr. No. 222 și 262/Aprilie 917.

BRIGADA V-a

ION CIOCAN, Cernavodă. Inlocuit M. S. M. No. 1/916, intrarea.
ALEXANDRU MOROIANU, Caramurat, Jud. Constanța. Brig. 2 Călărași.

ARTILERIA

BRIGADA I-a

VICTOR DOBRESCU, Crețești, Jud. Gorj.

BRIGADA II-a

P. PĂDUREANU, Seaca de Câmp, Jud. Dolj. Mutat Spital Mobil No. 2.
VICTOR POPILIAN, Gemeni, Jud. Mehedinți.

BRIGADA III-a

V. MATEESCU, Vâlsănești, Jud. Argeș.

BRIGADA IV-a

ION N. POPESCU, Schitul Slobozia, Câmpina, Jud. Prahova. Inlocuit M. S. M. No. 316/916.
N. RUNCEANU, (Licențiat. Teolog. Paroh. Iconom)., Sft. Vineri-Herasca, București. Mutat Tren Sanit. No. 14. Eșire No. 2031, demobilizare.
GH. POPOVICI, Ruginoasa, Jud. Suceava.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BRIGADA V-a

D. PETROVICI, Sft. Episcopie Buzău, Jud. Buzău. Vezi No. 452 și 559/917.
HARALAMB OPRESCU, Licențiat. Teolog. Paroh., Sturzeni, Jud. Dâmbovița.

BRIGADA VI-a

BĂZGAN ȘTEFAN, Biserica Sf. Apostoli, Focșani. Demobilizat. Intr. No. 610/1917.
TRAIAN ANDRONESCU, Scurta, Jud. Putna. Demobilizat. Intr. No. 364 din 1917, Aprilie.
GH. TOMESCU, Rătești, Jud. Argeș.

BRIGADA VII-a

GHEORGHE NIȚU, Biserica Precista Mică, Roman.

BRIGADA VIII-a

GHEORGHE BUJOR, Letea Nouă, Jud. Bacău. Mutat Centr. Instr. Arm. II.
ILARIE REIT, Turda, Transilvania.

BRIGADA IX-a

I. GRIGORESCU, Constanța. Demobilizat. Intr. 184/916.
ION PERIANU, Potur, Jud. Constanța. Vezi Intr. No. 208/1916.
STELIAN DORAȘ, Ieromonah, Mânăstirea Cocoș, Jud. Tulcea. Mutat Reg. 15 Inf.
CAROL VOINEA, Silistra.

BRIGADA X-a

GH. BLĂNARIU, Ieromonah, Jugureni, Jud. Brăila. Dispărut Intr. 402/917.
NIC. HODOROABĂ (Licențiat. Paroh.), Pueni, Jud. Dorohoiu. Demobilizat. Intr. 88/1918, Aprilie.

BRIGADA XI-a

LUPAȘCU I. ANDREIESCU, (Licențiat Ajutor), Biserica Oborul Nou, București. Demobilizat Martie 1917.

AMBULANȚE

DIVIZIA I-a

C. GIBESCU, Frâncești, Jud. Vâlcea. S'a prezentat la mobiliz. Prizonier. Circulara.

ION Z. N. POPESCU, Biserica Sft. Nic. Mamotești, Drăgășani. Rămas disponibil Intr. 26/1916.

N. MĂNESCU, (Licenț. Teolog. și Drept), Apa Sărată, Jud. Mușcel. Demobilizat 20.IV.1918.

DIVIZIA II-a

I. DIACONESCU, (Seminarul complect. Paroh), Darvarii de Jos, Județul Vâlcea.

DIVIZIA III-a

GH. CĂLIN, (Licenț. Teolog. Paroh.), Biserica Doamna. București.

DIVIZIA IV-a

ION IONESCU, Biserica Spirea Veche, București, Inlocuit. Intr. 33/916.

CONST. POPESCU, Vlădeni, Jud. Ialomița. Mutat Brig. XIII Artilerie.

GH. IOANIȚESCU, Valea Călugărească, Jud. Prahova. Mutat Ambul. Div. XI. Eșirea No. 1976 — tablou.

PAPADIMA N., Biserica Sf-ții Impărați, Tulcea.

Babeș-Bolyai University Library Cluj

DIVIZIA V-a

M. COMĂNESCU, R. Sărat, Jud. R. Sărat.

MATEIU T. POPESCU, Vernești, Jud. Buzău.

DIVIZIA VI-a

GH. IONESCU, Cernătești, Jud. Buzău.

DIVIZIA VII-a

N. MIHAIL, Năruja, Jud. Putna. Trecut la Brig. IV Căl.

ILIE GAVRILESCU (4 cl. Seminar Preot și confesor Craiova Icon. Stavrofor), Sf. Episcopie, Roman.

DIVIZIA VIII-a

GH. POPOVICI, Ruginoasa, Jud. Suceava. Mutat Tren Sanit. No. 14.

N. R. STĂNESCU, (Semin. Superior, învățător, paroh, sachelar), Lăptari, Jud. Buzău. Ambulanța a trecut la Diviz. 15. Vezi Intr. 2383.

ST. BAZILESCU, Balș, Jud. Romanați. Mutat Tren Sanit. No. 1. Intr. No. 2457 din Martie 1918.

GH. PETROVANU, Bis. Sf. Teodor, Iași, Jud. Iași.

DIVIZIA IX-a

GRIGORE BĂLABAN, Brăila, Jud. Brăila. Inlocuit. Intr. 24/916.

NICOLAE DONESCU, Bis. Sf. Ilie, Brăila. Mutat Reg. 45/60 Inf.

GH. VOICU, (Licenț. Teolog. Paroh. Icon. Stavrofor. Decorat cu „Răsplata Muncii" cl. I), Bis. Domnița Bălașa, București.

DIVIZIA X-a

B. TEODORESCU, Ieromonah, Pârlita, Jud. Brăila. Mutat Reg. 33 Inf.

N. PAPADIMA, Bis. Sf. Împărați, Tulcea. Mutat Ambul. Div. XI.

CUNESCU D., Enășești-Piatra, Jud. Romanați.

DIVIZIA XI-a

P. I. DUMITRESCU, Fâlcoiu, Jud. Romanați. Intr. No. 586/917.

D. CUNESCU, Enășești-Piatra (Gara), Jud. Romanați. Mutat Ambulanța Div. X.

N. PAPADIMA, Bis. Sf. Împărați, Tulcea. Mutat Ambul. Div. IV. Eșirea No. 1976 — tablou.

IOANIȚESCU GH., Valea Călugărească, Jud. Prahova. Demobilizat Martie 1918.

DIVIZIA XII-a

ȘTEFAN TOMESCU, Cremenari, Jud. Argeș. Demobilizat Martie 1918.

DIVIZIA XIII-a

CONST. STĂTESCU, Pârscov, Jud. Buzău. Demobilizat Martie 1918.

DIVIZIA XIV-a

MIRCEA BRĂESCU, Muncei, Jud. Tecuci. Mutat Reg. 10 Inf. Eșirea No. 1976 — tablou.

CURELEANU IACOB, Bis. Sf-ții Apostoli, Tg. Jiu, Jud. Gorj. Demobilizat Martie 1918.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DIVIZIA XV-a

N. R. STĂNESCU, Lopătari, Jud. Buzău. Ambul. Div. VIII No. 201/IV.

CICERONE IORDĂCHESCU, Bis. Bărboi, Jud. Iași. Demobil. 1.X.917. Intr. 1039.

GH. TUDORACHE, Tg. Ocna, Jud. Bacău. Mutat Spit. Mobil No. 11, Eșirea No. 1976 — Tablou.

BAZILESCU ȘT., Bis. Sf. Dumitru, Balș. Ambul. a trecut la Div. 8. Intr. 2383

N. R. STĂNESCU, Lăptari, Jud. Buzău. Demobiliz. Martie 1918.

DIVIZIA XVI-a

ȘTEFAN IORDĂNEȘCU, Bis. Sf. Împărați, Ploești. Trecut la Brig. IV-a Roșiori.

ANTIPA FLORESCU, Bis. Precupeții Noi, București. Demobilizat.

CAVALERIE

DIVIZIA I-a

N. I. RĂDULESCU, Bis. Dichiu-Tirchilești, București. Demobilizat Mai 1918.

CONST. MITRU, Sft. Mitropolie, Iași.

DIVIZIA II-a

N. DĂRĂNGĂ, Bis. Cuv. Paraschiva, Târg. Frumos. Mutat tren sanit. 6.

N. POPESCU-TĂȚA, Bis. Lemnu, Târgoviște. Demobilizat Mai 1918.

SPITALE MOBILE

CORPUL I ARMATĂ

V. POPILIAN, Gemeni, Jud. Mehedinți. Mutat Spit. Mob. No. 2.

I. STOICESCU, Rojiște, Jud. Dolj.

CORPUL II ARMATĂ

P. STĂNESCU, Bis. Sft. Ștefan, Ploești. Mutat Spit. Mob. No. 4.

VICTOR POPILIAN, Gemeni, Jud. Mehedinți. Mutat Brig. 2-a Art.

P. PĂDUREANU, Seaca de Câmp, Jud. Dolj. Mutat Spit. Mob. No. 14. Eșirea No. 2014 — Tablou.

POSMOȘANU ALEX., Holda, Jud. Suceava. Demobilizat. Intr. 99 din Aprilie 1918.

CORPUL III ARMATĂ

LUDOVIC COZMA, Bis. Sf-ții Impărați, Galați. Inlocuit. Intr. No. 32/916.

NICODEM PANĂ, Ieromonah, Slobozia Conache, Jud. Covurlui. Mutat Reg. 26 Inf.

ION M. POPESCU (Seminar gr. II), Mătăsaru, Jud. Dâmbovița.

CORPUL IV ARMATĂ

ALEX. GHIOGA, Biserica Sft. Toma, Huși. Inlocuit. Intr. No. 96/916.

DIMITRIE CIOCÂRLAN, Răducăneni, Jud. Fălciu. Mutat Tren Sanit. 16.

P. STĂNESCU, Biserica Sft. Ștefan, Ploești. Mutat Reg. 45/60 Inf.

I. M. IONESCU, Biserica Sf. Apostoli, Alexandria.

CORPUL V ARMATĂ

V. VASILESCU, Hârșova, Jud. Constanța. Mutat Spit. Mob. No. 9.

GH. SACHELARIE, Drăgășani, Jud. Vâlcea. Demobiliz. Intr. 113/IV. 1918.

CORPUL VI ARMATĂ

IOACHIM VIȘAN, Mutat Spit. evac. No. 20.

IOAN IONESCU (Mățău), Mânăstirea Nămăești, Jud. Muscel. Mutat Reg. 20 Infanterie.

ILIE DELEANU, Bis. Sf-ții Apostoli, Zimnicea.

SPITALE DE EVACUARE

CORPUL I ARMATĂ

I. CERBULESCU, Rusănești de Sus, Jud. Romanați. Decedat Intr. No. 1268 din 18.X.1917.

ION NEGOESCU, Câineni, Jud. Argeș. Mutat Reg. 69/77 Inf. Eșirea 1976 — Tablou.

CONSTANTINESCU C., Hârlău, Jud. Botoșani.

CORPUL II ARMATA

GR. LASCU, Jud. Vâlcea. Mutat Spit. Evac. No. 3.

C. PAVEL, Bucești, Jud. Tecuci. Lăsat vatră. Intr. 245/IV.

GH. COTENESCU (Licenț. Teolog. și diplom. Șc. Normală. Paroh)., Stoenești, Jud. Muscel. Mutat 25.IV.918, Reg. 9 V.

CORPUL III ARMATĂ

ION ȘTEFĂNESCU, Bis. Mavromol, Galați. Mutat Spit. evac. No. 5.

GR. LASCU, Jud. Vâlcea. Mutat Reg. 18 Inf.

V. CERNĂIANU, (Licenț. Paroh.), Racoți, Jud. Gorj. Mutat Tren Sanit. No. 6. Intr. No. 2457/918.III.

BADAȘCA ION, Ostrov.

CORPUL IV ARMATĂ

SAVA POPOVICI, Fântânele, Jud. Iași. Mutat Spit. evac. 14.

N. ATANASIU, Străoanii de Sus, Jud. Putna.

CORPUL V ARMATĂ

ION ROȘCULEȚ, Mangalia, Jud. Constanța. Trecut Spit. evac. No. 9 Intr. No. 741.

ION ȘTEFĂNESCU Bis. Mavromol, Galați. Mutat Reg. 73/78 Inf. Eșirea No. 1976 — Tablou.

GHEORGHIU ION, Dobrovăț-Ruși, Jud. Vaslui. Mutat Reg. 1 V-tori.

CORPUL VI ARMATĂ

DAMASCHIN POPESCU Arhimandrit, Harabagi, Jud. Constanța. Mutat Spit. evac. No. 8.

ION BRUDIU, Talpigi, Jud. Tecuci. Demobiliz. Martie 1918.

SEMISPITALE EVACUARE

CORPUL I ARMATĂ

ION RUNCANU, Miculești, Jud. Mehedinți. Mutat Spit. evac. No. 11.

CORPUL II ARMATĂ

CHIRIȚĂ CERNESCU, Bis. Sft. Ilie Grant, București. Mutat Spit. evac. 12.

CORPUL III ARMATĂ

ALEX. VÂRTOSU, Bis. Sf-ții Trei Ierarhi, Galați. Demobilizat Intr. 582.

CORPUL IV ARMATĂ

V. URSĂCHESCU, Dolhești, Jud. Fălciu. Mutat Spit. evac. No. 7.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CORPUL V ARMATĂ

N. PAVELIU, Bis. Adorm. M. Domnului, Constanța. Demobilizat. Intr. Nr. 327, 559 din 1917.

ION GEORGESCU, Oltina, Dobrogea. Mutat Spit. evac. No. 15.

DIVIZIA 16-a

GHEORGHE GEORGESCU, Bis. Silvestru, București. Mutat Spit. evac. 17.

SPITALE DE CONTAGIOȘI

CORPUL I ARMATĂ

C. MILCOVEANU, Catedr. Ionașcu, Slatina. Inlocuit. Intr. 31/916.

MELETIE RĂUȚ, R. Vâlcea. Mutat Brig. 3 Roșiori.

CORPUL II ARMATĂ

ALEXANDRU O. POPESCU, Habeni, Jud. Dâmbovița.

CORPUL III ARMATĂ

D. I. FILIUȚĂ, Stoicani, Jud. Covurlui. Mutat Reg. 14 Inf.

GH. MARCU, (Licenț. Teolog. Drep. Șt. Paroh.), Cașin, Jud. Bacău. Demobilizat Intr. 74/Aprilie 1918.

GH. MOISESCU Paroh, Valea Mare, Jud. Mușcel. Demobiliz. 30 Apr. 918.

CORPUL IV ARMATĂ

I. TĂNĂSESCU DOBROTA, Bis. Sf. Voevozi, Roman. Demobiliz. Intr. Nr 86 din Aprilie 1918.

CORPUL V ARMATĂ

NIC. COADĂ, (Abs. Semin. Paroh)., Rasova, Jud. Constanța. Mutat Spit. Mob. No. 9.

VASILESCU, Hârșova, Jud. Constanța.

TRENURI SANITARE

No. 1.

N. VASILESCU, Bis. Sft. Ion, Ploești. Mutat Brig. 1 Roș.

GH. PETROVANU. (Licențiat. Teolog. Paroh.), Bis. Sft. Teodor, Iași. Mutat Amb. Div. 8. Intr. No. 2457/III. 1918.

BAZILESCU ȘT., Balș, Jud. Romanați. Demobiliz. Martie, Aprilie 1918.

No. 2.

ION GR. POPESCU, Tânganul, Jud. Ilfov. Mutat Reg. 6 M. Viteazul.

No. 3.

V. POCITAN, Bis. Sft. Voevozi, București. Mobiliz. la M. C. Gl.

TEODOR ANTOHIE, Bis. Sft. Nic. Șelari, București. Inlocuit cu I. Pop-Măiăești. Intr. 81/916.

DUMITRU MURAREȚU, Urdarii de Sus, Jud. Gorj. Mutat la Reg. 7 V-tori.

No. 4

I. NEGOESCU, Câineni, Jud. Argeș. Mutat Spit. Evac. No. 1.

DUMINICĂ IONESCU, Jiblea, Jud. Argeș. Demobiliz. Mart. April. 1918.

No. 5

BCU Cluj / Central University Library Cluj

GH. GHEORGHIU, Bis. Dobroteasa, București. Inlocuit M. S. M. No. 316 din 1916.

ȘT. IONESCU, Bis. Albă Postăvari, București. Inlocuit. Intr. 1/916.

TEODOR GEORGESCU, (Licențiat. Paroh. Ec. Stavrofor), Bis. Oltenі, București. Demobiliz. Mart. April. 1918.

No. 6

GH. LEU, Seminarul Central, București. Mutat Reg. 53/65 Inf.

N. DĂRĂNGĂ (Lic. Paroh. Econ. Stavrofor), Biserica Cuvioasa Paraschiva, Târgu Frumos. Demobilizat Intr. No. 1952.

IORDACHE TUDORACHE, Gologanu, Jud. R. Sărat. Mutat Brig. 15 Art. Eșirea No. 1976 — Tablou.

BĂDAȘCĂ ION (Decorat cu „Răsplata Muncii pentru Biserică" cl. I, „Serviciul Credincios" cl. I și „Avântul Țării"), Ostrov. Mutat Spit. evac. No. 3. Intr. No. 2457/III.918.

CERNĂIANU VASILE, Racoți, Jud. Gorj. Demobilizat. Mart. — April 918.

No. 7

GH. PĂUNESCU, Bis. Cărămidarii de Jos, București. Mutat Spit. Reg. Elisabeta.

No. 8

MARIN POPA, Bis. Lucaci, București.

VASILE RADU (Licențiat. Paroh), Tanacu, Jud. Vaslui. Mutat Reg. 7 V-tori.

MUȘĂȚEANU ION, Bis. Sf. Ilie Grant, București. Demobiliz. Martie — Aprilie 1918.

No. 9

D. BĂRLOGEANU, Sineşti, Jud. Vâlcea. Mutat Reg. 51/52 Inf.

ION C. BELDIE, Fârţăneşti, Jud. Covurlui. Demobiliz. Martie-Aprilie 1918.

No. 10

G. ALEXANDRESCU, Bis. Floreasca, Bucureşti. Mutat Reg. 37 Inf. Demobilizat 25 Aprilie 1918.

TEODOR POPOVICI, Vovrieşti, Jud. Roman. Menţinut Reg. 37 Inf. Demobilizat 25 Aprilie 1918.

No. 11

ILIE POPESCU (Licenţ. Paroh. Confesoru. garnizoanei), Bis. Sft. Gheorghe, T. Severin. Demobilizat Martie 1918.

No. 12

DUMITRU A. MURAREŢU, Urdarii de Sus, Jud. Gorj. Tren improv. No. 38 apoi Reg. 7 V-tori.

I. POPESCU BĂRBULEŢ, (Licenţ. Paroh. Subprotoereu), Bis. Stela, Târgovişte. Demobilizat Martie 1918.

No. 13

PETRE V. DICU, Hodivoaia, Jud. Vlaşca. Mutat Reg. 45/46 Inf.

No. 14

GHEORGHE COTENESCU, Stoeneşti, Jud. Muşcel. Mutat Spit. evac. No. 2.

GH. POPOVICI (Licenţ. Paroh. Sachelar. Decorat cu „Avântul Ţării", Ruginoasa, Jud. Suceava. Mutat Brig. 4 Art. Eşirea No. 2030. Demobilizare.

N. RUNCEANU, Bis. Sf. Vinerea-Herasca, Bucureşti. Demobilizat Martie anul 1918.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 15

GH. EUFROSIN (Licenţiat Paroh. Sachelar.), Drajna de Sus, Jud. Prahova. Demobilizat Martie 1918.

No. 16

DIMITRIE CIOCÂRLAN, Răducăneşti, Jud. Fălciu. Mutat.

No. 17

GH. R. EUFROSIN, Drajna de Sus, Jud. Prahova. Mutat Tren Sanit. No. 15.

No. 18

CONST. MITRU, Sft. Mitropolie, Iaşi. Mutat Reg. 1 Grăniceri. Eşirea 2032. Demobiliz.

V. BĂJENARU, Bis. Cărămidarii de Jos, Bucureşti. Demobiliz. Martie 1918.

No. 19, No. 20, No. 21, No. 23, No. 24, No. 25, No. 26, No. 27.

VASILE RADU, Tanacu, Jud. Vaslui. Mutat Tren Sanitar No. 8.

SPITALE MOBILE

No. 7

TEODOR MALEŞ, Arhire, Cârligaţi, Jud. Fălciu. Vezi No. 1633/917. N-vrie retrag. provizoriu.

CONSTANTIN BOCĂNESCU, Calvini, Jud. Buzău. Menţinut Reg. 8 Inf. Ord. No. 1555/917.

MIHAIL NICHIFOR, Cozmeşti, Jud. Tecuci.

No. 8

VASILE POPOVICI, Bogdana, Jud. Tutova. Intr. No. 365/917.IV.

CONST. MOISIU, (Licenț. Paroh. Confesorul garniz. Membru Consist. Huși Econom. Decorat cu „Avântul Țării" și „Coroana României" cu spade, în grad de cavaler), Muntenii de Jos, Jud. Vaslui.

No. 9

V. VASILESCU, (Sem. Inferior. Paroh. Stavrofor. Decorat cu: „Coroana României" cu spade, cavaler, „Avântul Țării", „Răsplata Muncii pentru învățământul primar" cl. II, „Meritul Sanitar" cl. II 1913, „Răsplata Muncii pentru Biserică" cl. II, „Meritul Sanitar" cl. II de război), Hârșova, Jud. Constanța. Mutat Spit. contag No. 5.

NICOLAE COADĂ, Rașova, JJud. Constanța.

No. 10

C. DINESCU, Bis. Nicorița, Iași. Demobilizat. Intr. 1374/4. XI/1917.

DANALACHE ION, Dersca, Jud. Dorohoi.

No. 11

ȘT. VASILESCU, Bis. Sft. Dumitru, Balș. Mutat Ambul. Div. 15 Eșirea No. 1976/918 — Tablou.

TUDORACHE GH., Tg. Ocna, Jud. Bacău. Mutat Spit. Evac. No. 14. Eșirea No. 2014 — Tablou.

NICOLAU ION. Bis. Sft. Gheorghe Nou, Ploești. Demobilizat Martie 1918.

No. 12

CONSTANTIN PATRICHE, Târg-Bujor, Jud. Covurlui. Demobilizat. Intr. 1330/30.X.1917.

GRIGORE MIHĂILESCU, Boldu, Jud. R. Sărat. Demobilizat Martie 1918.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 13

POPESCU CONST., Beceni, Jud. Buzău. Demobilizat 15.IV.918.

IOSEF COMĂNESCU-Senior, Codlea, Jud. Brașov. Inlocuit. Intr. 218/Mai

IOSEF COMĂNESCU-Junior, Ghimbova, Jud. Brașov. Mutat Reg. 2 Vânători. Eșirea No. 2014 — Tablou.

No. 14

MIHAIL IONESCU, Bis. Sf. Ștefan, Iași. Demobiliz. Intr. 1276/19.X.1917.

ALEX. POSMOȘANU (Seminarul Super. Paroh. Iconom.), Holda, Jud. Suceava. Mutat Spit. Mobil No. 2. Eșirea No. 2014 — Tablou.

PADUREANU PETRE, Seaca de Câmp, Jud. Dolj. Demobilizat Martie 1918.

No. 15

ION TUDORACHE (Licențiat Cernăuți. Paroh. Decorat cu „Răsplata muncii pentru învăț. primar" Propus pentru ordinul Sft. Ana cl. III)., Grozești, Jud. Bacău. Mutat Reg. 25 Inf. Eșirea No. 2014 — Tablou.

FĂUNESCU GH., Bis. Cărămidarii de Jos, București. Demobilizat Martie anul 1918.

SPITALE DE EVACUARE

No. 7

V. URSĂCHESCU, Oltenești, Jud. Fălciu. Mutat spital evac. No. 20.

VICTOR GERVESCU, Rosnov, Jud. Neamț

No. 8

DAMASCHIN POPESCU, Arhim., Harabagi, Jud. Constanța. Mutat Reg. 31 Infanterie.

P. STĂNESCU (Licențiat. Confes. garnizoanei). Bis. Sft. Ștefan, Ploești. Demobilizat Martie 1918.

No. 9

ION ROȘCULEȚ (Licențiat Teolog. Paroh. Iconom Stavrofor.), Mangalia, Jud. Constanța.

No. 10

IOAN A. PARFENIE (Doi ani facult. Cernăuți. Învățător. Paroh. Decorat cu „Serv. Credincios" cl. II), V. Glodului, Jud. Suceava. Mutat Spit. evac. No. 17.

GH. GEORGESCU, Bis. Silvestru, București. Demobilizat. Intr. 89/918.4.

No. 11

ION RUNCANU, Micuiești, Jud. Mehedinți. Demobilizat Martie 1918.

No. 12

CHIRIȚĂ CERNESCU, Bis. Sf. Ilie Grant, București. Demobilizat Martie anul 1918.

No. 13

IOAN NICOLAU, Bis. Sft. Gheorghe Nou, Ploești. Mutat Spit. Mob. No. 11. Eșirea No. 2014 — Tablou.

TUDORACHE GH., Tg. Ocna, Jud. Bacău.

No. 14

SAVA POPOVICI, Fântânele, Jud. Iași.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 15

ION GEORGESCU (Seminarul compl. și Școala Normală. Sachelar), Oltina, Dobrogea.

No. 16

VASILE M. POPESCU, Letca Nouă, Jud. Vlașca. Demobilizat 20.IV.918.

No. 17

GHEORGHE GEORGESCU (Licențiat Teolog. și Drept), Biserica Silvestru, București. Mutat Spit. evac. No. 10.

ION A. PARFENIE, V. Glodului, Jud. Suceava.

No. 18

GH. CIOSU, Bârsănești, Jud. Bacău. Mutat Spit. evac. No. 19.

ION V. GÂDEIU (Licențiat Teolog. și Drept. Sachelar. Paroh.), Bis. Domnească, Bârlad.

No. 19

IOAN V. GÂDEIU, Bis. Domnească, Bârlad. Mutat Spit. evac. No. 18.

GH. CIOSU, Bârsănești, Jud. Bacău.

No. 20

IOACHIM VIȘAN, Seminarul din Galați. Mutat Reg. 35 Inf.

VICTOR GERVESCU, Roznov, Jud. Neamțu. Mutat Spit evac No. 7.

V. URSĂCHESCU, Oltenești, Jud. Fălciu.

TREN SANITAR SEMI PERMANENT No. 6

IOAN BADAȘCĂ, Ostrov. Mutat Brig. 15 Art.

MARINA, VAS SPITAL

ATANASIE PALADE, Bis. Isvorul Mc. Domnului, Galați. Inlocuit.

ZENOVIE POPOVICI, Satu Lung, Jud. Brașov. Mobilizat 15.X.1916 Demobilizat 15 Iulie 1919. Vezi Intr. 307/921.

SANATORIUL DE CONVALESCENȚI „IN CARPAȚI"

MĂTASE CONST. Bis. Buna Vestire, Piatra Neamț.

ARTILERIA

BRIGADA XII-a

VASILE ALEXE, Bis. Sft. Dumitru, Târgoviște. Demobilizat Martie 1918.

BRIGADA XIII-a

GH. IOANIȚESCU, V. Călugăreasca, Jud. Prahova. Mutat Amb. Div. 4.

CONST. POPESCU (Licenț. Paroh.), Vlădeni, Jud. Ialomița. Demobilizat Martie 1918.

BRIGADA XIV-a

M. CĂRLĂNESCU (Seminarul compl. Paroh. Iconom. Decorat cu „Avântul Țării"), Bogdănești, Jud. Suceava. Mutat Reg. 29 Inf. Eșirea No. 1976 — Tablou.

NIȚESCU PROCOPIE, Ciutura, Jud. Dolj. Demobilizat Martie 1918.

BRIGADA XV-a

ION BADAȘCA, Ostrov. Mutat Tren Sanit. No. 6. Eșirea No. 1976 — tablou.

TUDORACHE IORDACHE, Gologanu, Jud. R. Sărat. Demobilizat Martie 1918.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFANTERIA

REGIMENTUL 41/71

ILIE TURCU (Seminarul compl. Paroh, Decorat cu „Crucea Meritul sanitar de războiu" cl. II), Rastul, Jud. Dolj. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 42/66

DIMITRIE IONESCU (Seminarul compl. și Șc. Normală. Paroh și învățător. Decorat cu „Avântul și Virtutea Militară" 1913). Stroești, Jud. Vâlcea. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 43/59

D. BRUMUȘESCU (Seminarul infer. Paroh. Decorat cu „Avântul Țării"), Mierlești, Jud. Olt. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 44/68

GH. GEORGESCU, Bis. Mavrogheni, București. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 45/60

I. M. IONESCU, Bis. Sft. Apostoli, Alexandria. Mutat Spit. Mob. No. 4.

P. STĂNESCU, Bis. Sf. Ștefan, Ploești. Mutat Spit. evac. No. 8.

PETRE V. DICU, Hodivoaia, Jud. Vlașca. Mutat Reg. 26 Inf.

N. DONESCU (Licenț. Teolog. Paroh. Sachelar. Decorat cu „Meritul Sanitar" cl. II., Bis. Sf. Ilie, Brăila. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 46/61

N. GH. POPESCU, Bis. Iancu Vechiu, București. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 47/72

ALEXANDRU ANGHELESCU, Miăjet, Jud. Buzău. Mutat Reg. 48/49 Inf.

DIM. P. POPESCU, Moldoveni, Jud. Ialomița. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 48/49

I. P. MIRONESCU, Țigănești, Jud. Tecuci. Demobilizat. Intr. No. 1328 29.X.1917.

ALEX. ANGHELESCU (Seminarul Superior Paroh. Sachelar. Propus „Răsplata Muncii pentru Biserică" cl. I), Mlăget, Jud. Buzău. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 50/64

GRIGORE MIHĂILESCU, Boldu, Jud. R. Sărat. Mutat Spit. Mobil No. 12.

GALACTION NEGULESCU, Lascar Catargiu, Jud. Tulcea. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 51/52

D. BÂRLOGEANU, Sinești, Jud. Vâlcea. Mort. Intr. No. 287.IV.1917.

GH. TOMESCU, Rătești, Jud. Argeș. Mutat Brig. 6 Art.

IOAN ȘT. POPESCU, Bis. Sft. Nic. Simuleasa, Târgoviște, Jud. Dâmbovița. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 53/65

GH. PETROVANU, Bis. Sft. Teodor, Iași. Mutat Tren Sanit. No. 1

GH. LEU, Seminarul Central, București. Demobilizat Martie 1918. Rechemat 15.IV. Reg. 32 Inf. potrivit cererei sale.

REGIMENTUL 54/56

PETRU POPA, Dăgâța, Jud. Roman. Demobilizat. Intr. 957 Sept. 1917.

D. POPESCU-SMEUREANU, (Licențiat Teolog. Paroh. Sachelar.), Păușești-Măglași, Jud. Vâlcea. Demobilizat Martie 1918.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REGIMENTUL 55/67

GH. TUDORACHE, Tg. Ocna Jud. Bacău. Mutat ambul. Div. 15.

N. POPESCU-OGRETIN, Schiulești-Isvoare, Jud. Prahova. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 57/58

VASILE ULESCU, (Seminarul compl. Paroh. Sachelar.), Crivina, Jud. Mehedinți. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 62/70

GH. STROIN, Catedr. Negru Vodă, C. Lung. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 63/79

ION IAMANDI, Vispești, Jud. Buzău. Demobilizat Martie 1918

REGIMENTUL 69/77

C. CONSTANTINESCU (Licențiat Paroh. Membru în Consist. Eparhial. Iconom Stavrofor. Decorat cu „Coroana României" cu spade în gradul de cavaler, „Avântul Țării" și „Bărbăție și Credință', cl. I-a), Hârlău, Jud. Botoșani. Mutat Spit. evac. No. 1. Eșirea No. 1976 — Tablou.

NEGRESCU ION, Câineni, Jud. Argeș. Demobilizat Martie 1918

REGIMENTUL 73/78

ION GHEORGHIU, Sulina, Jud. Tulcea. Mutat Spit. evac. No. 5. Eșirea No. 1976 — tablou

ŞTEFĂNESCU ION, Bis. Mavromol, Galaţi. Demobilizat Martie 1918.

REGIMENTUL 74/80

NICOLAE MARINESCU, Bis. Sft. Gheorghe-Capra, Bucureşti. Demobilizat Martie 1918

REGIMENTUL 75/76

BEJAN ENĂCHESCU, Sf-ţii Arhanghe.i, Brăila. Demobilizat Martie 1918.

FORTIFICAŢII

SECTORUL RĂCĂCIUNI

GH. VASILESCU, Malu, Jud. Ialomiţa. Demobilizat 31.III.918.

SECTORUL TECUCI — BUJOR „C"

ALEX. DOLINESCU, Mânăstirea Dealului, Jud. Dâmboviţa. Demobilizat. No. 422 Iunie 917.

ION NANU, Râşnov, Jud. Braşov. Mutat Reg. 3 V-tori. Intr. No. 176 şi 207 din Mai 1918.

SECTORUL ADJUD

TOMA CHIRICUŢĂ, Bis. Sft. Spiridon, Bârlad. Demobilizat Intr. No. 229.

SECTORUL III SCÂNTEEŞTI

FABIAN BODNĂRESCU, Paroh Galata, Iaşi. Demobilizat 30.IV.1918.

VANATORI DE MUNTE

D. A. NICOLAESCU, Seminarul Super. Paroh. Decorat cu „Coroana României" cu spade în grad. cavaler, Chiojd, Jud. Buzău.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CARTIERUL ARMATEI II-a

D. LUNGULESCU (Seminarul gr. I, Iconom. Decorat cu „Coroana României" şi „Steaua României", Craiova.

C. V. DĂNĂU, Diacon, Tg. Jiu, Mutat M. C. G-l Serv. Religios.

CENTRUL DE INSTRUCŢIE AL ARMATEI II-a

PROCOPIE NIŢESCU, (Ieromonah) (3 clase seminar. Călugăr), Ciutura, Jud. Dolj. Mutat Reg. 29 Inf.

GHEORGHE BUJOR, Letea Nouă, Jud. Bacău. Demobilizat la desfiinţarea Centrului în Aprilie 1918.

REGIMENTELE DE VOLUNTARI ROMANI A ŞI B.

„TURDA" ŞI „ALBA JULIA"

ANDREIU GÂLEA (Sibiu), Parohia Doamna, Jud. Neamţu. Ptr. ortodoxi. Mutat Reg. 29 Inf.

ION AGÂRBICEANU, Orlat, Jud. Sibiu. Pentru romano-catolici.

MARELE CARTIER GENERAL

SERVICIUL RELIGIOS

Şef :

ICONOM C. NAZARIE, (Profesor Facult. Teologie Bucureşti), Bucureşti. 15.VIII.916 — 15.V.1918.

Ajutor :

Iconom V. POCITAN (Profesor Liceul Mihai Viteazul București), București. 15.VIII.916 — 15.V.1918.

Secretar :

GEORGESCU T. N. (Licențiat în Teologie), Vălenii de Munte, Jud. Prahova. 15.VIII.916 — 15.V.1918.

Secretar :

Diacon C. V. DĂNĂU (Profesor suplinitor Gimnaziul Tg. Jiu), Tg. Jiu. 1.XI.917 — 15.IV.1918.

CAMPANIA II-a

Preoții mobilizați la Armata de operațiuni în campania începută la 28 Octombrie 1918.

Pr. Ic. C. NAZARIE, Marele Cart. General, (Serviciul Religios), Colonel.

Pr. Ic. V. POCITAN, Marele Cart. General, (Serviciul Religios), Maior.

DIVIZIA I CAVALERIE

Pr. ȘERBOIANU POP CALINIC, Brig. I Roșiori, Lt. Mob. Ord. Nr. 273 din 1918 XII.21.

Pr. CHIRICĂ A. IOAN, Brig. II Roșiori, Lt. Mob. Ord. Nr. 389/919 I.22.

Pr. RĂUȚ MELETIE, Brig. III Roșiori, Cpt. Avansat 1.I.1918.

DIVIZIA II CAVALERIE

Pr. DINCESCU CONSTANTIN, Brig. IV Roșiori, Lt. Mob. Ord. Nr. 558 din 1919 III.4.

Pr. ȘTEFĂNESCU CONSTANTIN, Brig. V Roșiori, Lt. Mob. Ord. Nr. 339 din 1919 I.4.

Pr. BALEA A., Brig. VI Roșiori, Lt. Mob. Ord. Nr. 1763/918 I.16.

Pr. IONĂȘESCU TITUS, Ambul. Div. I Cavalerie, Lt. Mob. Ord. Nr. 6 din 1919 IV.2.

Pr. ALEXE VASILE, Ambul. Div. II Cavalerie, Cpt. Avansat 1.I 1918.

DIVIZIA III

Reg. 4 Infanterie, loc vacant.

Pr. STOICESCU CONSTANTIN, Reg. 28 Inf. Cpt. Avansat 15.VIII.1917.

DIVIZIA IV

Pr. POPESCU I. NICOLAE, Reg. 5 Inf. Cpt. Avansat 1.I.1918.

Pr. POPESCU GR. IOAN, Reg. 6 Inf. Cpt. Avansat 1.I.1918.

Pr. PAPADIMA N., Reg. 20 Inf. Cpt. Avansat 1.III.1918.

Pr. POPESCU ALEXANDRU, Reg. 21 Inf. Lt. fost prizonier.

Pr. CĂLINESCU DUMITRU, Brigada IV Artilerie, Lt. Mob. Ord. Nr. 682 din 1919 III.20.

Pr. PREJBEANU GRIGORE, Ambulanța, Lt. Mob. Ord. Nr. 26/919 IV.4.

Pr. DIACONESCU MIHAIL, Reg. Vânători de Munte, Cpt. Avansat pe data de 1.III 1918.

Pr. COSTIN GRIGORE, Reg. 51 Inf. Lt. Mob. Ord. Nr. 542/919 III.1.
Pr. MOROIANU ALEXANDRU, Brigada V Călărași, Cpt. Avansat 1.I/918.

DIVIZIA V

Pr. BREZEANU IOAN, Reg. 7 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 415/919 I.30.
Reg. 32 Infanterie, loc vacant.

DIVIZIA VI

Pr. SACHELARIE GHEORGHE, Reg. 7 Vânători, Lt. Mob. Ord. Nr. 738 din VII.9 1918.
Pr. BRĂESCU MIRCEA, Reg. 10 Inf. Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. DODU ILARION, Reg. 24 Inf., Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. CĂRLAN CONSTANTIN, Reg. 11 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 235/918 XII.17.
Reg. 12 Infanterie, loc vacant.
Pr. TOMESCU GHEORGHE, Brigada VI Artilerie, Cpt. Avansat 1.III/918.
Pr. POPESCU ANASTASIE, Ambulanța, Cpt. Avansat 15.IV 1918.

DIVIZIA VII

Pr. PETROȘANU P., Reg. 4 Vânători, Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. PARFENIE A. IOAN, Reg. 15 Inf. Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. STOIAN SANDU, Reg. 27 Inf. Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. CIOSU GH., Reg. 14 Inf. Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. IONESCU GHEORGHE, Reg. 16 Inf., Cpt. Avansat 15.IV 1918.
Pr. DĂNILĂ IOAN, Brigada VII Artilerie, Cpt. Mob. Ord. Nr. 151 din 1919 IV.25.
Pr. BĂDAȘCĂ IOAN, Ambulanța, Cpt. Avansat 1.I 1918.

DIVIZIA VIII

Reg. 8 Vânători, loc vacant.
BCU Cluj / Central University Library Cluj
Pr. GHEORGHIU GHEORGHE, Reg. 13 Inf. Lt., Mob. Ord. Nr. 217/918 din XII. 16.
Pr. CIUCHI GH., Reg. 25 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 234/918 XII.17.
Pr. MANOLACHE ION, Reg. 29 Inf. Lt., Mob. 15 August 1916.
Pr. DOBRESCU CONSTANTIN, Reg. 37 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 30/919 din IV.4 st. n.
Pr. BODNĂRESCU FABIAN, Brigada 8 Artilerie, Lt. Mob. Ord. Nr. 929 din 1917 VIII.26.
Ambulanța, loc vacant.

DIVIZIA IX

Pr. COTENESCU GHEORGHE, Reg. 9 Vânători, Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. RÖȘESCU BĂNICĂ, Reg. 34 Inf., Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. BREZOIANU M., Reg. 40 Inf., Mob. de M. R. în August 1918.
Pr. IOACHIM VIȘAN, Reg. 35 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 92/916 IX.22.
Pr. SIMEDREA TEODOR, Reg. 36 Inf. Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. FILIUȚĂ D., Brigada IX Artilerie, Lt. Mobilizat la 15 August 1916.
Pr. VOICU GH., Ambulanța, Cpt. Avansat 1.I 1918.

DIVIZIA X

Pr. ZAMFIRESCU CONSTANTIN, Reg. 10 Vânători, Lt. Mob. Ord. Nr. 694 din 1919 III.21 s. n.
Pr. MANDESCU SPIRIDON, Reg. 23 Inf., Cpt. Avansat 1.VII 1917.

Pr. POPESCU ŞTEFAN, Reg. 39 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 778/919 III.31 s. n.
Pr. DIACONESCU ION, Reg. 33 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 260/918 XII.20.
Pr. BLĂNARU GHEORGHE, Reg. 38 Inf., Lt. fost prizonier în Bulgaria.
Pr. RADU VASILE, Brigada X Artilerie, Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. CUNESCU D., Ambulanţa, Cpt. Avansat 15.IV 1917.

DIVIZIA XIII

Pr. POPESCU D., Reg. 47 Inf., Lt. Mobil. Ord. Nr. 1331/917 X.30.
Pr. ANGELESCU ALEXANDRU, Reg. 48 Inf., Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. MIHĂILESCU GRIGORE, Reg. 64 Inf., Cpt. Avansat 1.IV 1918.
Pr. BRUDIN ION, Reg. 52 Inf. Cpt. Avansat 1.VII 1917.
Pr. POPESCU M. CONSTANTIN, Brigada XIII ARTILERIE, Lt. Mob. Ord. Nr. 564/919 III.4 s. n.
Ambulanţa, loc vacant.

DIVIZIA XIV

Pr. POPESCU M. OGRETIN, Reg. 55 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 1130 din 1917 IX.27.
Pr. SMEUREANU POP D., Reg. 54 Inf. Lt. Mob. Ord. Nr. 978/917 IX.3.
Pr. CONSTANTINESCU C., Reg. 77 Inf. Cpt. Avansat 15 VI 1917.
Pr. POPOVICI SAVA, Reg. 53 Inf. Cpt. Avasnat 1.I 1918.
Pr. TOMESCU P., Brigada XIV, Lt. Mob. Ord. Nr. 14/919 IV.3 s. n.
Ambulanţa loc vacant.

DIVIZIA XV

Pr. POPESCU AL., Reg. 63 Inf., Lt. Mob. Ord. Nr. 670/919 III.19.
Pr. GHEORGHIU ION, Brigada XV, Cpt. Avansat 15.IV 1917.
Pr. TEODOR STOICA, Spit. contag. Nr. 3, Lt. Mob. Ord. Nr. 45 din 1919 IV.6 s. n.
Pr. RAFIROIU IOAN, M. C. G-ral, Informaţii, Cpt. Mob. cu acest grad Ord. Nr. 3186/919 I.4 M. C. G-ral,
Pr. LUPĂŞTEANU ADRIAN, Garnizoana Cernăuţi, Cpt. Mob. Oct. 1918 cu gradul de Lt. a M. C. G-l i-a recunoscut gradul avut în armata austriacă.

DIVIZIA II VÂNĂTORI

Pr. GODESCU P. Reg. 1 Vânători, Lt. Mob. Ord. Nr. 59/1919 IV.8.
Pr. NANU IOAN, Reg. 3 Vânători, Cpt. Avansat 1.I 1918.
Pr. ELIAN DIMITRIE, Reg. 5 Vânători, Cpt. Avansat 15.VI 1917.
Pr. COMĂNESCU IOSIF, Reg. 2 Vânători, Cpt. Avansat 1.IV 1918.
Pr. REIT ILARIE, Reg. 6 Vânători, Lt. Mob. Ord. Nr. 1549/917 XII.5.
Pr. MĂRGINEANU C., Ambul. Div. I Vânători, Lt. Mob. Ord. Nr. 703 din 1919 III.23.
Pr. ŞERBĂNESCU JUSTIN, Ambul. Div. II Vânători, Cpt. Data avansării nu ni s'a comunicat.

Şeful Serv. Religios M. C. G-ral,
Protoereu (ss). **Ic. C. NAZARIE**
prof. univ.

CUPRINSUL :

	Pag.
In vremuri trecute lucrat-au Altarele şi Stranele noastre	7
Avem o Patrie fiindcă am avut un Altar — — — —	13
Pe urmele înaintaşilor — — — — — — — —	25
Preoţimea română pe frontul de luptă — — — —	41
Câteva chipuri de preoţi răniţi, morţi şi prizonieri — —	50
Activitatea călugărilor — — — — — — — —	71
Activitatea călugăriţelor — — — — — — — —	86
Anexe — — — — — — — — — — — —	91

BCU Cluj / Central University Library Cluj